

REPUBLIKA HRVATSKA
Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Godišnje izvješće
o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja
za 2008. godinu

srpanj 2009.

SADRŽAJ

UVOD	1
1. DJELOKRUG AGENCIJE ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	4
2. TEMELJNE AKTIVNOSTI AGENCIJE U 2008. GODINI	6
2.1. Izrada novog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.....	7
3. POSLOVI AGENCIJE U PROVEDBI ZAKONA O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA.....	10
3.1. Ocjene sporazuma poduzetnika	14
3.1.1. Agencija protiv VIPneta d.o.o., Zagreb	18
3.1.2. Viro Tvornica šećera d.d., Virovitica – Pfeifer & Langen k.d., Njemačka	19
3.1.3. Sanabilis d.o.o., Šibenik protiv Citroëna Hrvatska d.o.o., Zagreb	21
3.1.4. Privremena mjera u predmetu Agencija protiv Adria Lade d.o.o., Zagreb.....	22
3.1.5. Proplin d.o.o., Zagreb i 86 različitih poduzetnika – ugovori o davanju na korištenje spremnika uz naknadu i ugovori o prodaji UNP-a u malim spremnicima	23
3.2. Zlouporebe vladajućeg položaja poduzetnika	23
3.2.1. Sedam-plin d.o.o., Virovitica i Brala trade d.o.o., Islam Latinski protiv Proplina d.o.o., Zagreb.....	26
3.2.2. Croatia Airlines d.d., Zagreb protiv Zračne luke Zagreb d.o.o. i Zračne luke Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o., Zagreb	28
3.2.3. Servisne radionice sekcije autostruke obrtničke komore Splitsko – dalmatinske županije, Split protiv Euroherc osiguranja d.d. i Jadranskog osiguranja d.d., Zagreb	30
3.3. Ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika	31
3.3.1. Koncentracije u medijima	34
3.3.1.1. EPH d.o.o., Zagreb i INFORMATIKA-MEDIJA d.o.o., Sesvete	36
3.3.1.2. Radio M – Udruga mladeži Vela Luka i dr., j.t.d., Vela Luka.....	36
3.3.2. Koncentracije u trgovini na malo mješovitom robom u nespecializiranim prodavaonicama	37
3.3.2.1. Konzum d.d., Zagreb i Lokica d.o.o., Drniš (Jolly JBS d.o.o.).....	40
3.3.2.2. Gavrilović d.o.o., Petrinja i Istracommerce d.d., Pazin.....	41
3.4. Promicanje prava i politike zaštite tržišnog natjecanja	42
3.4.1. Mišljenje na nacrt prijedloga Zakona o kreditnim institucijama.....	43
3.4.2. Mišljenje o nacrtu prijedloga Zakona o elektroničkim komunikacijama	44
3.4.3. Stajalište Agencije u svezi povećanja cijena roba i usluga.....	44
3.4.4. Reakcija Agencije po saznanju za postojanje odredbi ugovora koje bi mogle narušiti tržišno natjecanje	45
3.4.5. Mišljenje o tekstu javnog nadmetanja za zakup štandova za prodaju voća i povrća	46
3.5. Suradnja Agencije sa sektorskim regulatorima	46

3.6. Komunikacija s javnošću.....	47
4. POSLOVI AGENCIJE U PROVEDBI ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA	51
4.1. Poslovi Agencije u području državnih potpora.....	51
4.2. O državnim potporama	53
4.2.1. Pojam državne potpore	53
4.2.2. Vrste državnih potpora i instrumenti dodjele.....	54
4.2.3. Kategorije državnih potpora	54
4.3. Aktivnosti Agencije u provedbi Zakona o državnim potporama.....	55
4.3.1. Prethodno obvezujuće mišljenje	58
4.3.1.1. Prethodno obvezujuće mišljenje na prijedlog Zakona o područjima posebne državne skrbi s konačnim prijedlogom Zakona	58
4.3.2. Prijedlog Odluke o karti regionalnih potpora	59
4.4. Državne potpore za sanaciju i restrukturiranje	59
4.4.1. Program restrukturiranja poduzetnika ELCON d.d.....	60
4.5. Brodogradnja	61
4.6. Čelik	64
4.7. Usluge od općeg gospodarskog interesa	65
4.7.1. Subvencioniranje međuobalnog prometnog povezivanja.....	66
4.7.2. Zahtjev za odobrenje državnih potpora Zagrebačkom holdingu d.o.o., Podružnica Zagrebački električni tramvaj (ZET).....	67
4.7.3. Mišljenje o sukladnosti Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.....	67
4.8. Nadzor državnih potpora	68
4.9. Referentna kamatna stopa	69
5. MEĐUNARODNA SURADNJA	71
5.1. Europska unija	71
5.1.1. Projekti tehničke pomoći Europske unije.....	71
5.2. Multilateralna i bilateralna suradnja	72
5.2.1. Multilateralna suradnja.....	72
5.2.2. Bilateralna suradnja	74
6. LJUDSKI POTENCIJALI I USTROJSTVO AGENCIJE.....	75
6.1. Ustrojstvo Agencije	75
6.2. Ljudski potencijali Agencije.....	76
6.3. Stručno usavršavanje	78
7. FINANCIJSKO POSLOVANJE AGENCIJE ZA 2008. GODINU	79
7.1. Revizija poslovanja Agencije u 2008. godini	81
7.2. Unutarnja revizija za projekte tehničke pomoći iz sredstava IPA.....	81
8. AGENCIJA – 2008. U BROJKAMA.....	83
9. POPIS PRILOGA.....	84

UVOD

Protekla 2008. godina u radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja bila je obilježena nizom njezinih aktivnosti i poduzetih mjera kojima je nastojala u najvećoj mogućoj mjeri, a sukladno zakonskim ovlastima i raspoloživim ljudskim resursima, djelovati na način da, ili unaprijed onemogući kršenje propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, ili da svojim odlukama zabrani ili spriječi ona ponašanja poduzetnika kojima se narušava, ograničava ili sprječava tržišno natjecanje odnosno krše propisi o zaštiti tržišnog natjecanja. U tim aktivnostima i poslovima provedbe, kako Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, tako i Zakona o državnim potporama, Agencija je trebala pokazati ne samo stručno znanje, već odlučnost i hrabrost ali i fleksibilnost, osobito kada je bila riječ o primjeni i provedbi propisa kojima se uređuje sustav državnih potpora, koji unatoč određenom napretku, ipak još uvijek nije u potpunosti zaživio u našoj zemlji.

Primjeri iz prakse najbolje svjedoče o navedenim aktivnostima. Već na početku 2008. godine, suočeni s valom poskupljenja komunalnih usluga i hrane te rastom stope inflacije, jedan je dio javnosti i političkog okruženja od Agencije zahtijevao da preuzme ulogu regulatora cijena, što je ona odlučno odbila jer je to izvan njenih zakonskih ovlasti. No, istodobno je upozorila poduzetnike da postupanja kao što su sklapanje sporazuma o cijenama, neopravdano dizanje ili spuštanje cijena s ciljem istiskivanja konkurencije s tržišta od strane poduzetnika u vladajućem položaju spadaju u najteže povrede propisa i podliježu sankcijama iz Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

Ovdje u istom kontekstu treba istaći primjer iz područja državnih potpora kada je početkom godine Agencija okončala postupak ocjene pojedinačnih planova restrukturiranja koje su pripremila velika brodogradilišta. Premda se radi o iznimno složenoj problematici koja uključuje i pitanje same daljnje sudbine hrvatske brodogradnje, Agencija nije imala izbora pri davanju mišljenja na te planove. Ocijenila ih je negativno jer nisu jamčili ekonomsku i tržišnu održivost brodogradilišta bez državnih potpora što je sukladno propisima jedan od glavnih preduvjeta restrukturiranja poduzetnika u teškoćama. Također, ponuđena su moguća rješenja te je ukazano na potrebu kvalitetno drukčijeg, reformskog pristupa rješavanju problema u ovoj djelatnosti.

2008. godina bila je i godina osnažene suradnje s nadležnim ministarstvima i davateljima državnih potpora radi uspostave novog sustava državnih potpora za ulaganja i poslovanje u slobodnim zonama, područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima, te zajedničkog rada na donošenju karte regionalnih potpora kao nužne pretpostavke za dodjelu regionalnih potpora. Budući da se radilo o obvezi preuzetoj sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i jednom od uvjeta za ispunjavanje mjerila u pregovorima s EU, donošenje novih zakona i karte regionalnih potpora usklađenih sa spomenutim obvezama bio je važan korak u pripremi korisnika potpora na uvjete u kojima će se stjecanjem članstva u EU moći dobivati državne potpore.

Nadalje, tijekom 2008. godine posebno su bile izražene i pojačane aktivnosti na pripremi novog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja te je u tom cilju nastavljena suradnja s nadležnim ministarstvima na iznalaženju optimalnih rješenja kojima bi se Agenciji dale veće ovlasti u svrhu otkrivanja, a potom i odgovarajućeg kažnjavanja onih koji krše propise o zaštiti tržišnog

natjecanja, primjerice, onih koji svojim ponašanjem ne dozvoljavaju pristup konkurentima, zatvaraju tržište ili pak dijele tržište između sebe i svojih konkurenata, dogovaraju cijene i druge uvjete prodaje, sve s krajnjim ciljem stjecanja nezakonite dobiti, održavanja visokih cijena i dovođenja potrošača – hrvatskih građana u situaciju da sve to plaćaju.

Primjeri iz provedbe Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja u 2008. posebno su znakoviti. Agencija je 2008. godine donijela nekoliko značajnih odluka kojima je utvrdila zlouporabu vladajućeg (kao što je to bilo u slučaju Proplina) ili monopolističkog položaja poduzetnika (Zračne luke Zagreb) na tržištima opskrbe plinom odnosno pružanja aerodromskih usluga. U navedenim je slučajevima Agencija podnijela prekršajne prijave radi kažnjavanja poduzetnika, dok je primjerice odlukom u slučaju VIPneta utvrdila sklapanje zabranjenih sporazuma na tržištu pokretne telefonije, a na području distribucije motornih vozila djelovala je privremenom mjerom protiv poduzetnika Adria Lada Hrvatska. U svrhu sprječavanja mogućih negativnih učinaka koncentracije na tržištu maloprodaje, u skladu s postojećim propisima naloženo je Konzumu da proda dio prodavaonica na području Šibensko-kninske županije, uključujući i najatraktivnije lokacije u toj županiji. Svi spomenuti provedeni postupci i odluke koje je donijela Agencija zahvaćaju tržišta odnosno djelatnosti koje su izrazito važne za funkcioniranje hrvatskog tržišta u cjelini, a koji bitno, izravno ili neizravno, utječu i na standard građana. Primjerice, netransparentni i nejednaki uvjeti isporuke ukapljenog naftnog plina pojedinim distributerima na hrvatskom tržištu (u slučaju Proplina) zasigurno za posljedicu imaju i više cijene plina za one potrošače kojima su plin dobavljali distributeri koji su se ovim energentom opskrbljivali pod nepovoljnijim uvjetima od konkurencije. Isto tako, višestruko povećanje cijena usluga prijevoza, utovara i istovara hrane u zagrebačkoj zračnoj luci domaćem avioprijevozniku i monopol koji i dalje postoji na ovom tržištu, nisu bez utjecaja i na cijene aviokarata koje plaćaju korisnici tih usluga – i hrvatski građani i poduzetnici. Svrha svih mjera koje je poduzela Agencija odražava temeljni razlog postojanja i osnovnu ulogu prava i politike zaštite tržišnog natjecanja – a to je dobrobit potrošača, njegovo pravo na proizvode veće kvalitete, raznolikiju ponudu i niže cijene. Cilj je dakle, uspostaviti tržišno ponašanje koje će na poduzetničkoj razini omogućiti razvoj konkurencije, a tako i što manje troškove za potrošače. A potrošači su u primjeru Šibensko-kninske županije zasigurno i najveći dobitnici naloga Agencije prema kojem je Konzum bio dužan sedam prodavaonica ustupiti konkurenciji.

Pored spomenutih odluka, u 2008. godini Agencija je pokrenula i nekoliko postupaka protiv poduzetnika ili njihovih udruga za koje postoji dovoljan broj indicija da su se dogovorili o cijenama svojih usluga, primjerice u slučaju auto-škola ili pri upravljanju stambenim zgradama, a opet na štetu korisnika tih usluga odnosno građana/potrošača. Detaljne analize predmetnih tržišta opskrbit će Agenciju neophodnim podacima na osnovu kojih će mjerodavno moći donijeti svoje odluke u nastupajućem razdoblju.

Na području državnih potpora, pored aktivnosti vezanih uz provedbu obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 14/01; dalje SSP) kao što su usklađivanje potpora brodogradnji, industriji čelika, fiskalnih potpora u slobodnim zonama, područjima od posebne državne skrbi, itd., te odobravanja programa potpora za zapošljavanje, usavršavanje, regionalni razvitak, pokrenuto je i nekoliko postupaka nadzora dodjele potpora, među kojima treba spomenuti potpore Rockwoolu koje su dodijeljene bez prethodnog odobrenja Agencije. Vrijedno je spomenuti da je na ovom području izvršena i dubinska analiza državnih potpora sadržanih u obvezi plaćanja radiotelevizijske pretplate.

Spomenuti primjeri iz rada Agencije ukazuju i na prioritete njezinog djelovanja, dakle na otkrivanje i sankcioniranje pojava i tržišnih ponašanja kojima je cilj spriječiti tržišno natjecanje, ukinuti konkurenciju, te nanijeti štetu potrošačima. Na području nadzora nad dodjelom državnih potpora težište je, u skladu s propisima, usmjeravati sredstva poreznih obveznika na ciljeve i namjene koji doprinose rastu konkurentnosti uz najmanji trošak za porezne obveznike, a u najmanjoj mjeri utječu na učinkovito tržišno natjecanje.

Agencija je u prošloj godini davanjem mišljenja nadležnim ministarstvima dala svoj doprinos u izradi zakonodavnog okvira kojim se izgrađuje tržišno gospodarstvo, liberaliziraju i otvaraju određena tržišta odnosno ukidaju monopoli ili ograničenja u pristupu tim tržištima, te mijenja uloga države u gospodarstvu. Također, s obzirom da se u globalnom okruženju ovom problematikom bave nacionalne institucije poput Agencije ali i one nadnacionalne, osobito OECD i ICN (Međunarodna mreža tijela za zaštitu tržišnog natjecanja), u 2008. godini, sklapanjem sporazuma o suradnji uspostavljena je institucionalna povezanost Agencije s mađarskim, austrijskim i bugarskim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja, a predstavnici Agencije aktivno su se uključili i u rad spomenutih međunarodnih institucija.

Jedno od najvažnijih polazišta u radu ove institucije od kojeg se ne odstupa, bez obzira što se ponekad pred nju postavljaju i takvi zahtjevi vezani uz stanje na tržištu ili pak iz razloga što određeno područje nije adekvatno zakonski regulirano, je odlučnost da svaku svoju aktivnost temelji isključivo na ovlastima i nadležnosti iz zakonodavstva koje uređuje problematiku zaštite tržišnog natjecanja i državnih potpora. Drugim riječima, u svakom pojedinačnom slučaju koji se vodi pred Agencijom mora biti razvidno da je odluka Vijeća donesena temeljem određene zakonske odredbe i obrazloženo zašto je određena mjera koju donosi Agencija u javnom interesu, bilo da se radi o mjerama usmjerenim na poduzetnike, bilo o onima koje se odnose na ponašanje države pri dodjeli državnih potpora. Jedan od pokazatelja ispravnosti tako strogo, na zakonu temeljenog pristupa Agencije, je i podatak o tome da je u 2008. godini Upravni sud Republike Hrvatske rješavajući o tužbama protiv odluka Agencije, u svim slučajevima (riječ je o 4 upravna spora) potvrdio odluke Agencije. Štoviše, jednak pristup Agencija primjenjuje i u svom cjelokupnom poslovanju, što potvrđuju i nalazi Državne revizije koja je u razdoblju od 2003. do 2008. provela tri revizije njezinog poslovanja (2003., 2006., 2007.) te je za svaku od njih dala bezuvjetno mišljenje.

Polazeći od ograničenih i materijalnih i kadrovskih resursa s kojima raspolaže, ključna zadaća Agencije, a osobito njezinog vodstva, je odrediti prioritete u radu i koncentrirati se na one slučajeve u kojima se može očekivati mjerljiv i razvidan učinak njezinih intervencija. Dakle, jedna od zadaća menadžmenta Agencije u prethodnoj godini koja vrijedi i danas bila je pronaći način kako sredstva i ljudske resurse usmjeriti na potencijalno najteže slučajeve povreda propisa o zaštiti tržišnog natjecanja s isto takvim posljedicama za potrošače i stanje na području tržišnog natjecanje u cjelini. Premda to nije jednostavan zadatak, o čemu govori i ukupan broj od 307 predmeta o kojima je odlučivala Agencija u prošloj godini, osobito u vrijeme krize kada nije moguće povećavati broj zaposlenika, taj cilj moguće je ostvariti daljnjim povećanjem učinkovitosti rada Agencije. To s jedne strane, zahtijeva povećanje znanja i vještina njezinih zaposlenika kroz daljnje usavršavanje na visokoškolskim ustanovama, stjecanje specijalističkih znanja te provedbu programa interne edukacije, korištenje mogućnosti iz programa IPA, kao i programa bilateralne suradnje, a s druge strane, postavljanje unutarnjeg ustroja koji će stvoriti nužne uvjete za još kvalitetniji rad ove institucije i motivirati njezine zaposlenike da to i ostvare.

mr. sc. Olgica Spevec, predsjednica Vijeća

1. DJELOKRUG AGENCIJE ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) obavlja poslove zaštite tržišnog natjecanja sukladno Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 122/03;) i Zakonu o državnim potporama („Narodne novine“, broj 40/05;). Također, poslovi Agencije u svezi kontrole koncentracija na području medija propisani su Zakonom o medijima i Zakonom o elektroničkim medijima. Nadalje, Agencija je dužna provoditi i obveze koje su preuzete člankom 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (u daljnjem tekstu: SSP).

Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: ZZTN) propisana su pravila i sustav mjera za zaštitu tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj, ustrojstvo Agencije te djelokrug Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja kao i zadaće stručne službe Agencije.

ZZTN se primjenjuje na sve oblike sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja na teritoriju Republike Hrvatske ili izvan njenog teritorija ako imaju učinak u Republici Hrvatskoj. Budući da je ZZTN opći propis o zaštiti tržišnog natjecanja, istim je propisano da se njegove odredbe ne primjenjuju ukoliko je nekim drugim, posebnim zakonom za pojedina tržišta drugačije određeno. Sukladno spomenutoj zakonskoj odredbi, Agencija je nadležna za provedbu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja na svim tržištima osim tržišta financijskih (bankarskih) usluga za koje je nadležna Hrvatska narodna banka sukladno Zakonu o financijskim institucijama.

Sukladno ZZTN-u tri su ključne aktivnosti Agencije, i to:

- kontrola sporazuma između poduzetnika,
- utvrđivanje i poduzimanje mjera protiv poduzetnika koji zlouporabljaju vladajući položaj
- ocjena dopuštenosti koncentracija poduzetnika.

Istodobno, Agencija je dužna, na zahtjev ministarstava i drugih državnih tijela izdavati stručna mišljenja o sukladnosti sa ZZTN-om nacрта prijedloga zakona i drugih propisa, te o ostalim pitanjima od značaja na tržišno natjecanje.

Zakonom o državnim potporama (u daljnjem tekstu: ZDP) uređeni su opći uvjeti i pravila odobravanja, nadzora provedbe i povrata državnih potpora, osim u području poljoprivrede i ribarstva. Sukladno ZDP-u Agencija odobrava i nadzire provedbu državnih potpora te nalaže povrat državnih potpora koje su dane ili korištene protivno propisima. Pritom, Agencija obavlja sljedeće poslove:

- razmatra i ocjenjuje prijedloge državnih potpora te programe državnih potpora,
- nadzire provedbu i učinke dodijeljenih državnih potpora i nalaže njihov povrat,
- prikuplja, obrađuje i evidentira podatke o državnim potporama,
- prikuplja podatke o korištenju i učincima državnih potpora,
- vodi evidenciju o državnim potporama,
- surađuje s tijelima nadležnim za državne potpore poljoprivredi i ribarstvu radi pripreme godišnjeg izvješća o potporama,

- podnosi godišnje izvješće o državnim potporama Hrvatskom saboru,
- surađuje s tijelima nadležnim za pripremu proračuna, itd.

Odredbe ZDP-a propisuju da su državne potpore dodijeljene bez odobrenja Agencije nezakonite, te Agencija ima ovlast naložiti povrat iznosa iskorištene državne potpore uvećan za iznos zakonske zatezne kamate počevši od dana početka korištenja potpore. U iznimno opravdanim slučajevima, Agencija može donijeti naknadno odobrenje državne potpore ako utvrdi da je ta potpora sukladna odredbama ZDP-a.

Pored spomenutih zakona, područje tržišnog natjecanja i državnih potpora u Republici Hrvatskoj uređeno je nizom uredbi i odluka koje je donijela Vlada Republike Hrvatske, a koje je provodi Agencija. Istodobno, sukladno SSP-u pri obavljanju poslova Agencija je dužna na odgovarajući način primjenjivati kriterije koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj zajednici.

Svi propisi o tržišnom natjecanju, uključivo i oni o državnim potporama doneseni u Republici Hrvatskoj objavljeni su u Narodnim novinama te na internet stranici Agencije www.aztn.hr. Agencija je na ovoj internet stranici objavila i najveći dio propisa o tržišnom natjecanju u EU, u prijevodu na hrvatski jezik i u izvornom tekstu na engleskom jeziku.

U svim postupcima pred Agencijom supsidijarno se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91 i 106/93).

2. TEMELJNE AKTIVNOSTI AGENCIJE U 2008. GODINI

Tijekom 2008. godine, aktivnosti Agencije bile su prioritetno usmjerene na poslove provedbe, kako ZZTN-a, tako i ZDP-a. Radi izvršavanja poslova sukladno spomenutim zakonima Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Vijeće) koje odlučuje o svim pitanjima temeljem spomenutih zakona, održalo je u 2008. godini 25 sjednica na kojima je razmatrano 250 točaka dnevnog reda. Istodobno, u Agenciju je pristiglo ukupno 330 zahtjeva stranaka, od čega se 268 odnosilo na područje koje uređuje ZZTN, a 62 na pitanja u svezi provedbe ZDP-a.

Prethodnu godinu obilježio je intenzivan rad na novom Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja s ciljem uspostave zakonodavnog okvira koji će povećati djelotvornost sustava zaštite tržišnog natjecanja, prije svega kroz uspostavu efikasnog sustava sankcioniranja poduzetnika koji krše propise o zaštiti tržišnog natjecanja.

Pored spomenutih, 2008. godinu obilježile su i sljedeće aktivnosti Agencije:

- pojačana suradnja s nadležnim ministarstvima u svezi ispunjavanja postavljenih mjerila za otvaranje Poglavlja 8. Tržišno natjecanje, u području brodogradnje, čelika, fiskalnih potpora, akcijskog plana usklađivanja programa potpora, kao i transparentnosti dodjele potpora u pojedinim gospodarskim sektorima,
- nastavak kontinuirane suradnje s Europskom komisijom u dijelu koji se odnosi na usklađivanje i provedbu zakonodavstva u području državnih potpora,
- nastavak suradnje s drugim mjerodavnim tijelima i sektorskim regulatorima te početak ozbiljne suradnje s Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave i Upravom za sustav javne nabave u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva,
- intenzivna suradnja s nacionalnim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja zemalja članica EU, posebno Njemačke, Mađarske, Bugarske, Rumunjske, Austrije kao i s tijelima zemalja regije (Bosna i Hercegovina, Makedonija, Slovenija, Srbija i Albanija),
- širenje znanja i tzv. kulture tržišnog natjecanja je u samom središtu interesa i djelovanja Agencije. Nizom seminara i radionica u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskom udrugom poslodavaca, Hrvatsko-EU poslovnim vijećem (CEUBC), tijelima državne uprave na nacionalnoj razini, kao i s jedinicama lokalne samouprave, Agencija nastavlja jedan od svojih primarnih ciljeva, a to je edukacija svih uključenih strana u području propisa, prakse i kretanja u području tržišnog natjecanja i državnih potpora,
- organizacija i aktivno sudjelovanje na međunarodnim konferencijama i seminarima, kao i sudjelovanje u aktivnostima OECD-ovog Regionalnog centra za tržišno natjecanje u Budimpešti, koje je Hrvatskoj omogućeno unatoč tome što nije članica OECD-a,

- nastavak jačanja suradnje između Agencije i davatelja državnih potpora, naročito kroz provedbu sustava prijave, odobravanja i nadzora odobrenih državnih potpora osobito putem uspostavljene stalne radne skupine, te suradnju s Odborom za praćenje i pripremu objavljivanja pravila o državnim potporama Europske zajednice u Hrvatskoj,
- nastavak edukacije i usavršavanja stručnih kadrova Agencije i davatelja državnih potpora na svim razinama, s posebnim naglaskom na regionalnu i lokalnu razinu (uz podršku njemačkih stručnjaka u okviru projekta pomoći PHARE 2005).

2.1. Izrada novog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja

Izrada novog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvom pravosuđa te drugim tijelima državne uprave, sudovima i predstavnicima akademske zajednice, kao i korištenjem iskustva i najbolje prakse EU i njezinih država članica bila je jedna od najvažnijih zadaća i aktivnosti Agencije u 2008.

Naime, kao što je Agencija u svim svojim izvješćima o radu od 2004. godine nadalje ukazivala, važeći Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i podzakonski akti Vlade RH kojima se pobliže uređuju pojedine njegove odredbe, u visokom su stupnju usklađeni s pravnom stečevinom EU. Međutim, u provedbi tih propisa pokazalo se da ipak postoji niz problema čiji je krajnji rezultat nedovoljno učinkovit sustav zaštite tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj. Takva neučinkovitost sustava ne potiče jačanje poduzetničke aktivnosti i ne donosi koristi potrošačima u mjeri u kojoj je to slučaj u drugim jurisdikcijama.

Najveći od tih problema zakonsko je rješenje po kojem se povrede Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja smatraju prekršajem. Slijedom toga, za izricanje kazni za povrede propisa o tržišnom natjecanju koje je svojim rješenjem utvrdila Agencija, nadležni su prekršajni sudovi. Mjesna se nadležnost prekršajnog suda u konkretnim slučajevima u pravilu određuje prema sjedištu svakog poduzetnika. Dakle, riječ je o više od 100 sudova i nekoliko stotina sudaca, koji se iznimno rijetko sreću s ovom izuzetno složenom pravno - ekonomskom problematikom. Kako nije moguće očekivati da svi ti sudovi i sudci savladaju pravila i propise o zaštiti tržišnog natjecanja, tako oni objektivno nisu stručno osposobljeni da bi mogli izreći kaznu koja bi bila razmjerna učinjenoj povredi Zakona. Stoga je samo manji dio povreda Zakona koje je utvrdila Agencija stvarno sankcioniran od strane prekršajnih sudova. Konkretno, u razdoblju od 2004. do 2008. godine Agencija je utvrdila povrede Zakona u više od 100 slučajeva, a prekršajni sudovi su izrekli kazne u ukupnom iznosu od oko 1 milijun kuna, unatoč činjenici što Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja predviđa da se za teške povrede (sklapanje zabranjenih sporazuma, zlouporabe vladajućeg položaja i zabranjene koncentracije) mogu izreći kazne do 10 posto ukupnog prihoda koji je poduzetnik - prekršitelj ostvario u financijskoj godini koja je prethodila prekršaju. Kako je u pravilu uvijek riječ o poduzetnicima velike tržišne i financijske snage, izrečene su kazne u velikoj većini slučajeva u neskladu s težinom prekršaja i šteti koju su prekršitelji nanijeli tržišnom natjecanju, odnosno konkurentima i potrošačima.

Prekršajni su sudovi u 2008. godini donijeli ukupno 8 odluka. Od toga su u čak 5 slučajeva donesene odluke o obustavi postupka zbog zastare ili zato što je prekršajni sud ocijenio da

nema uvjeta za pokretanje postupka kažnjavanja. U samo 3 slučaja poduzetnici i njihove odgovorne osobe proglašeni su krivim za povredu ZZTN-a, a ukupan iznos kazni je 456 tisuća kuna.

Svrha kažnjavanja za povrede ZZTN-a je da se počinitelju prekršaja izrekne i naplati kazna koja odgovara prirodi njegovog djela i da ga se na taj način odvraća od budućeg sličnog ponašanja. Istovremeno, svrha kažnjavanja je da se na taj način i drugim poduzetnicima pošalje jasna poruka što ih čeka ako budu kršili ZZTN. Osim toga, kazna mora biti takva da se prekršitelju oduzme i dobit koju je ostvario kršenjem propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Zato kazne za teške povrede ZZTN-a ne mogu biti simbolične već razmjerne težini odnosno razmjerne ukupnom prihodu ostvarenom takvom, zabranjenom aktivnosti poduzetnika. Praksa razvijenih zemalja pokazala je da se samo na taj način može djelotvorno utjecati na tržišno ponašanje onih poduzetnika koji po svaku cijenu, pa i kršeći norme zaštite tržišnog natjecanja, žele sačuvati ili steći određenu tržišnu poziciju. Stoga ne čudi činjenica da je u nekim jurisdikcijama za odgovorne osobe poduzetnika koji su prekršili propise o zaštiti tržišnog natjecanja sklopanjem zabranjenih sporazuma (kartela) uvedena i kazna zatvora¹.

Kako bi se rad Agencije dodatno unaprijedio, a tržišno natjecanje u Republici Hrvatskoj učinkovito zaštitilo, pri izradi novog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja odlučeno je prihvatiti niz rješenja koja već postoje u pravu tržišnog natjecanja EU i njenih država članica, a od najvažnijih izdvajamo:

- povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja ne smatraju se više prekršajima, već povredama *sui generis*;
- Agencija izriče upravno-kaznene mjere poduzetnicima koji krše propise o zaštiti tržišnog natjecanja, te ih novčano kažnjava. Upravno-kaznena mjera izriče se samo poduzetnicima, a ne i odgovornoj osobi poduzetnika;
- ZZTN-om se precizno propisuju kriteriji za izricanje upravno-kaznene mjere. Ti kriteriji pri utvrđivanju visine upravno kaznene mjere uzimaju u obzir težinu i vrijeme trajanja povrede, te otegotne i olakotne okolnosti;
- uvodi se tzv. pokajnički program ili amnestija (*eng. „leniency programme“*) za sudionike kartelnih sporazuma koji takve sporazume prvi otkriju Agenciji i/ili Agenciji daju ključne informacije o njima;
- ukida se institut pojedinačnog izuzeća sporazuma;
- kod ocjena koncentracija napušta se test vladajućeg položaja i uvodi test utvrđivanja značajnog ograničavanja tržišnog natjecanja;
- uvodi se skraćeni postupak ocjene koncentracije, te Kratki obrazac prijave koncentracije. Taksativno su navedeni kriteriji i slučajevi u kojima se takav postupak može primijeniti;
- postupke ocjene sporazuma i utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja Agencija pokreće i vodi isključivo po službenoj dužnosti (*ex officio*). To ne isključuje mogućnost fizičkih ili pravnih osoba da Agenciji dostave inicijativu za pokretanje postupka;
- podnositelj inicijative za pokretanje postupka, iako nema status stranke u postupku ima slijedeća prava: pored prava na podnošenje podnesaka kojima obrazlaže svoje navode ima pravo na usmenoj raspravi biti saslušan kao svjedok u postupku, pravo na dostavu

---

¹ SAD, Kanada, Velika Britanija, itd.

skraćene Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku (tzv. *Statement of objections*), pravo na dostavu svojih primjedbi na tu Obavijest, te pravo na tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske ako njegova inicijativa bude zaključkom Agencije odbačena ili ako postupak pokrenut na njegovu inicijativu bude okončan na način da nije utvrđen zabranjeni sporazum ili zlouporaba vladajućeg položaja. U tom slučaju, podnositelj inicijative ima i pravo uvida u spis Agencije;

- uvodi se obvezna dostava Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku strankama protiv kojih je pokrenut postupak kako bi se strankama osiguralo odgovarajuće pravo na obranu. Na navedenu Obavijest stranke imaju mogućnost očitovati se pisanim putem, predlagati dodatne dokaze i zatražiti održavanje usmene rasprave;
- proširuje se nadležnost Upravnog suda Republike Hrvatske u kontroli odluka Agencije. Tako će Upravni sud Republike Hrvatske istovremeno kontrolirati i zakonitost odluke Agencije kojom se utvrđuje narušavanje tržišnog natjecanja i zakonitost odluke o upravno kaznenoj mjeri koji je za to narušavanje Agencija izrekla poduzetniku;
- tužbe protiv odluka Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja imaju status žurnosti pri odlučivanju Upravnog suda Republike Hrvatske;
- uvodi se niz rješenja iz pravne stečevine EU, koja se na ovom području neprekidno modernizira i prilagođava kako bi se osiguralo učinkovito i djelotvorno tržišno natjecanje među poduzetnicima i iz toga proizašle prednosti i koristi za potrošače.

Hrvatski sabor je prijedlog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja sa spomenutim novo uvedenim institutima usvojio na 11. sjednici, održanoj 24. lipnja 2009. Novi će se ZZTN početi primjenjivati 1. listopada 2010. Taj relativno dugi *vacatio legis*, potreban je kako bi se adresati propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, dakle poduzetnici i njihova strukovna udruženja, pripremili za njegovu primjenu. Stoga će u tom razdoblju Agencija aktivno promicati i upoznavati javnost i poduzetnike o novostima koje ZZTN donosi, te o njihovim pravima i obvezama koje iz toga propisa proizlaze.

3. POSLOVI AGENCIJE U PROVEDBI ZAKONA O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA

Tržišno natjecanje među poduzetnicima obilježje je gospodarskog ustroja u kojem se alokacija resursa obavlja polazeći od ponude i potražnje na tržištu. Drugim riječima, tržišno natjecanje podrazumijeva stalnu „bitku“ između većeg ili manjeg broja tržišnih takmaca u ponudi određenih proizvoda i/ili usluga za što veći broj kupaca tih proizvoda i/ili usluga, a radi ostvarivanja poslovnih ciljeva u obliku dobiti i većeg tržišnog udjela.

To je dakle, oblik rivalstva ili konkurentskog suparništva između poduzetnika, a sloboda tržišnog natjecanja je pokretačka snaga tržišnog gospodarstva, ona pokreće i motivira tržišne takmace na inovativnost koja rezultira novim proizvodima i uslugama, na primjenu novih tehnologija i tehnoloških procesa koji donose veću proizvodnost i niže jedinične troškove, na suradnju znanosti i industrije, povezivanje poduzetnika iz različitih država i regija i slično, a sve s ciljem kako bi se stvorio konkurentan proizvod i/ili usluga, koji će svojom cijenom i drugim obilježjima ugoditi potrošačima. Međutim, neograničena sloboda tržišnog natjecanja nije jamac demokracije i razvoja gospodarskog i društvenog ustroja koji se temelji i na pravu svakog pojedinca da, između ostalog, pokrene vlastiti poduzetnički projekt. To iz razloga što bi u takvom sustavu najveću korist ostvarili najveći i najjači poduzetnici koji bi naposljetku svojom tržišnom snagom i utjecajem mogli nadjačati i samu državu i njene institucije odnosno onemogućiti svaku inicijativu ili pojavu konkurencije, ako se to ne podudara s njihovim interesima. Kako bi se prevladao taj problem i osiguralo stvarno, učinkovito tržišno natjecanje među poduzetnicima na određenim tržištima, svim je poduzetnicima potrebno osigurati jednake mogućnosti pristupa i opstanka na tržištu. Tu je svrhu moguće postići samo odgovarajućom regulacijom od strane države. Stoga se u posljednjih stotinjak godina razvilo pravo tržišnog natjecanja (pravo konkurencije). Riječ je o relativno novoj pravnoj disciplini čiji je predmet razvijanje pravila za zaštitu tržišnog natjecanja odnosno sustavu mjera i postupaka za zaštitu tržišnog natjecanja koje je postalo dio zakonodavstva svih suvremenih država.

Polazište prava konkurencije ili prava tržišnog natjecanja u užem smislu čine zaštita od sklapanja zabranjenih sporazuma poduzetnika, odnosno sprječavanja stvaranja kartela i njihovog djelovanja, sprječavanja zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu, te kontrola koncentracija poduzetnika. Ta tri instituta čine pravo tržišnog natjecanja u užem smislu. Pravo tržišnog natjecanja prema pravnoj stečevini EZ-a čine pravila i propisi o državnim potporama.

Dakle, propisima o tržišnom natjecanju ne štite se poduzetnici, već se kroz osiguranje jednakih uvjeta poslovanja i jasna pravila kojima se utvrđuju dopuštena sredstva za međusobno natjecanje, štiti tržišno natjecanje, a radi dobrobiti potrošača. Ona se ogleda u mogućnosti što šireg izbora između zamjenjivih proizvoda različitih proizvođača, a kako bi potrošač mogao odabrati proizvod koji mu najviše odgovara po cijeni i kvaliteti.

Stručne i upravne poslove u vezi sa zaštitom tržišnog natjecanja obavlja stručna služba Agencije. Kao što je spomenuto, ti poslovi obuhvaćaju prvenstveno postupke ocjene sukladnosti

sporazuma između poduzetnika, postupke utvrđivanja zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika te postupke ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika.

Uz navedene poslove, a u cilju usklađivanja i drugih zakona s pravom tržišnog natjecanja, Agencija na zahtjev ministarstava i drugih državnih tijela daje stručna mišljenja o sukladnosti nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa s odredbama ZZTN-a, te o ostalim pitanjima koja mogu značajno utjecati na tržišno natjecanje. U cilju promicanje prava i politike zaštite tržišnog natjecanja kao jedne od važnijih aktivnosti, Agencija i na zahtjev poduzetnika i drugih adresata propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, daje tumačenja i stručna mišljenja o primjeni tih propisa.

Međunarodna suradnja, bilateralna i multilateralna, zauzima značajno mjesto u poslovima koje obavlja Agencija. Ti poslovi uključuju obavljanje poslove u svezi izvršenja međunarodnih obveza Republike Hrvatske koje su prenijete u nadležnost Agencije te suradnju s Europskom komisijom i inozemnim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja kao i izradu statističkih izvješća.

Sukladno ZZTN-u, postupak pred Agencijom može biti pokrenut na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti. Pri tome je važno napomenuti da se u postupku posebno štite prava stranaka, naročito kroz pravo uvida u spis i načela saslušanja stranaka, osobito na usmenim raspravama. Sudska zaštita protiv rješenja Agencije osigurana je pred Upravnim sudom Republike Hrvatske pred kojim nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor.

Agencija je u provedbi postupka ovlaštena pisanim putem od poduzetnika zahtijevati sve potrebne obavijesti, u obliku pisanih očitovanja ili usmenih izjava. Agencija može od poduzetnika zatražiti uvid u sve relevantne isprave. Isto tako, Agencija je ovlaštena na temelju pisanog zahtjeva izvršiti neposredan uvid u sve poslovne prostorije poduzetnika, svu njegovu nepokretnu i pokretnu imovinu, poslovne knjige, baze podataka i drugu dokumentaciju, te zahtijevati sve potrebne podatke i obavijesti i od trećih osoba koje po ocjeni Agencije mogu pridonijeti rješavanju i pojašnjenju određenih pitanja o sprječavanju, ograničavanju ili narušavanju tržišnog natjecanja².

U 2008. godini otvoreno je ukupno 268 predmeta, a postupci su okončani u 234 predmeta³. Agencija od svoga osnivanja održava visoku ažurnost u okončanju postupaka unatoč činjenici da postupci u iznimno složenim predmetima utvrđivanja povreda Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja mogu trajati nekoliko godina.

---

² Članak 48. ZZTN-a

³ Broj riješenih predmeta u 2008., kao i prethodnim godinama, pored predmeta zaprimljenih u toj izvještajnoj godini, uključuje i predmete zaprimljene u prethodnim godinama, a u kojima su postupci okončani u ovom izvještajnom razdoblju. U 2008. Agencija je donijela ukupno 31 zaključak o odbacivanju zahtjeva (21 u predmetima zlouporaba, 6 u predmetima ocjene sporazuma, te 4 u predmetima ocjene koncentracija).

Tablica 1. Usporedba broja otvorenih predmeta i okončanih postupaka iz područja zaštite tržišnog natjecanja u razdoblju od 2005. do 2008. godine

	2005.	2006.	2007.	2008.
Ukupan broj otvorenih predmeta	232	267	229	268
Ukupan broj okončanih postupaka	237	246	217	234

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Napomena: Broj okončanih postupaka uključuje i predmete otvorene u prethodnim godinama, a za koje je donesena odluka (rješenje, mišljenje, zaključak o odbacivanju / obustavi; privremena mjera) u promatranoj godini

Struktura zaprimljenih i riješenih predmeta iz područja zaštite tržišnog natjecanja prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Broj otvorenih predmeta i donesenih odluka u predmetima iz područja zaštite tržišnog natjecanja u 2008. godini

Kvalifikacija predmeta	Broj otvorenih predmeta u 2008.	Broj donesenih odluka (rješenja, mišljenja, zaključci, privremene mjere i ostalo) u 2008.
I. UPRAVNI PREDMETI:		
1. SPORAZUMI	11	11
2. ZLOUPORABE	36	24
3. KONCENTRACIJE	35	32
Ukupno:	82	67
II. MIŠLJENJA:		
1. DANA MIŠLJENJA NA ZAKONE I DRUGE AKTE	8	8
2. OSTALA STRUČNA MIŠLJENJA NA ZAHTJEV STRANKE	5	5
Ukupno:	13	13
Ukupno UPRAVNI + MIŠLJENJA (I.+II.)	95	80
III. OSTALI NEUPRAVNI PREDMETI	93	101
IV. RAZNA STATISTIČKA IZVJEŠĆA, MEĐUNARODNI PROJEKTI I PREDMETI SURADNJE (međunarodna suradnja; suradnja s tijelima državne uprave i ostalim institucijama)	73	46
V. INTERNI AKTI I PUBLIKACIJE AGENCIJE	7	7
SVEUKUPNO (I.-V.)	268	234

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Usporedni prikaz broja otvorenih predmeta i donesenih odluka u razdoblju od 2005. do 2008. dan je u Prilogu 1., a usporedni prikaz broja donesenih odluka prema metodologiji Europske komisije za razdoblje od 2005. do 2008. u Prilogu 2.

Međutim, brzina u rješavanju nema, niti bi smjela imati utjecaja na kvalitetu odluka Agencije. O kvaliteti rada Agencije najbolje govori podatak da je u 2008. godini Upravni sud Republike Hrvatske povodom upravnih sporova koje su nezadovoljne stranke pokrenule protiv odluka Agencije donio 4 presude. U sve 4 presude Upravni sud Republike Hrvatske odbio je tužbe protiv rješenja Agencije. Drugim riječima, Upravni sud Republike Hrvatske je u 2008. godini potvrdio sve odluke Agencije o kojima je odlučivao temeljem tužbi nezadovoljnih stranaka.

Tablica 3. Popis odluka Upravnog suda RH povodom tužbi na odluke Agencije u 2008. godini

PREDMET	ODLUKA AGENCIJE	PRESUDA UPRAVNOG SUDA RH
Nakladnik d.o.o. protiv Agencije	Zaključak Agencije, Klasa: UP/I 030-02/2004-01/33	Tužba se odbija
KOLNOA d.o.o., Zagreb i P.Z. AUTO d.o.o., Velika Gorica protiv Agencije⁴	Rješenje Agencije, Klasa: UP/I 030-02/2004-01/38	Tužba se odbija
EUROAGRAM TIS d.o.o., Zagreb protiv Agencije⁵	Rješenje Agencije, Klasa: UP/I 030-02/2005-02/51	Tužba se odbija
Općina Marina protiv Agencije⁶	Rješenje Agencije, Klasa: 030-02/98-01/181	Tužba se odbija

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Treba spomenuti da je u 2008. godini i Ustavni sud Republike Hrvatske u predmetu broj U-III-1410/2007 donio odluku kojom se odbija ustavna tužba protiv presude Upravnog suda Republike Hrvatske⁷, kojom je potvrđeno rješenje Agencije.

Naime, poduzetnik za kojeg je Agencija utvrdila da je zloupotrijebio vladajući položaj⁸ pokrenuo je protiv odluke Agencije upravni spor, i temeljem tog zahtjeva Upravni sud Republike Hrvatske odbio je tužbu podnositelja protiv rješenja Agencije. Nezadovoljan takvom presudom, poduzetnik je podnio ustavnu tužbu protiv presude Upravnog suda Republike Hrvatske navodeći da je riječ o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, jer smatra da Agencija nije mogla primijeniti odredbe niti SSP-a niti Privremenog sporazuma o trgovinskim i s njima povezanim

⁴ „Narodne novine“, broj 86/2008

⁵ „Narodne novine“, broj 47/2008

⁶ „Narodne novine“, broj 141/2008

⁷ „Narodne novine“, broj 25/2008

⁸ Rješenje Agencije, Klasa: UP/I 030-02/2004-01/33

pitanjima između Republike Hrvatske i Europske zajednice („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 15/01; dalje: Privremeni sporazum) budući da oni nisu bili na snazi u vrijeme kad je podnositelj otkazao ugovorni odnos koji je predmet postupka.

Ustavni sud Republike Hrvatske je svojom odlukom odbio ustavnu tužbu, a u obrazloženju odluke, između ostalog navodi (cit.) „U odnosu na primjenu mjerodavnog prava, Upravni sud utvrđuje da je primijenjeno mjerodavno materijalno pravo od strane Agencije koja je primijenila način, kriterije i standarde komparativnog prava Europskih zajednica vezano uz distribuciju motornih vozila. Naime, u odsustvu podzakonskih akata Republike Hrvatske koji bi odredili kriterije, načine i standarde za ocjenu zlouporabe monopolističkog položaja na tržištu motornih vozila, Agencija primjenjuje načine, kriterije i standarde komparativnog prava Europskih zajednica vezane uz distribuciju motornih vozila. Time u interesu stranaka obznanjuje jedinstvenost pristupa ocjeni i upućuje na način i standard koji uzima kao mjerilo i tako otklanja mogućnost proizvoljnosti ocjene zakonitosti postupanja, utvrđuje Upravni sud. Činjenica da je sporni ugovorni odnos, koji je bio predmetom postupka, sklopljen prije stupanja na snagu navedenih sporazuma, prema ocjeni Upravnog suda ne znači da se na njega isti ne bi mogli primijeniti i to stoga što navedeni međunarodni sporazumi imaju za cilj da se s tržišta uklone svi ugovori odnosno odnosi kojima se ograničava ili osujećuje slobodno tržišno natjecanje.

Slijedom navedenog, u slučajevima u kojima se ispituje je li tržišno natjecanje narušeno, hrvatska tijela koja se bave zaštitom tržišnog natjecanja, ovlaštena su i obvezatna primjenjivati kriterije koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju Europskih zajednica i iz instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Europskih zajednica. Na taj način SSP i Privremeni sporazum obvezuju hrvatska tijela za zaštitu tržišnog natjecanja da rješavajući određene slučajeve, primjenjuju ne samo hrvatsko pravo tržišnog natjecanja, nego da i vode računa o odgovarajućem pravu Europskih zajednica.“

Detaljni popis predmeta u kojima su se ocjenjivali sporazumi poduzetnika, utvrđivale zlouporabe vladajućeg položaja, ocjenjivale dopuštenosti koncentracija i davala mišljenja o sukladnosti zakona i drugih akata s odredbama ZZTN-a nalazi se u Prilogu 3. ovog Izvješća.

3.1. Ocjene sporazuma poduzetnika

Odredbe članka 81. Ugovora o osnivanju EZ-a o zabranjenim sporazumima su u cijelosti prenesene u članak 9. važećeg ZZTN-a, kojim se zabranjuju svi sporazumi između poduzetnika koji imaju za cilj ili posljedicu sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, a propisuju se i mogućnosti skupnih i pojedinačnih izuzeća određenih kategorija sporazuma te sankcije (*ex lege* ništetnost) za sporazume koji narušavaju tržišno natjecanje, a ne mogu se izuzeti od zabrane pod za to propisanim uvjetima.

Pod sporazumima se ne smatraju samo ugovori u smislu propisa o obveznim odnosima, već i izričiti dogovori, usklađeno djelovanje kao i odluke udruženja poduzetnika koji kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja.

Temeljna podjela sporazuma je na horizontalne i vertikalne sporazume. Horizontalne sporazume sklapaju konkurenti koji djeluju na istom tržištu, a vertikalne sporazume sklapaju

poduzetnici koji nisu konkurenti, odnosno koji djeluju na različitim razinama proizvodnje ili distribucije. S aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja najteži odnosno najopasniji oblik horizontalnih sporazuma su kartelni sporazumi - u pravilu usmeni, neformalni i tajni sporazumi među izravnim konkurentima kojima oni ukidaju konkurenciju i međusobno dijele tržište, dogovaraju cijene i time ostvaruju ekstra profit koji bez kartela ne bi mogli ostvariti. O prirodi kartelnih sporazuma, o njihovoj štetnosti za gospodarstvo i interese potrošača i posebice o problematici otkrivanja kartelnih sporazuma, a bez zakonskih ovlasti Agencije za izricanje kazni i bez mogućnosti zaštite „zviždača“, odnosno sudionika kartela koji će u zamjenu za imunitet od kazne ili smanjenje kazne prvi otkriti Agenciji kartel ili dostaviti joj dokaze za kažnjavanje ostalih sudionika kartela⁹, Agencija je redovito izvještavala Hrvatski sabor u Izvješćima o radu počevši od 2004. godine nadalje, a posebice u Izvješću o radu za 2007. godinu.¹⁰

Važeći ZZTN u članku 12., za razliku od prakse u EU predviđa i mogućnost (ne i obvezu jer nije predviđena sankcija za ne podnošenje zahtjeva) da sudionici određenog sporazuma zatraže od Agencije pojedinačno izuzeće sporazuma koji ne ispunjava kriterije za skupna izuzeća od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima. U tom slučaju, Agencija provodi postupak i utvrđuje ispunjava li konkretni sporazum kumulativno uvjete iz članka 10. ZZTN-a (odgovarajući članak 81. stavak 3. Ugovora o osnivanju EZ-a) te donosi posebno rješenje kojim, pod uvjetom ispunjenja propisanih uvjeta iz članka 10. ZZTN-a, utvrđuje pojedinačno izuzeće sporazuma ili utvrđuje da je riječ o zabranjenom sporazumu, a može utvrditi i uvjetno pojedinačno izuzeće sporazuma. Naime, rješenjem o izuzeću mogu se odrediti mjere i uvjeti neophodni za pojedinačno izuzeće sporazuma, rokovi za ispunjenje i dan stupanja na snagu izuzeća. Pojedinačno izuzeće Agencija utvrđuje na određeni rok (u pravilu na 5 godina), ali se taj rok na zahtjev stranke može i produljiti.

Novim ZZTN-om koji će stupiti na snagu 1. listopada 2010. ukida se institut pojedinačnih izuzeća sporazuma koji je EU ukinula još 1. svibnja 2004.¹¹ Kako je Agencija počevši od 1. listopada 2003. zaprimila svega dva zahtjeva za pojedinačnim izuzećem sporazuma koje nije bilo obvezno za poduzetnike¹², razvidno je da takav institut nije više potreban, odnosno da sudionici sporazuma, odnosno njihovi punomoćnici kroz odgovarajuće podzakonske akte - uredbе o skupnom izuzeću i odgovarajuće smjernice iz poredbenog prava EU koje su objavljene na internet stranicama Agencije u prijevodu na hrvatski jezik i koje služe kao interpretativni instrument i za primjenu hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, a osobito u slučaju pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, mogu i sami procijeniti ima li njihov sporazum ograničavajućih odredbi. Oni na taj način oslobađaju Agenciju od djelovanja *ex ante*

---

⁹ Svi navedeni instituti uvedeni su u novi Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja koji će stupiti na snagu 1. listopada 2010. godine.

¹⁰ Sva Izvješća o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja objavljena su na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/izvjescje_o_r.htm

¹¹ Uredbom 1/2003 koja se počela primjenjivati 1. svibnja 2004. EU je ukinula institut pojedinačnog izuzeća sporazuma upravo zbog stajališta da Europska komisija odnosno tijela za zaštitu tržišnog natjecanja država članica EU trebaju djelovati *ex post*, a ne *ex ante*, kako bi se izbjegli dugi administrativni postupci i kako bi se mogli fokusirati na rad u najsloženijim predmetima.

¹² S obzirom da zakonodavac nije predvidio sankciju za nepodnošenje zahtjeva za pojedinačno izuzeće sporazuma, poduzetnici su mogli sami procijeniti ispunjava li njihov sporazum sve propisane kriterije za izuzeće iz članka 10. ZZTN-a, a u slučaju njihove krive procjene snosili su rizik da su sklopili zabranjeni sporazum ukoliko Agencija po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresiranih trećih strana naknadno pokrene postupak ocjene sukladnosti tog sporazuma s odredbama ZZTN-a i utvrdi da je riječ o zabranjenom sporazumu.

ili „odvjetničkog posla“, i omogućavaju joj da sve svoje resurse u budućnosti usmjeri na rad u složenim postupcima utvrđivanja zabranjenih sporazuma, prvenstveno kartela.

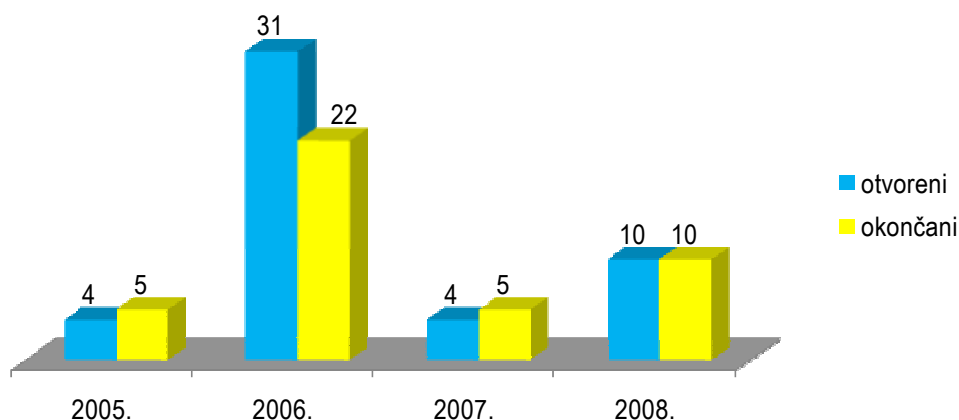
Agencija je u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. godine okončala postupak u ukupno 11 upravnih predmeta ocjene sporazuma. Dio okončanih predmeta odnosio se na predmete koji su zaprimljeni u prethodnim godinama. Premda je riječ o 11 predmeta, Agencija je u tim predmetima ocjenjivala više od 100 sporazuma jer je u nekima od njih bila riječ o tipskim ugovorima, koji su ocjenjivani u jednom postupku. Tako su, primjerice, samo u predmetu Agencija protiv VIPnet d.o.o., Zagreb u kojem je postupak pokrenut po službenoj dužnosti, ocjenjivani tipski „Ugovori o prodaji proizvoda i usluga putem sustava vlastitih i ostalih prodajnih mjesta“ koje je poduzetnik VIPnet d.o.o. sklopio sa 72 različita poduzetnika, svi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, radi distribucije proizvoda i usluga iz trgovačke ponude poduzetnika VIPnet d.o.o.

U odnosu na vrstu ugovora koje je u tih 11 predmeta Agencija ocjenjivala, u jednom predmetu bila je riječ o horizontalnom sporazumu, a u ostalima o vertikalnim sporazumima. Tržišta koju su promatrana u tim predmetima tijekom 2008. godine, odnosno na kojima su promatrani sporazumi imali ili mogli imati učinak su telekomunikacijsko tržište, tržište proizvodnje i prodaje šećera, tržište distribucije i servisiranja motornih vozila, te tržište distribucije određenih lijekova.

Agencija je u ovom izvještajnom razdoblju i bez vođenja posebnih ispitnih postupka, radi ostvarenja načela ekonomičnosti i javnog interesa radila i na prevenciji, odnosno upoznavanju poduzetnika s nekim spornim odredbama ugovora (ako bi imala takva saznanja i isključivo ako bi postupak trebala pokrenuti po službenoj dužnosti), a sve u cilju dobrovoljne izmjene takvih odredbi od strane sudionika sporazuma i brze uspostave učinkovitog tržišnog natjecanja, a na korist konkurenata i potrošača. U slučaju da poduzetnici i nakon upozorenja Agencije ne izmijene u za to određenom roku sporne odredbe, Agencija protiv njih pokreće postupak po službenoj dužnosti. Tako su, primjerice, bez vođenja dugotrajnog postupka, poduzetnik Proplin d.o.o., Zagreb i 86 različitih poduzetnika, sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, koji su s njim imali sklopljene ugovore o davanju na korištenje spremnika uz naknadu i ugovore o prodaji ukapljenog naftnog plina u malim spremnicima, odnosno ugovore o prodaji autoplina, a koji ugovori su sadržavali sporne odredbe karakteristične za ugovore o isključivoj kupnji, sami izmijenili sporne odredbe i uskladili navedene ugovore u vrlo kratkom roku u cijelosti s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Nakon zaprimanja zahtjeva stranke ili inicijative za vođenje postupka po službenoj dužnosti, Agencija polazno utvrđuje ima li uvjeta za vođenje postupka ocjene sporazuma, odnosno postoje li u svakom pojedinačnom predmetu dostatne indicije o tome da su odredbe nekog sporazuma u suprotnosti s člankom 9. ZZTN-a i da se ne mogu izuzeti u smislu članka 10. ZZTN-a. U tu svrhu, stručna služba Agencije provodi prethodno ispitivanje stanja na konkretnom mjerodavnom tržištu u smislu ovlasti iz članka 37. točke 8. i 9. ZZTN-a.

Slika 1. Broj otvorenih predmeta i okončanih postupaka **ocjene sporazuma** u razdoblju od 2005. do 2008. godine

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Člankom 37. točkom 8. i 9. ZZTN-a propisano je da stručna služba Agencije prikuplja podatke i obavijesti od poduzetnika, koji su bitni za ispitivanje tržišta i utvrđivanje stanja na tržištu, neovisno o konkretnim postupcima koje Agencija vodi, te prikuplja podatke i obavijesti od poduzetnika o stanju na pojedinim tržištima, te prije donošenja zaključka o pokretanju postupka¹³ u svakom pojedinom slučaju, nastoji postići ponovnu uspostavu učinkovitoga tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, ako je to u javnom interesu i nije riječ o značajnom sprječavanju, ograničavanju i narušavanju tržišnog natjecanja.

Nadalje, ukoliko podaci prikupljeni tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu ne ukazuju na dostatne indicije o značajnom narušavanju tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, Agencija zahtjev zaključkom odbacuje jer nema uvjeta za pokretanje postupka, a u protivnom ako postoje dostatne indicije, Agencija donosi zaključak o pokretanju postupka ocjene sporazuma po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke u kojem provodi detaljnu pravnu i ekonomsku analizu mjerodavnog tržišta, te na temelju svih činjenica i okolnosti u konkretnoj upravnoj stvari utvrđuje je li riječ o zabranjenom sporazumu.

U vezi s navedenim Agencija je u 4 predmeta postupak okončala donošenjem meritornog rješenja. Zabranjeni sporazumi utvrđeni su na telekomunikacijskom tržištu i tržištu distribucije lijekova, a uvjetno pojedinačno izuzeće sporazuma od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima dopušteno je na tržištu proizvodnje i prodaje šećera. Također, Agencija je u izvještajnom razdoblju donijela i jedno rješenje o privremenoj mjeri na tržištu distribucije i servisiranja motornih vozila jer je smatrala da pojedine radnje ograničavanja tržišnog natjecanja prijete nastankom izravnog štetnog učinka za poduzetnike koji djeluju na tom tržištu i interese potrošača. U 6 predmeta Agencija je zaključkom odbacila zahtjev stranke jer nije bilo uvjeta za pokretanje postupka ocjene sporazuma.

¹³ Za razliku od odredbi Zakona o općem upravnom postupku, postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja u smislu odredba ZZTN-a smatra se pokrenutim tek danom donošenja zaključka o pokretanju postupka u smislu članka 46. ZZTN-a. Protiv zaključka kojim Agencija pokreće postupak temeljem zahtjeva stranke ili po službenoj dužnosti nije dopuštena niti žalba niti pokretanje upravnog spora.

3.1.1. Agencija protiv VIPneta d.o.o., Zagreb¹⁴

Postupak ocjene sporazuma

Temeljem podataka koje je Agencija prikupila tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, protiv poduzetnika VIPnet d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, po službenoj dužnosti je pokrenut postupak ocjene sporazuma koje je taj operator telekomunikacijskih usluga sklapao sa svojim kupcima u trgovini na veliko i trgovini na malo, počevši od 2004. godine na dalje. U postupku je trebalo utvrditi je li riječ o zabranjenim sporazumima, odnosno je li riječ o sporazumima koji unatoč tome što sadrže određene ograničavajuće odredbe, ispunjavaju uvjete za skupno ili pojedinačno izuzeće od opće zabrane sklapanja takvih sporazuma.

Povod za pokretanje postupka bile su sporne odredbe u ugovorima pod nazivom "Ugovori o prodaji proizvoda i usluga putem sustava vlastitih i ostalih prodajnih mjesta" koje je VIPnet d.o.o. sklopio sa 72 različita poduzetnika, svi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, radi distribucije proizvoda i usluga iz trgovačke ponude poduzetnika VIPnet d.o.o, a kojima je drugoj ugovornoj strani odredio najveći rabat za daljnju prodaju ugovorenih proizvoda - VIPme i Tomato bonova, VIPme i Tomato prepaid boxova, VIPme i Tomato kompleta te mobilnih uređaja. Također, VIPnet d.o.o. je u predmetnim ugovorima utvrdio i dodatne obveze svojim distributerima, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom ugovora, a koje se, primjerice, odnose na uvjete koje trebaju ispunjavati prodajna mjesta i marketinške aktivnosti distributera.

Predmetni sporazumi su tipski sporazumi koji se razlikuju s obzirom na činjenicu da njihovim sklapanjem pojedini distributeri stječu status "Partnera", ili pak status "Velikog kupca". Partneri su, u pravilu, prodavali ugovorene proizvode krajnjim kupcima odnosno potrošačima, a osim prodaje proizvoda iz trgovačke ponude VIPneta, Partneri su pružali i usluge u ime i za račun VIPneta (primjerice, aktivaciju pretplatnika), dok su Veliki kupci proizvode iz trgovačke ponude VIPneta, u pravilu dalje prodavali drugim trgovcima za daljnju prodaju.

Zbog specifičnosti tržišta i ugovorenih proizvoda, Agencija u konkretnom predmetu nije ograničavajućom, u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, utvrdila unaprijed određenu prodajnu cijenu ugovorenih proizvoda za krajnjeg kupca- potrošača, tj. da su prodajne cijene, primjerice, bonova za potrošače određene u iznosima koje su otisnute na bonovima. Navedena praksa za takve proizvode postoji i u državama članicama Europske unije, pa ona u ovom postupku nije bila sporna.

S obzirom da su cijene za krajnje potrošače određene na takav način, prodajne cijene između VIPneta i njegovih distributera (Partnera i Velikih kupaca) te daljnjih trgovaca u distribucijskom lancu određuju se uz popust, koji se u ovim konkretnim ugovorima naziva rabatom, na krajnje cijene ugovorenih proizvoda (primjerice, na cijenu određenu za potrošače koja je otisnuta na bonu). U tom slučaju, tako određeni rabat određuje prodajnu cijenu proizvoda od strane VIPneta d.o.o., njegovih distributera (Partnera i Velikih kupaca) i ostalih trgovaca u distribucijskom lancu. Određivanjem maksimalnog iznosa rabata od strane VIPneta d.o.o., za daljnju prodaju ugovorenih proizvoda njegovim distributerima, određuje se minimalna prodajna cijena proizvoda po kojoj distributeri mogu prodavati ugovorene proizvode, a navedeno predstavlja teško ograničenje tržišnog natjecanja.

S aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, dopušteno je proizvođaču, odnosno dobavljaču određivanje maksimalne prodajne cijene ili preporučivanje prodajne cijene, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska ili poticaja od bilo koje ugovorne strane. Međutim, u konkretnom slučaju VIPnet d.o.o. je upravo putem maksimalnog rabata

¹⁴ Klasa: UP/I 030-02/2006-01/18, rješenje o utvrđenju zabranjenog sporazuma od 30. prosinca 2008., objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 41/2009 i na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

određivao minimalnu prodajnu cijenu svojih distributera što je izričito zabranjeno u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Stoga je Agencija utvrdila kako su odredbe u sporazumima koje je VIPnet d.o.o. sklopio s Partnerima i Velikim kupcima, a kojima se drugoj ugovornoj strani utvrđuje najveći rabat za daljnju prodaju ugovorenih proizvoda, odnosno minimalnu prodajnu cijenu za daljnju prodaju ugovorenih proizvoda, zabranjeni sporazumi u smislu članka 9. stavka 1. točke 1. ZZTN-a koje su ex lege ništetne u smislu članka 9. stavka 2. ZZTN-a.

Pored toga, Agencija je utvrdila kako je poduzetnik VIPnet d.o.o u sporazumima sklopljenim s "Velikim kupcima", pored navedenih odredbi o minimalnim prodajnim cijenama koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, nametnuo drugoj ugovornoj strani i dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom ugovora, u smislu članka 9. stavka 1. točke 5. ZZTN-a. Riječ je o odredbama kojima se „Velike kupce“, obvezuje da sva njihova prodajna mjesta (vlastita i prodajna mjesta njihovih partnera koji nisu ugovorne strane predmetnih ugovora) ispunjavaju uvjete o izgledu prodajnog mjesta te obavljanju određene marketinške aktivnosti. Te su obveze karakteristične za sporazume o selektivnoj distribuciji, ali u konkretnom slučaju nije bila riječ o sporazumima o selektivnoj distribuciji.

Stoga je Agencija poduzetniku VIPnet d.o.o naložila brisanje ugovornih odredbi za koje je utvrdila da predstavljaju zabranjene sporazume jer su iste ex lege ništetne, u smislu članka 9. stavka 2. ZZTN-a, te je odredila rok od tri mjeseca za dostavu dokaza kojima se potvrđuje ispunjavanje naloga Agencije.

Iako je VIPnet d.o.o. protiv rješenja Agencije podnio tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske, postupio je u cijelosti po nalogu Agencije.

Time je Agencija ponovno uspostavila učinkovito tržišno natjecanje na tržištima trgovine na veliko i trgovine na malo proizvodima iz trgovačke ponude poduzetnika VIPnet d.o.o. koji su bili predmet ocjenjivanih sporazuma. Omogućeno je učinkovito tzv. intra-brand tržišno natjecanje između samih distributera i određivanje povoljnijih cijena njihovim kupcima (ostalim trgovcima u distribucijskom lancu).

Budući da postupanje poduzetnika VIPnet d.o.o. predstavlja tešku povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja i to u razdoblju od 18. veljače 2004. do 30. prosinca 2008., Agencija je nadležnom prekršajnom sudu podnijela optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka protiv poduzetnika VIPnet d.o.o. i odgovorne osobe u tom poduzetniku. Prekršajni postupak pred nadležnim prekršajnim sudom je u tijeku.

3.1.2. Viro Tvornica šećera d.d., Virovitica – Pfeifer & Langen k.d., Njemačka¹⁵

Temeljem zahtjeva poduzetnika Viro d.d., sa sjedištem u Virovitici, za pojedinačnim izuzećem Ugovora o suradnji koji je taj poduzetnik sklopio s poduzetnikom Pfeifer & Langen, k.d., sa sjedištem u Njemačkoj (u daljnjem tekstu: P&L k.d.), Agencija je u postupku utvrđivala ispunjavala li taj Ugovor sve uvjete propisane člankom 10. ZZTN-a za pojedinačno izuzeće od opće zabrane sporazuma iz članka 9. ZZTN-a.

Za donošenje takve odluke Agencija je morala razmatrati moguće prednosti i nedostatke koji bi nastupili provedbom konkretnoga Ugovora na mjerodavnom tržištu prodaje šećera u Republici Hrvatskoj, odnosno morala je ocijeniti kakve će učinke na tržišno natjecanje imati taj Ugovor. Riječ je o horizontalnom sporazumu koji ugovorne strane, iako su ga sklopile i podnijele Agenciji na ocjenu ne primjenjuju, odnosno ugovorno su uredile da će Ugovor početi primjenjivati tek nakon odobrenja Agencije, odnosno

¹⁵ Klasa: UP/I 030-02/2006-01/40, rješenje o pojedinačnom izuzeću sporazuma od 14. veljače 2008., objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 43/2008 i na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

pod uvjetom okončanja predmetnog postupka rješenjem o pojedinačnom izuzeću. Trajanje Ugovora uređeno je do 31. prosinca 2011., s mogućnošću produljenja njegova trajanja.

Polazni korak u ovom postupku za Agenciju je bilo utvrđivanje pravne prirode Ugovora. Uvidom u njegove odredbe, Agencija je utvrdila kako Ugovor predviđa osnivanje društva s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Zagrebu, na način da će ugovorne strane u novoosnovanom poduzetniku NewCo, svaka imati po 50 posto udjela u njegovom temeljnom kapitalu. Budući da je iz Ugovora bilo razvidno kako njegovim sklapanjem nastaje zajednički pothvat (joint venture), prije same analize Ugovora, odnosno donošenja zaključka o pokretanju postupka bilo je potrebno utvrditi je li riječ o tzv. koncentrativnom ili koordinativnom zajedničkom pothvatu, odnosno jesu li ispunjeni uvjeti za pokretanje postupka ocjene koncentracije ili ocjene sporazuma.

Naime, sukladno odredbi članka 19. stavka 2. ZZTN-a, stvaranje zajedničkog pothvata koji na trajnijoj osnovi djeluje kao neovisan gospodarski subjekt smatrat će se koncentracijom (tzv. koncentrativan zajednički pothvat, eng. full-function joint venture). Nadalje, sukladno članku 19. stavku 5. ZZTN-a, stvaranje zajedničkog pothvata koji kao cilj ima koordinaciju tržišnog natjecanja između poduzetnika koji ostaju nezavisni, ne smatra se koncentracijom, već se ocjenjuje, u smislu članka 9. ZZTN-a, kao sporazum (tzv. koordinativan zajednički pothvat, eng. non-full function joint venture).

Zajednički pothvat se smatra koncentracijom pod uvjetom istodobnog ispunjavanja slijedećih uvjeta:

- postojanja zajedničke kontrole nad zajedničkim pothvatom i
- zajednički pothvat mora trajno izvršavati sve funkcije neovisnog gospodarskog subjekta.

Agencija je sukladno nevedenome, ali i uvidom u dodatne kriterije iz pravne stečevine EZ-a koji služe kao interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa, neosporno utvrdila da u konkretnom slučaju nije riječ o koncentrativnom zajedničkom pothvatu već je riječ o kooperativnom zajedničkom pothvatu koji se treba ocjenjivati kao sporazum.

U postupku ocjene predmetnog Ugovora Agencija je provela ekonomske i pravne analize, te je utvrdila da su pozitivni učinci Ugovora primjerice, prijenos know-howa od Pfeifer & Langen k.d. na Viro d.d. i njegova priprema za poslovanje u Europskoj uniji kada Republika Hrvatska postane njena punopravna članica, ulazak na tržište prodaje šećera jugoistočne Europe i to: Slovenije, Bosne i Hercegovine i Makedonije, a zajednički će ući i na tržište dijela Mađarske i, sjevernog dijela Italije, a na hrvatskom tržištu poboljšat će se kvaliteta šećera i ponuditi novi proizvodi od šećera, a Pfeifer & Langen k.d. dobit će, putem zajedničkog pothvata, pristup za prodaju novih proizvoda na hrvatskom tržištu.

S druge strane odredbe kojima ugovorne strane međusobno dijele tržište i dogovaraju cijene proizvoda koje će distribuirati smatraju se teškim ograničenjima tržišnog natjecanja i takve odredbe su zabranjene. Međutim, Agencija je ocijenila da će Ugovor o suradnji poduzetnika Viro d.d. i P&L k.d. ispunjavati sve uvjete propisane člankom 10. ZZTN-a za pojedinačno izuzeće od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima iz članka 9. ZZTN-a, ali samo pod uvjetom da ugovorne strane iz njega izbrišu ograničavajuće odredbe koje je označila Agencija. Poduzetnici Viro d.d. i P&L k.d. postupili su sukladno nalogu Agencije, odnosno izbrisali su iz Ugovora o suradnji odredbe koje su ocijenjene ograničavajućima i protivnima propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Kao dokaz dostavili su Agenciji odgovarajuće anekse Ugovora o poslovnoj suradnji.

Kako su Viro d.d. i P&L k.d. u otvorenom roku postupili po nalogu, Agencija je utvrdila da su ispunjeni uvjeti za pojedinačno izuzeće toga Ugovora od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima. Izuzeće je odobreno na rok od tri godine.

3.1.3. Sanabilis d.o.o., Šibenik protiv Citroëna Hrvatska d.o.o., Zagreb¹⁶

Agencija je odbila zahtjev poduzetnika Sanabilis d.o.o. za utvrđivanje sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma protiv poduzetnika Citroën Hrvatska d.o.o. kao na zakonu neosnovan. Povod za pokretanje postupka u ovom predmetu bili su navodi poduzetnika Sanabilis d.o.o. kako Citroën Hrvatska d.o.o., putem prodajnih akcija koje provodi taj poduzetnik već više godina, ograničava prava njegovih ovlaštenih distributera da slobodno određuju prodajnu cijenu novih motornih vozila marke Citroën, odnosno da je Citroën Hrvatska d.o.o. svojim ovlaštenim distributerima odredio fiksne prodajne cijene novih motornih vozila marke Citroën. Jedan od ovlaštenih distributera bio je i Sanabilis d.o.o. s kojim je Citroën Hrvatska d.o.o. raskinuo ugovor.

Agencija je pravnom i ekonomskom analizom koju je provela u postupku utvrdila kako Ugovor o distribuciji, Ugovor o distribuciji rezervnih dijelova, opreme, pribora i drugih proizvoda i Ugovor o ovlaštenom servisu za Citroën, koje taj poduzetnik sklapa sa svojim ovlaštenim distributerima i servisierima, nemaju kao cilj ili posljedicu narušavanje tržišnog natjecanja, pa u konkretnom slučaju nije riječ o zabranjenim sporazumima, u smislu članka 9. ZZTN-a ili odredaba Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila (dalje: Uredba o motornim vozilima). Prodajne akcije vozila marke Citroën provode se svaki mjesec, sadržaj im se organizira na mjesečnoj osnovi, a kako je i naznačeno na samim akcijama (promidžbenom materijalu) one su fakultativnog karaktera. Iako Citroën Hrvatska d.o.o. organizira prodajne akcije svaki mjesec, one ne obuhvaćaju cjelokupnu ponudu Citroën vozila. Većinom su isti modeli obuhvaćeni akcijama, ali premda su neke izvedbe modela obuhvaćene tijekom nekoliko uzastopnih mjeseci, prodajne akcije ne obuhvaćaju sve izvedbe svih modela vozila. Vozila nisu prodavana u prodajnoj akciji u slučajevima kada je bila riječ o tzv. flotnoj prodaji, odnosno kada je veći broj vozila prodan jednom kupcu, najčešće pravnoj osobi, zatim prodaje salonskih ili testnih vozila, dok se mali dio odnosio na prodaju vozila posebno naručenih u proizvodnju.

Popust određen prodajnom akcijom za određeno vozilo od strane Citroën Hrvatska d.o.o. je minimalan popust što znači da ovlašteni distributeri mogu krajnjim kupcima odobravati dodatne, odnosno još veće popuste od onih predviđenih prodajnom akcijom. Provođenje navedenog oblika poslovanja, odnosno prodajnih akcija, nije samo po sebi zabranjeno, niti se smatra oblikom ograničavanja tržišnog natjecanja. Ono što bi bilo zabranjeno, odnosno što bi predstavljalo teško ograničenje tržišnog natjecanja je ograničavanje prava distributera ili servisera da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, što ne isključuje dobavljača da odredi maksimalnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska ili poticaja od bilo koje ugovorne strane, a što je propisano odredbom članka 10. stavka 1. točke a) Uredbe o motornim vozilima. Agencija je u ovom postupku nedvojbeno utvrdila da ovlašteni distributeri vozila marke Citroën prodaju, odnosno imaju mogućnost prodaje vozila u prodajnim akcijama po različitim cijenama. Navedeno je potvrđeno očitovanjima i materijalnim dokazima (računima i ponudama) dostavljenim od strane određenog broja distributera te od samog podnositelja zahtjeva.

Time je, unatoč prodajnim akcijama, prisutna mogućnost tržišnog natjecanja između ovlaštenih distributera vozila marke Citroën. Naime, odobravajući krajnjim kupcima dodatni popust, veći od onog predviđenog za određeno vozilo u prodajnoj akciji od strane Citroëna Hrvatska d.o.o., distributeri imaju mogućnost međusobno se natjecati, pa tzv. intra brand natjecanje nije navedenim prodajnim akcijama spriječeno. S obzirom na neznatan tržišni udjel Citroëna Hrvatska d.o.o. na tržištu prodaje novih motornih vozila u Republici Hrvatskoj sa trendom njegova daljnjeg pada (u 2005. godini iznosi nešto iznad 7 posto, u 2006. godini iznosi oko 7 posto, a u 2007. godini iznosi oko 6 posto) i značajke tog tržišta koje je dobro strukturirano s velikim brojem tržišnih takmaca, odnosno tržište na koje Citroën Hrvatska d.o.o. ne može značajno utjecati, organiziranje prodajnih akcija od strane Citroëna Hrvatska d.o.o. s ciljem povećanja njegovog tržišnog udjela među takmacima različitih marki vozila može se opravdati upravo s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. S druge strane, osim što prodaja vozila u prodajnim akcijama potiče tržišno natjecanje među distributerima različitih marki vozila, odnosno jača tzv. inter brand tržišno

¹⁶ Klasa: UP/I 030-02/2006-01/80, rješenje od 17. prosinca 2008. kojim je odbijen zahtjev, objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 35/2009 i na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

natjecanje, prodajne akcije su korisne i za same potrošače budući da im se pruža mogućnost kupnje novih motornih vozila po nižim cijenama.

Sanabilis d.o.o. podnio je tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske protiv rješenja Agencije. Upravni spor je u tijeku.

3.1.4. Privremena mjera u predmetu Agencija protiv Adria Lade d.o.o., Zagreb¹⁷

U upravnom postupku ocjene Ugovora o prodaji motornih vozila marke "LADA" i Ugovora o održavanju motornih vozila marke "LADA", koje je poduzetnik ADRIA LADA d.o.o., Zagreb, kao ovlaštenu uvoznik i distributer motornih vozila marke "LADA" u Republici Hrvatskoj, sklopio s određenim brojem poduzetnika, sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, Agencija je donijela rješenje o privremenoj mjeri. Rješenjem o privremenoj mjeri Agencija je naložila poduzetniku ADRIA LADA d.o.o. da primi poduzetnika SPID d.o.o. za servis, prodaju i doradu, Zagreb, u sustav ovlaštenih serviseru motornih vozila marke "LADA" bez odgode, te da, sukladno "Organizacijskim uputstvima za provođenje servisa na automobilima Lada u jamstvenom roku", a koje će javno i transparentno objaviti na svojoj internetskoj stranici, primi u sustav ovlaštenih serviseru motornih vozila marke "LADA" svakog poduzetnika koji to zatraži i ispunjava kriterije iz upute, te da o tome obavijesti Agenciju.

Naime, prethodno donošenju rješenja o privremenoj mjeri, Agencija je utvrdila da poduzetnik ADRIA LADA d.o.o. kao ovlaštenu uvoznik i distributer motornih vozila marke "LADA" od 2007. godine primjenjuje kvalitativni selektivni distribucijski sustav u pogledu servisiranja motornih vozila. Riječ je o takvom sustavu u kojem kriterije za prijam u sustav određuje isključivo ADRIA LADA d.o.o., ali je dužan u sustav primiti sve one koji ispunjavaju te uvjete bez bilo kakvih ograničenja. Iz tog razloga ga je poduzetnik SPID d.o.o. u više navrata pokušao bezuspješno kontaktirati kako bi se informirao o uvjetima koji su potrebni za ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i serviseru motornih vozila marke "LADA", čemu je poduzetnik ADRIA LADA d.o.o. bio dužan udovoljiti, s obzirom na vrstu distribucijskog sustava koji je sam odabrao i pravila propisana Uredbom o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila.

Budući da poduzetnik SPID d.o.o. od obraćanja Agenciji početkom 2008., pa do kraja iste godine i dalje nije imao pristup informacijama o kriterijima koje mora ispuniti kako bi obavljao djelatnost ovlaštenog serviseru motornih vozila marke "LADA", Agencija je ocijenila da je opisano ponašanje poduzetnika ADRIA LADA d.o.o. prijetilo nastankom izravnoga značajnoga štetnog učinka za poduzetnika SPID d.o.o., kao i za svakog drugog poduzetnika koji namjerava obavljati posao ovlaštenog serviseru motornih vozila marke "LADA", te je stoga donijela rješenje o privremenoj mjeri.

Poduzetnik ADRIA LADA d.o.o. podnio je tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske protiv rješenja o privremenoj mjeri Agencije. Upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske je u tijeku.

Nakon isteka roka za dostavu dokaza o ispunjenju naloga iz rješenja, Agencija je, temeljem ovlasti iz ZZTN-a, zbog neispunjenja naloga Agencije, podnijela nadležnom prekršajnom sudu optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka protiv poduzetnika ADRIA LADA d.o.o. i odgovorne osobe u tom poduzetniku. Prekršajni postupak pred nadležnim prekršajnim sudom je u tijeku.

¹⁷ Klasa: UP/I 030-01/2008-01/67, rješenje o privremenoj mjeri od 17. prosinca 2008., objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 6/2009 i na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

3.1.5. Proplin d.o.o., Zagreb i 86 različitih poduzetnika, sa sjedištem u RH - ugovori o davanju na korištenje spremnika uz naknadu i ugovori o prodaji UNP-a u malim spremnicima

Uspostava učinkovitog tržišnog natjecanja bez vođenja posebnih postupaka utvrđivanja zabranjenih sporazuma

Agencija je imala saznanja da poduzetnik Proplin d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, sklapa tipske ugovore o davanju na korištenje spremnika uz naknadu i ugovore o prodaji ukapljenog naftnog plina u malim spremnicima (dalje: ugovor o prodaji UNP-a) s većim brojem poduzetnika sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i fizičkih osoba na dugi rok protivan propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

S tim u vezi, Agencija je sukladno ovlasti iz članka 37. točke 9. ZZTN-a, provela prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu te je pozvala Proplin d.o.o. da u vrlo kratkom roku dobrovoljno izmijeni, sa svim svojim kupcima (poduzetnicima i fizičkim osobama), odredbe ugovora o davanju na korištenje spremnika uz naknadu i ugovora o prodaji UNP-a u malim spremnicima kojima je uređeno trajanje tih ugovora na način da trajanje ugovora bude na rok ne dulji od 5 godina. Navedeno je zatraženo i u odnosu na ugovore o prodaji UNP-a za male spremnike u vlasništvu kupca, s tim da rok trajanja tih ugovora ne bi smio biti dulji od 1 godine. Navedni rokovi su uobičajeni za takvu vrstu ugovora što je Agencija potvrdila i uvidom u pravnu stečevinu EZ-a.

Naime, predmetni ugovori koji su po svom sadržaju ugovori o isključivoj kupnji sklopljeni na dugi rok (deset godina), koje je do poziva Agencije sklapao Proplin d.o.o., a koji je jedan od najznačajnijih poduzetnika koji obavlja djelatnost trgovine UNP-om, s obzirom na njegov udjel u ukupnoj potrošnji UNP-a na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno koji je u vladajućem položaju na tom tržištu, nisu dopušteni s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja jer mogu dovesti do zatvaranja tržišta za njegove stvarne i potencijalne tržišne takmace, odnosno takvi ugovori mogu ograničavati ulazak novih dobavljača na tržište vezivanjem kupaca isključivo za Proplin d.o.o.. Navedeno skraćivanje ugovorenog roka u interesu je i korisnika/kupaca poduzetnika Proplin d.o.o. (poduzetnika i fizičkih osoba) kojima je na taj način omogućeno da nakon isteka roka trajanja ugovora koji je sada značajno kraći od onoga na koji je Proplin d.o.o., do poziva Agencije, sklapao predmetne ugovore, odluče o tome s kim će nastaviti surađivati, odnosno hoće li sklopiti novi ugovor s istim dobavljačem (poduzetnikom Proplin d.o.o.) ili će sklopiti novi ugovor s nekim drugim dobavljačem.

Agencija je uz poziv za izmjenom navedenih ugovora upozorila poduzetnika Proplin d.o.o. da će u slučaju neispunjenja zahtjeva Agencija protiv njega i 86 različitih poduzetnika pokrenuti po službenoj dužnosti postupak ocjene svih navedenih sporazuma (riječ je bila o 86 ugovora) radi utvrđenja da su Proplin d.o.o. i 86. različitih poduzetnika, sa sjedištem u RH, sklopili zabranjene sporazume iz članka 9. ZZTN-a, te da će pokrenuti po službenoj dužnosti postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja protiv poduzetnika Proplin d.o.o. radi sklapanja navedenih sporazuma s fizičkim osobama (a riječ je bila o 3772 ugovora sklopljena s fizičkim osobama) u smislu članka 16. ZZTN-a.

Proplin d.o.o. je u cijelosti u otvorenom roku (kraćem od šest mjeseci) postupio po zahtjevu Agencije, odnosno sklopio je nove ugovore sa svim svojim kupcima (poduzetnicima i fizičkim osobama) na rok od pet, odnosno godine dana, što je u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

3.2. Zlouporebe vladajućeg položaja poduzetnika

Člankom 16. ZZTN-a zabranjena je svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više poduzetnika na nekom mjerodavnom tržištu. Pritom, taj članak samo primjerice navodi neke od najčešćih oblika zlouporeba kao što su: izravno ili neizravno nametanje nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno drugih nepravednih trgovinskih uvjeta; ograničavanje proizvodnje,

tržišta ili tehnološkog razvitka na štetu potrošača; primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju i uvjetovanje sklapanja ugovora pristankom drugih ugovornih strana na dodatne obveze, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u nikakvoj vezi s predmetom tih ugovora. Izričaj ovog članka u cijelosti je usklađen s člankom 82. Ugovora o osnivanju EZ-a.

Jedan od stalnih prioriteta Agencije u provedbi aktivnosti vezanih uz utvrđivanje zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika je onemogućiti i spriječiti ponašanje koje ima značajke zlouporabe vladajućeg ili monopolističkog položaja poduzetnika na tržištu, a koje za cilj i namjeru ima ukloniti s tržišta ostale konkurente ili spriječiti ulazak na tržište novim konkurentima, odnosno koje nanosi građanima, odnosno potrošačima određenih proizvoda ili usluga. Drugim riječima, Agencija ne štiti samo učinkovito tržišno natjecanje među konkurentima, već istovremeno i interese potrošača. Neprijeporno je da djelotvorna konkurencija na nekom tržištu osigurava bolju ponudu i kvalitetu i niže cijene proizvoda i usluga kojima tržišni takmaci nastoje pridobiti povjerenje potrošača. U protivnom, nedjelotvorna konkurencija zbog visokog vladajućeg položaja nekog poduzetnika na tržištu ili čak nepostojanje konkurencije, u pravilu imaju nepovoljan utjecaj na potrošače, budući da se na takvim tržištima, koja su monopolistička ili visoko koncentrirana, cijene, u pravilu formiraju na višoj razini od tržišno opravdane, te se postavljaju i različite prepreke pristupu tržištu, koje onemogućavaju razvoj konkurencije, odnosno smanjuju i ne potiču inovacije u ponudi proizvoda i usluga.

Temeljni preduvjet za utvrđivanje zlouporabe vladajućeg položaja nekog poduzetnika je da se taj poduzetnik stvarno i nalazi u vladajućem položaju na tržištu.¹⁸ Stoga Agencija, u svakom konkretnom slučaju, nakon zaprimanja zahtjeva stranke za pokretanjem postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja ili prije pokretanja postupka po službenoj dužnosti, sukladno ovlastima iz članka 37. točke 8. i 9. ZZTN-a, provodi prethodno ispitivanje stanja na konkretnom mjerodavnom tržištu. Naime, Agencija najprije mora utvrditi točnu strukturu mjerodavnog tržišta. Konkretno, mora utvrditi koji poduzetnici djeluju na tom tržištu i koliki su njihovi tržišni udjeli. No, visina tržišnog udjela je samo jedan od kriterija za presumiranje vladajućeg položaja, a kako je riječ o oborivoj zakonskoj presumpciji, za nesporno utvrđenje vladajućeg položaja Agencija koristi i druge kriterije, primjerice, financijsku snagu poduzetnika, njegov pristup izvorima nabave ili tržištu, povezanost s drugim poduzetnicima, pravne i činjenične zapreke pristupa konkretnom tržištu, mogućnosti poduzetnika u određivanju tržišnih uvjeta ili isključivanju ostalih konkurenata s tržišta. Pritom valja imati na umu da je, osim samostalnog vladajućeg položaja, moguće pod određenim uvjetima da više poduzetnika na istom mjerodavnom imaju zajednički vladajući položaj.

U pravilu, kada Agencija utvrdi da je riječ o poduzetniku koji se nalazi u vladajućem položaju na tržištu, zaključkom pokreće postupak u kojem analizira je li svojim ponašanjem poduzetnik zloupotrijebio svoj vladajući položaj u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Naime, činjenica da se neki poduzetnik nalazi u vladajućem položaju na tržištu nije zakonski zabranjena. Ono što je zabranjeno jest iskorištavanje takvog dominantnoga položaja poduzetnika u odnosu na njegove konkurente manje tržišne snage. Agencija u postupku analizira temeljne značajke mjerodavnog tržišta o kojem je riječ na način da utvrđuje je li to tržište otvoreno i dinamično, pa ga posljedično tome i karakterizira veći broj tržišnih takmaca čiji se udjeli dinamično povećavaju

---

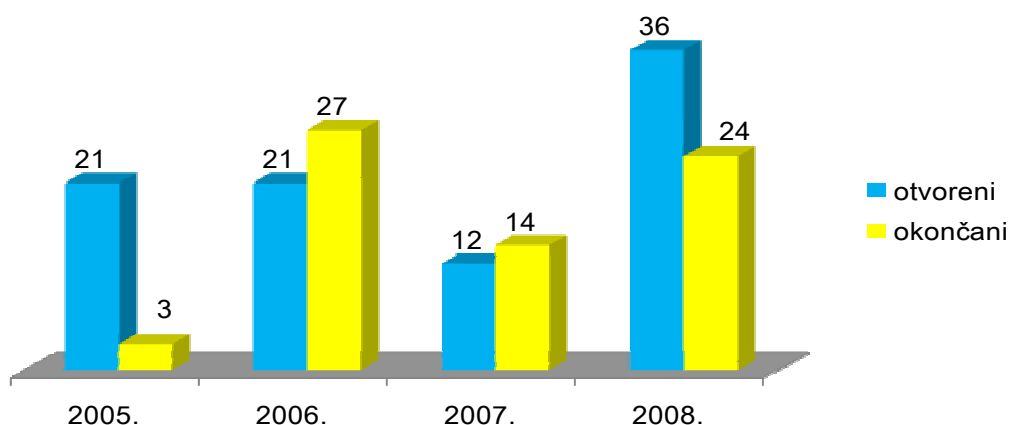
¹⁸ Članak 15. ZZTN-a.

ili smanjuju, ili je to pak zatvoreno tržište, koje obilježavaju visoke zapreke za pristup tržištu, primjerice zakonska ili faktična ograničenja što uzrokuje manji broj tržišnih takmaca, ili zapreke istupu s tržišta, primjerice u obliku visokih troškova ulaska na tržište (u ekonomskoj teoriji „*sunk costs*“). Stoga Agencija u postupcima ocjene zlorabom vladajućeg položaja primjenjuje, pored pravne i ekonomske analizu, odnosno provodi detaljnu analizu ekonomskih učinaka ili mogućih učinaka postupanja poduzetnika na kojeg se sumnja da zlorabi svoju tržišnu snagu, kako bi bila u stanju donijeti ispravnu odluku u svakom konkretnom postupku odnosno ustanoviti je li riječ o zlorabom ili ne. Pritom se koristi, odnosno uzima u obzir i relevantna pravna stečevina EU u ovom području, primjerice, Uputa o provedbenim prioritetima Komisije u primjeni članka 82. Ugovora o osnivanju EZ na postupanja poduzetnika u vladajućem položaju koja za posljedicu mogu imati zlorabom u smislu isključivanja konkurenata s tržišta¹⁹.

U izvještajnom razdoblju, od 1. siječnja do 31. prosinca 2008., Agencija je otvorila ukupno 36 predmeta utvrđivanja zlorabom vladajućeg položaja temeljem zahtjeva stranke ili po službenoj dužnosti. Postupak je okončan u 24 predmeta. Dio okončanih postupaka utvrđivanja zlorabom vladajućeg položaja poduzetnika odnosio se na postupke koje je Agencija pokrenula u prethodnim godinama. U 3 predmeta postupak je okončan donošenjem meritornog rješenja. Od toga je u 2 predmeta utvrđena zlorabom, a u 1 predmetu je zahtjev stranke odbijen jer nije utvrđena zlorabom. Tržišta na kojima je utvrđena zlorabom poduzetnika u 2008. su tržište distribucije plina i tržište zemaljskih usluga (prijevoz, utovar i istovar hrane/obroka i pića za zrakoplove), a zlorabom nije utvrđena na tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja cestovnih vozila.

Zahtjeve u preostala 21 predmeta Agencija je zaključkom odbacila jer nije bilo uvjeta za pokretanje postupka (primjerice, poduzetnici nisu bili u vladajućem položaju na promatranim tržištima) ili su zahtjevi odbačeni zbog nenadležnosti.

Slika 2. Broj otvorenih predmeta i okončanih postupaka **zlorabom vladajućeg položaja** u razdoblju od 2005. do 2008. godine

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

¹⁹ Guidance on the Commission's enforcement priorities in applying Article 82 of the EC Treaty to abusive exclusionary conduct by dominant undertakings (SL broj 45 od 24. veljače 2009.)

Agencija rješenjem kojim utvrđuje vladajući položaj i njegovu zlouporabu, uz zabranu zlouporabe, određuje rokove i mjere za uklanjanje štetnih učinaka postupanja koje se smatra zlouporabom, te određuje druge odgovarajuće mjere i rokove za njihovo izvršenje, a radi ponovne uspostave učinkovitog tržišnog natjecanja na određenom tržištu.

3.2.1. Sedam-plin d.o.o., Virovitica i Brala trade d.o.o., Islam Latinski protiv Proplina d.o.o., Zagreb²⁰

Temeljem zajedničkog zahtjeva poduzetnika Sedam-plin d.o.o., sa sjedištem u Virovitici, i Brala trade d.o.o., sa sjedištem u Islamu Latinskom, Agencija je pokrenula postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja protiv poduzetnika Proplin d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu.

U postupku je bilo potrebno utvrditi je li Proplin d.o.o., kao najveći trgovac ukapljenim naftnim plinom (dalje: UNP) na području Republike Hrvatske, zloupotrijebio vladajući položaj na tom mjerodavnom tržištu primjenom nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima na način da je bez opravdanog razloga smanjio isporuku UNP-a podnositeljima zahtjeva, odnosno da im nije odobravao uobičajeni rabat kojeg odobrava drugim kupcima UNP-a.

Analizom mjerodavnog tržišta Agencija je utvrdila da je Proplin d.o.o. do 27. kolovoza 2007., kao društvo-član koncerna INA d.d., bio jedini poduzetnik na teritoriju Republike Hrvatske koji je imao izravan pristup jedinom domaćem izvoru nabave UNP-a. INA d.d. je sve proizvedene količine UNP-a namijenjene za prodaju na teritoriju Republike Hrvatske prodavala isključivo preko Proplina d.o.o. S obzirom na mali tržišni udjel uvoznog UNP-a, Proplin d.o.o. je ostvarivao tržišni udjel od više od 90 posto. Dana 27. kolovoza 2007. INA d.d. je donijela odluku da Proplin d.o.o. preuzme poslove trgovine na veliko UNP-om. Budući da je riječ o vertikalno integriranim poduzetnicima (INA d.d. drži 100 posto udjela u temeljnom kapitalu Proplina d.o.o.), ta odluka nije imala utjecaja na strukturu mjerodavnog tržišta. UNP je bilo moguće kupiti i od drugih distributera. Međutim, ti su distributeri UNP nabavljali isključivo od Proplin d.o.o./INA-e d.d. Stoga je u cijelom promatranom razdoblju na mjerodavnom tržištu, izravno ili neizravno, riječ o UNP-u poduzetnika INA d.d.

Agencija je u ovom postupku nedvojbeno utvrdila da je Proplin d.o.o. ograničio tržišno natjecanje na navedenom mjerodavnom tržištu zloupotrijebom vladajućeg položaja i to na dva načina:

- u razdoblju od 1. listopada 2003. do 30. prosinca 2008. netransparentnom i nejednakom primjenom rabatne politike prema njegovim kupcima, određenom važećim Odlukama o rabatnoj politici tog poduzetnika u navedenom razdoblju, pa je na taj način primijenio nejednake uvjete na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, dovodeći pritom pojedine poduzetnike u neravnopravan položaj u odnosu na njihovu konkurenciju;*
- u razdoblju od 8. svibnja 2006. do 31. prosinca 2006. nametanjem nepravednih trgovinskih uvjeta pri sklapanju Ugovora o prodaji UNP-a u bocama i kontejnerima, u kojem je bila sadržana dodatna obveza kupca na isključivu kupnju UNP-a od Proplina d.o.o., odnosno uvjetovanjem sklapanja i trajanja rečenog ugovora pristankom kupca na dodatne obveze, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u nikakvoj vezi s predmetom tog ugovora.*

U odnosu na rabatnu politiku u postupku je utvrđeno da je osnova za odobravanje rabata bila Odluka o rabatnoj politici Proplina d.o.o. u kojoj su bile utvrđene količine potrebne za ostvarivanje rabata, kategorije kupaca i visina rabata koja je imala karakter internog akta te sukladno tome nije bila na uobičajen način dostupna svim kupcima Proplina d.o.o., odnosno taj poduzetnik nije važeću Odluku o

²⁰ Klasa: UP/I 030-02/2006-01/41, rješenje o zloupotrijebom vladajućeg položaja od 30. prosinca 2008., objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 62/2009 i na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

rabatnoj politici dostavljao svim kupcima prilikom sklapanja ugovora o prodaji UNP-a, niti su navedene Odluke bile javno objavljene.

Zbog opisane netransparentnosti rabatne politike pojedini kupci o mogućnosti ostvarivanja rabata nisu imali nikakvih saznanja. Pored navedenoga, netransparentnost rabatne politike se očitovala i u tome da pojedini kupci koji su ugovorno uredili rabate, zbog nemogućnosti uvida u sadržaj važeće Odluke o rabatnoj politici, nisu mogli usporediti jesu li rabati koji su ugovoreni u skladu s rabatima utvrđenim u navedenoj Odluci. S druge strane, neki kupci su ostvarili rabat iako nisu ispunili sve uvjete za ostvarivanje rabata određene od Proplina d.o.o.

Agencija je analizirala i sadržaj Odluka o rabatnoj politici koje su bile na snazi u promatranom razdoblju. Utvrdila je da je dio Odluke diskriminirajući s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Riječ je o odredbi članka 4. Odluke kojom direktor društva Proplin d.o.o. može, u cilju sprječavanja prelaska kupaca kod konkurencije, odobriti poseban rabat pojedinim kupcima od strateškog značaja za Proplin d.o.o. i to neovisno o kupljenim količinama UNP-a, odnosno da se rabat može odobriti kada kupljene količine UNP-a značajno premašuju količine utvrđene tom Odlukom. U Odluci o rabatnoj politici Proplina d.o.o. od 1. lipnja 2007., navedena odredba članka 4. je izmijenjena na način da je izbrisan dio odredbe koji se odnosi na odobravanje posebnog rabata u cilju sprječavanja prelaska kupca kod konkurencije.

Proplin d.o.o. nije utvrdio jasne i precizne kriterije iz kojih bi se moglo sa sigurnošću zaključiti koji kupci imaju «strateški značaj» za Proplin d.o.o., te shodno tome i pravo na ostvarivanje izvanrednih rabata, a jasni i precizni kriteriji izostali su i u odnosu na kupljene količine koje značajno premašuju količine utvrđene Odlukom o rabatnoj politici, kao i u odnosu na visinu rabata odobrenih temeljem članka 4. Odluke o rabatnoj politici. Također, rabat kojem je osnovni cilj vezivanje kupaca, odnosno sprječavanje kupcačevog slobodnog odabira s kim će poslovati je izričito zabranjen s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Proplin d.o.o. u provođenju svoje poslovne politike ima pravo svojim kupcima odobravati količinske rabate ili popuste. Međutim, pri tome ti rabati i popusti, s obzirom na njegov visoki tržišni udjel, njegovu tržišnu snagu te pristup izvorima nabave, moraju biti transparentni i pod jednakim uvjetima dostupni svim kupcima, odnosno poduzetnicima koji djeluju na mjerodavnom tržištu. Takva obveza proizlazi iz njegovog vladajućeg položaja na tržištu prodaje UNP-om jer što je jači vladajući položaj i ekonomska snaga poduzetnika na određenom tržištu to je veća opasnost da će taj poduzetnik svojim postupanjem ograničiti tržišno natjecanje na tom tržištu.

Uz navedeno, zlouporaba vladajućeg položaja Proplina d.o.o. očitovala se i u nametanju nepravednih trgovinskih uvjeta pri sklapanju Ugovora o prodaji UNP-a u bocama i kontejnerima. Naime, u pravu i politici tržišnog natjecanja, poduzetniku u vladajućem položaju, osobito nije dopušteno sklapati ugovore koji imaju elemente ekskluzivnosti, odnosno uvjetovati sklapanje i trajanje ugovora obvezom kupca da kupuje isključivo od tog poduzetnika te mu pri tom odobravati rabate kao financijsku korist odnosno nagradu za takvo ekskluzivno ponašanje.

Stoga je Agencija Proplinu d.o.o. naložila brisanje ograničavajuće odredbe članka 4. u važećoj Odluci o rabatnoj politici i zabranila mu svako buduće postupanje kojim bi na opisane načine mogao narušiti tržišno natjecanje zlouporabom svoga vladajućeg položaja na tržištu.

Agencija je odbila dio zahtjeva podnositelja koji se odnosio na tvrdnje da im je Proplin d.o.o. smanjio isporuku UNP-a bez opravdanog razloga. Naime, u postupku je nedvojbeno utvrđeno kako Proplin d.o.o. nije isporučivao podnositeljima zahtjeva količine manje od ugovorenih.

Iako je Proplin d.o.o. protiv rješenja Agencije podnio tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske, u cijelosti je postupio u otvorenom roku po nalogu Agencije. Dostavio je Agenciji novu Odluku o rabatnoj politici koja nije u suprotnosti s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Agencija je, sukladno svojim ovlastima, Prekršajnom sudu u Zagrebu podnijela optužni prijedlog protiv poduzetnika Proplina d.o.o. i odgovorne osobe u tom poduzetniku zbog utvrđene zlouporabe vladajućeg položaja. Prekršajni postupak je u tijeku.

3.2.2. Croatia Airlines d.d., Zagreb protiv Zračne luke Zagreb d.o.o. i Zračne luke Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o.²¹

Zračna luka Zagreb d.o.o. ostvaruje izravnu kontrolu nad poduzetnikom Zračna luka Zagreb-Ugostiteljstvo d.o.o. te se, prema propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, ti poduzetnici smatraju jednim poduzetnikom. Zračna luka Zagreb d.o.o., zajedno sa svojim povezanim društvom koje se bavi ugostiteljstvom, jedini je operator i pružatelj svih zemaljskih usluga u Zračnoj luci Pleso. Budući da na spomenutom tržištu zemaljskih usluga (prijevoz, utovar i istovar hrane/obroka i pića iz zrakoplova) u Zračnoj luci Pleso navedeni poduzetnici nemaju konkurenata, smatra se da se nalaze u vladajućem položaju. Konkretno, Zračna luka Zagreb d.o.o. i njezino povezano društvo koje se bavi ugostiteljstvom zlorabili su utvrđeni vladajući položaj na dva načina.

Prvo, u razdoblju od 1. ožujka 2007. do 25. svibnja 2007. zloropaba vladajućeg položaja utvrđena je u smislu obustave pružanja usluge prijevoza, utovara i istovara hrane/obroka i pića iz zrakoplova poduzetniku Croatia Airlines d.d., a nastavak pružanja te usluge bio je uvjetovan pristankom Croatia Airlinesa d.d. na istovremeno korištenje dodatnih usluga Zračne luke Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o.

Drugo, od 1. rujna 2007. na dalje utvrđuje se zloropaba vladajućeg položaja primjenom cjenika usluga prijevoza, utovara i istovara hrane/obroka i pića iz zrakoplova na području Zračne luke Pleso kojima se korisnicima izravno nameću nepravedne cijene odnosno primjenjuju različite cijene za istovrsne usluge bez ekonomski opravdane razlike u troškovima pružanja tih usluga.

Obje su zloropabe međusobno povezane, a ponašanje Zračne luke Zagreb d.o.o. treba promatrati u vremenskom kontekstu. Naime, prije nego što je poduzetnik Zračna luka Zagreb d.o.o., u rujnu 2007., zrakoplovnim prijevoznicima povećao cijenu usluge prijevoza, utovara i istovara hrane/obroka i pića, taj je poduzetnik kroz svoje povezano društvo, u ožujku 2007., Croatia Airlinesu d.d. odbio pružati tu uslugu. Znakovito je da je Zračna luka Zagreb d.o.o. odbila pružanje te usluge u trenutku kada se Croatia Airlines d.d., kao najveći korisnik te usluge, odlučio promijeniti dobavljača sendviča i više ih ne nabavljati od Zračne luke Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o.. Zračna luka Zagreb d.o.o. počela je tu uslugu ponovo pružati Croatia Airlinesu d.d. u svibnju 2007., no tek po izričitom nalogu Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka. Nakon što je zbog izričitog naloga mjerodavnog ministarstva bila prisiljena nastaviti pružati sve usluge Croatia Airlinesu d.d., Zračna luka Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o., po prvi je puta nakon 1999. godine, donijela novi cjenik usluga prijevoza, utovara i istovara hrane/obroka i pića iz zrakoplova. Po novom cjeniku, počevši od 1. rujna 2007., cijene za navedene usluge povećane su za približno 300 posto, a osim toga uvedene su i dvije različite cijene za istu vrstu usluge. Konkretno, cijena usluge prijevoza, utovara i istovara hrane/obroka i pića iz zrakoplova ovisi o lokaciji skladišta iz kojeg se vrši usluga (handling 1 i handling 2). Pritom Zračna luka Zagreb d.o.o. nudi Croatia Airlinesu d.d., kao dominantnom kupcu svojih usluga, izuzetno visok popust. Takav popust, međutim, ne predviđa za druge kupce.

Ekonomskom analizom Agencije utvrđeno je da Zračna luka Zagreb d.o.o. odnosno njezino povezano društvo koje se bavi ugostiteljstvom, na uvođenje konkurencije, makar samo i u jednom segmentu poslovanja, reagira odbijanjem pružanja usluge prijevoza, utovara i istovara hrane i pića iz zrakoplova. U trenutku kada zbog naloga mjerodavnog ministarstva ipak mora nastaviti s pružanjem te usluge, Zračna luka Zagreb d.o.o. reagira tako da istovremeno uvodi dvije cijene za istu vrstu usluge, značajno povećava cijene usluge prijevoza, utovara i istovara hrane i pića iz zrakoplova, te nudi visok popust isključivo jednom, dominantnom kupcu, bez mogućnosti da takav popust odobri i drugim kupcima. Na temelju analiza strukture troškova koji čine pojedinu cijenu za pružanje usluga u predmetnom segmentu poslovanja, Agencija je utvrdila da Zračna luka Zagreb d.o.o. primjenjuje nepravedne cijene za svoje usluge i na taj način zlorabi vladajući položaj na mjerodavnom tržištu.

²¹ Klasa: UP/I 030-02/2007-01/15, rješenje o zloropabi vladajućeg položaja od 30. prosinca 2008., objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 66/2009 i na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

Zračni prijevoznik Croatia Airlines d.d. nalazi se u posebnom položaju, budući da je tom prijevozniku Zračna luka Zagreb d.o.o. matična zračna luka. Zagreb nije matična luka niti jednog drugog zračnog prijevoznika te većinu usluga prijevoza, utovara i istovara hrane i pića iz zrakoplova Croatia Airlinesa d.d. obavlja Zračna luka Zagreb d.o.o.. To povezuje poduzetnike Zračnu luku Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o. i Zračnu luku Zagreb d.o.o. čini njegovim neizbježnim poslovnim partnerima.

Agencija je utvrdila da razlika u cijeni za usluge handling 1 i handling 2 nije opravdana razlikom u transportnim troškovima i drugim varijabilnim troškovima koji bi mogli nastati temeljem razlike u udaljenosti skladišta Zračne luke Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o. i nekog drugog skladišta na području Zračne luke Pleso. Budući da ne postoji ekonomski opravdana razlika u troškovima, različita cijena usluga handlinga 1 i handlinga 2, ima diskriminirajuće obilježje, te stoga predstavlja zlouporabu vladajućeg položaja Zračne luke Zagreb d.o.o. i Zračne luke Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o.. Stoga je Agencija poduzetniku Zračnoj luci Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o. naložila da bez odgode, a najkasnije u roku tri mjeseca, donese novi cjenik usluga prijevoza, utovara i istovara hrane i pića za zrakoplove. Cijene tih usluga u novom cjeniku moraju biti utvrđene na jasan, transparentan i nediskriminirajući način i biti u korelaciji sa stvarnim troškovima koje taj poduzetnik ima pri pružanju tih usluga, neovisno o lokaciji objekta na području Zračne luke Pleso iz kojega ili u koji se usluga obavlja.

Zaključno, Agencija je istim rješenjem odbila dio zahtjeva Croatia Airlinesa d.d. u dijelu u kojem taj prijevoznik traži utvrđivanje zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika Zračne luke Zagreb d.o.o. i Zračne luke Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o. nametanjem nepravednih cijena obroka prema cjeniku koji se počeo primjenjivati 5. lipnja 2008. Zahtjev je u tom dijelu odbijen kao na zakonu neosnovan iz razloga što usluga snabdijevanja hranom (proizvodnje hrane) nije povezana s uslugom prijevoza, utovara i istovara hrane namijenjene zrakoplovima. Naime, pristup tržištu snabdijevanja hranom (proizvodnje hrane) potpuno je otvoren, što poduzetniku Croatia Airlines d.d. omogućuje da za dobavljače hrane slobodno izabere i konkurente poduzetnika Zračne luke Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o., što već i čini kod nabave sendviča.

Poduzetnici Zračna luka Zagreb d.o.o. i Zračna luka Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o. podnijeli su protiv rješenja Agencije odvojene tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske. Upravni sporovi su u tijeku

Unatoč tome, započeli su s ispunjenjem mjere iz rješenja Agencije, te su dostavili nacrt novog cjenika usluga prijevoza, utovara i istovara hrane i pića iz zrakoplova. Međutim, nalog Agencije iz predmetnog rješenja samo su djelomično izvršili. Uvidom u novi Cjenik ukinuti su handling 1. i handling 2. i određene jedinstvene cijene, ali su, cijene koje se primjenjuju od 22. svibnja 2009. i dalje za oko 300 posto veće od cijena koje su vrijedile do 31. kolovoza 2007. Stoga je Agencija još jednom pozvala navedene poduzetnike da cijene u novom Cjeniku odrede u korelaciji sa stvarnim troškovima koje imaju pri pružanju svojih usluga.

Slijedom navedenog, Agencija se obratila i mjerodavnom ministarstvu da razmotri je li, u sklopu svoje nadležnosti i posebnih propisa koji uređuju predmetnu materiju, u mogućnosti na neki način vršiti nadzor i/ili regulaciju Cjenika na tržištu pružanja usluga prijevoza, utovara i istovara hrane (obroka) i piće iz zrakoplova na području Zračne luke Pleso za vrijeme trajanja monopola, odnosno za vrijeme dok se na konkretnom tržištu nalazi samo jedan poduzetnik koji obavlja tu djelatnost.

Budući da postupanje poduzetnika Zračna luka Zagreb d.o.o. i Zračna luka Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o. predstavlja tešku povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, Agencija je nadležnom prekršajnom sudu podnijela optužne prijedloge za pokretanje prekršajnog postupka protiv tih poduzetnika i odgovornih osoba u tim poduzetnicima i to zbog zlouporabe vladajućeg položaja i zbog neizvršenja rješenja Agencije. Prekršajni postupak je u tijeku.

3.2.3. Servisne radionice sekcije autostruke obrtničke komore Splitsko – dalmatinske županije, Split protiv Euroherc osiguranja d.d. i Jadranskog osiguranja d.d., oba sa sjedištem u Zagrebu²²

Agencija je odbila kao na zakonu neosnovan zahtjev Servisnih radionica sekcije autostruke obrtničke komore Splitsko-dalmatinske županije, za utvrđivanje ograničavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja na tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i tržištu kasko osiguranja cestovnih vozila na području Splitsko-dalmatinske županije, protiv poduzetnika Euroherc osiguranje d.d. i Jadransko osiguranje d.d., oba sa sjedištem u Zagrebu. Prema navodima iz zahtjeva Euroherc osiguranje d.d. i Jadransko osiguranje d.d., kao povezani poduzetnici koncerna Agram, zlorabe svoj vladajući položaj na način da isključuju s tržišta servisere s kojima ti poduzetnici nemaju sklopljene posebne sporazume, vrše pritisak na servisere da s njima sklope takve posebne sporazume i zastrašuju osiguranike na način da im nalažu obavljanje popravka vozila po nastanku štete kod točno određenih serviseri.

Temeljem provedene pravne i ekonomske analize, te analize strukture mjerodavnih tržišta u predmetnom slučaju, Agencija je utvrdila da se koncern Agram nalazi u vladajućem položaju na utvrđenim mjerodavnim tržištima u predmetnom postupku, a riječ je o tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i tržištu kasko osiguranja motornih vozila, na području Splitsko-dalmatinske županije u 2005., 2006. i 2007. godini. Koncern Agram značajan udjel ostvaruje i na promatranim tržištima koja su povezana s mjerodavnim tržištima, a riječ je o tržištu isplate šteta po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i tržištu isplate šteta po osnovi kasko osiguranja cestovnih vozila u Splitsko-dalmatinskoj županiji u 2005., 2006. i 2007. godini, odnosno i na tim tržištima koncern Agram imao je vladajući položaj u 2005. i 2006. godini. Nadalje, Agencija je utvrdila da je tržište servisiranja motornih vozila vezano uz isplate štete u Splitsko-dalmatinskoj županiji, koje je također povezano sa mjerodavnim tržištima, nisko koncentrirano tržište, s velikim brojem tržišnih takmaca. Povezanost s utvrđenim mjerodavnim tržištima obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja cestovnih vozila, očituje se na način da se snaga i položaj pojedinog osiguravatelja na tržištima osiguranja prelijeva na tržište servisiranja motornih vozila po nastanku štete, i to zbog većeg broja osiguranika, te posljedično i veće potrebe za obavljanjem većeg broja servisa po nastanku štete.

Euroherc osiguranje d.d. sklopio je ugovore o poslovno-tehničkoj suradnji sa samo 5 poduzetnika – serviseri na području Splitsko-dalmatinske županije od ukupno 199 s kojima je poslovao u 2005. godini, odnosno 184 serviseri s kojima je poslovao u 2006. godini. Spomenutih 5 serviseri, unatoč sklopljenim ugovorima o poslovno-tehničkoj suradnji, po visini iznosa isplaćenih računa vezano uz obavljanje servisa po nastanku štete sudjeluju samo sa neznatnim udjelom, manjim od 5 posto, u ukupnom iznosu isplaćenih šteta od strane poduzetnika Euroherc osiguranje d.d. prema svim serviserima s kojima je poslovao u 2005. i 2006. godini.

Jadransko osiguranje d.d. nije uopće sklapalo sporazume o poslovno-tehničkoj suradnji sa serviserima na području Splitsko-dalmatinske županije u promatranim godinama, a poslovao je sa približnim brojem serviseri kao Euroherc osiguranje d.d. u 2005. i 2006. godini. U sastavu koncerna Agram nalaze se dva poduzetnika – serviseri, i to Euro Daus d.d. koji je u ukupnom iznosu računa isplaćenih serviserima od strane Euroherc osiguranja d.d. u 2005. godini ostvario udjel od 10-20 posto, a u 2006. godini njegov udjel se smanjuje na 10-20 posto, te Euro Daus 1963 d.d., koji je tek u 2006. godini počeo suradnju s Euroherc osiguranjem d.d., i to sa tek 0-10 posto udjela. U prometu šteta likvidiranih po serviserima s

²² Klasa: UP-I/ 030-02/2006-01/20, rješenje o odbijanju zahtjeva od 30. prosinca 2008., koje je objavljeno u cijelosti u "Narodnim novinama", broj: 78/2009 i na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

poduzetnikom *Jadransko osiguranje d.d.*, *Euro Daus d.d.* je sudjelovao s 10-20 posto u 2005. godini, te s 10-20 posto u 2006. godini.

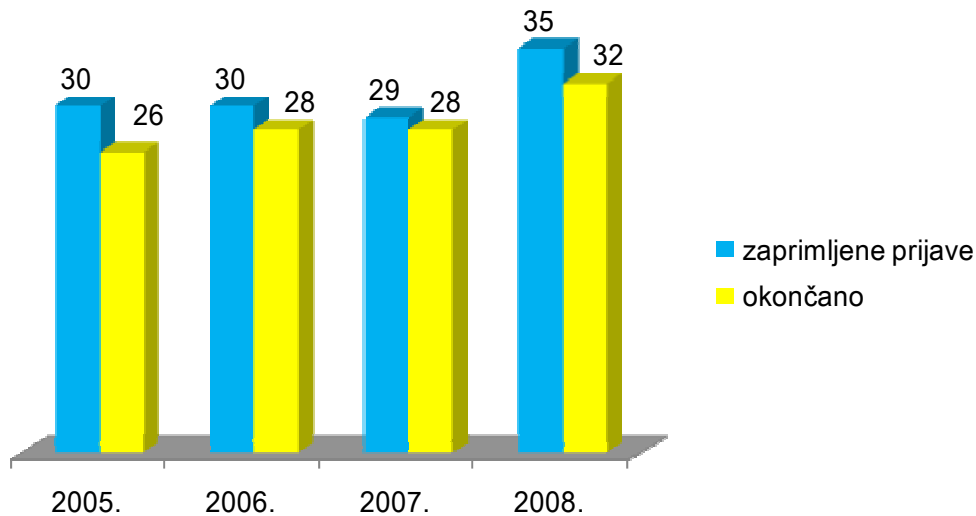
Slijedom iznijetih podataka, Agencija je utvrdila da u postupku nije dokazano da su poduzetnici koncerna Agram vršili pritisak na servisere koji bi imao za posljedicu sklapanje ugovora o poslovno-tehničkoj suradnji. Naime, broj navedenih ugovora je neznan, a počevši od 2005. godine taj broj nije se povećao. Serviseri koji su imali sklopljene ugovore o poslovno-tehničkoj suradnji nisu ostvarili značajnije prihode od isplaćenih računa vezano uz obavljanje servisa po nastanku štete, u odnosu na ostvarene prihode ostalih serviseri koji nisu imali sklopljene takve ugovore. Povezana društva u sastavu koncerna Agram, poduzetnici Euro Daus d.d. i Euro Daus 1963. d.d., također nisu ostvarili značajan udjel u ukupnom iznosu računa isplaćenih serviserima, od strane poduzetnika Euroherc osiguranje d.d. i Jadransko osiguranje d.d., u promatranom razdoblju. U svezi s navedenim, Agencija je utvrdila da u predmetnoj stvari nije dokazana primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju, niti je dokazano uvjetovanje sklapanja ugovora pristankom druge ugovorne strane na dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u nikakvoj vezi s predmetom tih ugovora.

Temeljem cjelokupnog provedenog ispitnog postupka, prikupljenih podataka i iskaza velikog broja stranaka i svjedoka (servisera i oštećenika) danih na čak tri usmene rasprave, od kojih je jedna održana u Splitu, te pisanim putem, Agencija je utvrdila kako Euroherc osiguranje d.d. i Jadransko osiguranje d.d., odnosno određeni radnici ovih poduzetnika, unatoč danih preporuka, nisu mogli imati značajniji utjecaj kod osiguranika na izbor servisne radionice u kojoj će oni popraviti svoje vozilo. Sveobuhvatnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, nije utvrđeno da je opisano ponašanje, u konkretnom slučaju, imalo za posljedicu zlouporabu vladajućeg položaja navedenih poduzetnika, odnosno da su na taj način pojedine servisne radionice stavljene u nepovoljan položaj u odnosu na njihove konkurente. Analizom ispostavljenih računa serviseri prema osigurateljima, Agencija je utvrdila da ne postoje značajna odstupanja, odnosno da nisu izvršene značajnije korekcije na računima serviseri, od strane osiguratelja, koje bi bile dostatne za dokazivanje zlouporabe vladajućeg položaja Euroherc osiguranja d.d. i Jadranskog osiguranja d.d., odnosno da se takvo postupanje ne može ocijeniti kao izravno ili neizravno nametanje nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili drugih nepravednih trgovinskih uvjeta, nametanjem od strane osiguratelja normi i cijene sata rada serviserima. Štoviše, prema dostavljenim podacima, utvrđeno je da su serviserima u pravilu priznavani troškovi u iznosima u kojima su ih oni i zatražili, a u slučajevima kada je vršena korekcija na računima, razlike nisu bile toliko iznosa i značaja koje bi upućivale na ograničavanje tržišnog natjecanja na tržištu servisiranja motornih vozila vezano uz isplate štete.

3.3. Ocjena dopuštenosti koncentracija poduzetnika

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja u 2008. godini zaprimila je ukupno 35 prijava namjere provedbe koncentracije, te okončala ukupno 32 predmeta ocjena koncentracije, što predstavlja povećanje od 20 posto u odnosu na razdoblje od 2005. do 2007. godine. Ti su procesi u skladu s trendovima u EU i u svijetu, gdje su uočljive snažne tendencije ka konsolidaciji poduzetnika na svim tržištima. Nema sumnje da su prve naznake krize te procese dodatno ubrzale.

Slika 3. Broj zaprimljenih prijava i okončanih postupaka ocjene **koncentracija poduzetnika** u razdoblju od 2005. do 2008. godine

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Agencija je, pored 28 ocijenjenih koncentracija na tzv. prvoj ili drugoj razini, u 4 predmeta zaključkom odbacila zahtjev podnositelja za ocjenom koncentracije.

Zaključci o odbacivanju zahtjeva (prijave) za ocjenu dopuštenosti koncentracije su u dva slučaja doneseni iz razloga jer u konkretnom slučaju nije bila riječ o koncentraciji poduzetnika u smislu odredaba ZZTN-a, odnosno, nije bila riječ o stjecanju kontrole ili prevladavajućeg utjecaja. U jednom od predmeta iz prijave i priloga dostavljenih Agenciji nesporno je proizlazilo da u predmetnom slučaju nije došlo do promjene vlasničke strukture nakladnika elektroničkog medija, već samo do prijenosa koncesije za obavljanje djelatnosti radija na području grada s jednog poduzetnika na drugog. Dva su zaključka donesena iz razloga jer nisu bili ispunjeni kumulativni uvjeti koji se odnose na ukupan godišnji prihod sudionika koncentracije na svjetskom tržištu i tržištu Republike Hrvatske u godini koja je prethodila koncentraciji, te stoga nisu bili ispunjeni niti zakonski uvjeti za obvezu prijave koncentracije, odnosno za provođenje postupka ocjene koncentracije.

Jedna od koncentracija ocijenjena je uvjetno dopuštenom²³. Agencija je u rješenju kojim je predmetnu koncentraciju ocijenila uvjetno dopuštenom, utvrdila mjere i uvjete koje su sudionici koncentracije dužni ispuniti kako bi se otklonili mogući značajni negativni učinci koncentracije na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnim tržištima, te rokovi za njihovo ispunjenje. Riječ je o tzv. strukturnim mjerama i mjerama praćenja poslovanja.

O koncentracijama poduzetnika

Koncentracija poduzetnika je trajna promjena u kontroli nad nekim poduzetnikom koja za posljedicu ima promjenu u strukturi tržišta. Riječ je o stjecanju kontrole ili prevladavajućeg utjecaja od strane jednog ili više samostalnih poduzetnika nad jednim ili više drugih, ranije samostalnih poduzetnika.

²³ Detaljan opis ove koncentracije dan je na strani 40. ovoga Izvješća.

U pravu tržišnog natjecanja svi poduzetnici objedinjeni zajedničkom kontrolom smatraju se jednim poduzetnikom. Tako se, primjerice, sva društva jednoga koncerna smatraju jednim poduzetnikom.

Koncentracija poduzetnika može nastati spajanjem ili pripajanjem dvaju ili više do tog trenutka pravno samostalnih poduzetnika na način da svi sudionici koncentracije nastave poslovati pod tvrtkom jednoga od njih ili na način da osnuju novo društvo. Koncentracija može nastati i stjecanjem kontrole, na način da jedan ili više poduzetnika steknu većinski udjel u temeljnom kapitalu ili većinsko pravo glasa u jednom ili više drugih, ranije samostalnih poduzetnika.

Koncentracija može nastati i stjecanjem prevladavajućeg utjecaja u smislu Zakona o trgovačkim društvima i drugim propisima. Stjecanje prevladavajućeg utjecaja faktično nije kvantitativno već kvalitativno, faktično pitanje. Tako se prevladavajući utjecaj može steći putem prava, ugovora ili drugih sredstava kojima jedan ili više poduzetnika, uzimajući u obzir sve pravne i činjenične okolnosti, stječe mogućnost ostvarivanja prevladavajućeg utjecaja na ključne poslovne odluke jednog ili više drugih, do tada samostalnih poduzetnika. Dakle, jedan poduzetnik može steći prevladavajući utjecaj nad drugim poduzetnikom i bez stjecanja udjela ili prava glasa u tom poduzetniku (primjerice, sklapanjem poduzetničkih ugovora kao što je ugovor o vođenju poslova).

Koncentracije poduzetnika potpuno su zakonit, a često i jedini mogući način okrupnjavanja poduzetnika. Naime, poduzetnici provode koncentracije u trajnom nastojanju da kroz sinergijske učinke povećaju svoju ekonomsku snagu, očekujući da će tako ostvariti ekonomske ciljeve koje ne bi mogli postići drugim sredstvima (primjerice ostvarivanje ekonomije obujma ili ekonomije obuhvata i slično). Stoga provedba koncentracije može, sa stanovišta zaštite tržišnog natjecanja, biti čak i poželjna.

Sudionici koncentracije u pravilu moraju Agenciji podnijeti prijavu namjere provedbe koncentracije.

Međutim, obvezi podnošenja prijave Agenciji podliježu samo one koncentracije čiji sudionici prelaze zakonom točno utvrđene pragove ekonomske veličine. Ekonomska veličina sudionika koncentracije, kao preduvjet za nastanak obveze podnošenja prijave, izražena je u kombiniranom ukupnom prihodu koji su sudionici koncentracije ostvarili u prethodnoj financijskoj godini na svjetskom (svi sudionici zajedno najmanje 1 milijardu kuna) i hrvatskom tržištu (svaki od najmanje dva sudionika po 100 milijuna kuna). Propisivanjem pragova zakonodavac stvara neoborivu zakonsku pretpostavku da koncentracije čiji sudionici nemaju određenu ekonomsku veličinu, a time i tržišnu snagu, ne mogu imati značajan učinak na tržišno natjecanje. Stoga se visina pragova razlikuje od jurisdikcije do jurisdikcije, budući da je to dio politike konkurencije svake države.

Zadaća je Agencije da ocjeni dopuštenost konkretne koncentracije s obzirom na njene moguće negativne učinke na tržišno natjecanje i interese potrošača. Veoma pojednostavljeno, zadaća je Agencije da u svakom individualnom slučaju procjeni hoće li tržišno natjecanje nakon provedbe koncentracije biti jednako učinkovito, a po mogućnosti i na višem stupnju nego što je to bilo prije provedbe.

Pri ocjeni dopuštenosti koncentracija svaka je arbitrarnost isključena. Naime, Agencija primjenjuje brojne, zakonom vrlo precizno propisane ekonomske kriterije. Da bi se ti kriteriji mogli primijeniti potrebno je provesti vrlo složene ekonomske i pravne analize. Tek na temelju tih analiza Agencija može donijeti odluku o tome je li konkretna koncentracija zabranjena, dopuštena ili uvjetno dopuštena.

Zabranjene koncentracije su izuzetno rijetke²⁴. Ovo iz razloga što već na temelju zakonom propisanih, jasnih i transparentnih kriterija poduzetnici sami mogu procijeniti hoće li namjeravana koncentracija stvoriti kompetitivne probleme. Ako u to nisu sigurni, sukladno dobroj praksi tijela za zaštitu

---

²⁴ Tako je Europska komisija u razdoblju od 1989. do 2007. godine, ocjenjivala dopuštenost 3634 koncentracije. Od toga broja zabranjenim je proglasila samo 20 koncentracija, što je manje od 0,5 posto od ukupnog broja koncentracija. Primjera radi, Ured za zaštitu konkurencije Republike Slovenije, koji djeluje od 1994. godine, do sada nije zabranio niti jednu koncentraciju.

konkurencije, oni se u svakom trenutku i bez podnošenja formalne prijave o svojoj namjeri mogu neformalno konzultirati s Agencijom. Stoga su zabranjene koncentracije posljedica pogrešne procjene poduzetnika, propuštanja neformalnog kontakta s Agencijom ili ignoriranja stava koji je to tijelo izrazilo.

U slučaju uvjetno dopuštene koncentracije Agencija određuje mjere, uvjete i rokove koje smatra prikladnim za učinkovito, brzo i jednostavno uklanjanje određenih ograničenja tržišnog natjecanja nastalih koncentracijom, koja ipak nisu toliko značajna da se mjerama ne bi mogla eliminirati. Te će mjere u pravilu biti upravljene na restrukturiranje koncentracije, često u kombinaciji s mjerama praćenja poslovanja novog gospodarskog entiteta nastalog koncentracijom. Međutim, mjere nemaju značaj kazne za sudionike koncentracije, već im je svrha održavanje učinkovite konkurencije.

U izvještajnom razdoblju Agencija se naročito bavila koncentracijama poduzetnika na dva mjerodavna tržišta. Zbog njihovih specifičnosti ta tržišta zaslužuju da se u ovom izvješću na njih posebno osvrnemo. To su tržište medija i tržište maloprodaje hrane u nespecijaliziranim trgovinama.

3.3.1. Koncentracije u medijima

Agencija je u 2008. godini zaprimila ukupno 19 zahtjeva poduzetnika koji djeluju na tržištima medija. Od toga su broja 2 koncentracije ocijenjene sukladno Zakonu o medijima („Narodne novine“, broj 59/04), dok je 13 koncentracija ocjenjivano sukladno odredbama Zakona o elektroničkim medijima („Narodne novine“, broj 122/03, 79/07 i 32/08). Dakle, više od polovine od ukupnog broja koncentracija koje je Agencija ocjenjivala u 2008. godini odnosi se na tržište medija.

Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja razrađuju se odredbe članaka 49. i 50. Ustava Republike Hrvatske o poduzetničkim slobodama. Stoga je temeljna svrha Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja zaštita tržišnog natjecanja između poduzetnika pod jednakim uvjetima sa svrhom osiguravanja pogodnosti za potrošače u obliku nižih cijena, bolje kvalitete i mogućnosti izbora između što većeg broja proizvoda.

Nasuprot tome, Zakonom o medijima i s njime komplementarnim Zakonom o elektroničkim medijima razrađuju se odredbe članka 38. Ustava Republike Hrvatske o zaštiti pluralizma i različitosti medija. Međutim, propisima o medijima izričito je utvrđeno i to da se na nakladnike i distributere medija primjenjuju opći propisi o zaštiti tržišnog natjecanja. Slijedom toga, ti se propisi primjenjuju i na kontrolu koncentracije na tržištu naklade i distribucije medija. Postavlja se pitanje je li uopće moguće „pomiriti“ tržišni, poduzetnički pristup s ovim koji se odnosi na zaštitu pluralizma i različitosti medija na način kako za sada to uređuju spomenuti propisi.

Konkretno, glavni problemi koje Agencija ima u ocjeni dopuštenosti koncentracija poduzetnika na tržištima medija su sljedeći:

- 1. Odredba Zakona o medijima o obvezi prijave namjere provedbe i ocjeni dopuštenosti svih koncentracija na tržištima medija, neovisno o ekonomskoj veličini sudionika koncentracija u smislu ostvarenog ukupnog prihoda u prethodnoj financijskoj godini;*
- 2. Odredba Zakona o elektroničkim medijima o obvezi prijave svake promjene vlasničke strukture elektroničkog medija;*

3. Kaznene odredbe Zakona o medijima i Zakona o elektroničkim medijima o kaznama za „nedopuštenu koncentraciju“.

Zakonom o medijima izričito je isključena odredba Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja prema kojoj obvezi podnošenja prijave namjere koncentracije i ocjene dopuštenosti podliježu samo koncentracije čiji sudionici prelaze zakonom utvrđene „pragove“ ukupno ostvarenog prihoda. K tome, Zakonom o elektroničkim medijima obveza podnošenja prijave namjere provedbe koncentracije dodatno je pooštrena obvezom prijave svake promjene „vlasničke“ strukture elektroničkog medija.

Podvrgavanje svake promjene u „vlasničkoj“ strukturi elektroničkog medija općim pravilima o kontroli koncentracija poduzetnika odstupa od temeljnih načela propisa o zaštiti tržišnog natjecanja iz više razloga.

Prije svega, ako prijenos dionica ili udjela ne dovodi do promjene u kontroli, uopće nije riječ o koncentraciji poduzetnika i obveza dostave takvih podataka Agenciji nema svrhe, jer predstavlja svojevrsnu evidenciju, koja s obzirom na nadležnost Agencije ne može biti temelj za možebitne intervencije na ovom području, budući da su za to nadležni sektorski regulatori.

Nadalje, iako i Zakon o medijima i Zakon o elektroničkim medijima generalno propisuju da će se na ocjenu koncentracija poduzetnika primijeniti opći propisi o tržišnom natjecanju, ovi zakoni ipak propisuju kazne za „nedopuštenu koncentraciju“ na tržištu medija, koje su neusporedivo blaže u odnosu na kazne koje za provedbu zabranjene koncentracije propisuje Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja kao opći propis.

Naime, propisi o medijima za propuštanje prijave odnosno provedbu zabranjene koncentracije propisuju novčanu kaznu za poduzetnika od najviše 1 milijun kuna. Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja za isti prekršaj predviđa novčanu kaznu za poduzetnika u visini do 10 posto ukupnog prihoda ostvarenog u prethodnoj financijskoj godini. Za odgovornu osobu, za isti prekršaj, propisi o medijima predviđaju kaznu u iznosu do 100.000 kuna, dok Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja za taj prekršaj propisuje kaznu od 50.000 do 200.000 kuna.

Na taj su način poduzetnici koji djeluju na tržištu medija posebnim propisima stavljeni u povoljniji položaj u odnosu na poduzetnike koji djeluju na drugim tržištima, kada je riječ o sankcijama za kršenje pravila o tržišnom natjecanju.

S obzirom na spomenute probleme u primjeni Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja kada je riječ o medijima, Agencija je i u 2009. godini pored izvršavanja poslova koji su joj povjereni zakonima s područja medija, u suradnji s nadležnim ministarstvom i ostalim institucijama nastojala ukazati na potrebu promjena i odgovarajućeg usklađivanja navedenih propisa.

3.3.1.1. EPH d.o.o., Zagreb i INFORMATIKA-MEDIJA d.o.o., Sesvete²⁵

Koncentracija s područja medija

Agencija je 10. lipnja 2008. zaprimila prijavu promjene vlasničke strukture u poduzetniku INFORMATIKA-MEDIJA d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama (dalje: INFORMATIKA-MEDIJA d.o.o.).

Uvidom u dostavljenu prijavu i njene privitke te u presliku Ugovora o prijenosu poslovnih udjela, od 12. svibnja 2008., Agencija je utvrdila da je poduzetnik EUROPAPRESS HOLDING d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, (dalje: EPH d.o.o.), sklapanjem rečenog ugovora stekao 51 posto udjela u temeljnom kapitalu poduzetnika INFORMATIKA-MEDIJA d.o.o. Budući je u konkretnom slučaju, u smislu članka 19. stavka 1. točke 2. ZZTN-a, nastala koncentracija poduzetnika, Agencija je dopisom od 18. lipnja 2008. pozvala poduzetnika EPH d.o.o. da joj podnese prijavu koncentracije poduzetnika.

30. lipnja 2008. poduzetnik EPH d.o.o. iz Zagreba, dostavio je Agenciji prijavu koncentracije poduzetnika koja nastaje stjecanjem prevladavajućeg utjecaja od strane poduzetnika EPH d.o.o., nad poduzetnikom INFORMATIKA-MEDIJA d.o.o., i to stjecanjem većine udjela u poduzetniku INFORMATIKA-MEDIJA d.o.o., u smislu članka 19. stavka 1. točke 2. ZZTN-a. Prijava je podnesena sukladno članku 45. stavcima 1. i 2. ZZTN-a, članku 36. Zakona o medijima i člancima 49. i 54. Zakona o elektroničkim medijima.

Nakon davanja potvrde o potpunosti prijave, sukladno članku 37. točki 8. i 9. ZZTN-a i članku 94. Zakona o općem upravnom postupku, Agencija je na službenim internetskim stranicama objavila Javni poziv za dostavljanje primjedaba i mišljenja. Navedenim Javnim pozivom Agencija je pozvala sve poduzetnike koji djeluju na tržištima naklade i oglašavanja u elektroničkim publikacijama za pregledavanje i razmjenjivanje video sadržaja na teritoriju RH, strukovne udruge, udruge poslodavaca, udruge za zaštitu potrošača, te ostale osobe koje nisu stranke u predmetnom postupku, odnosno konkurenti sudionika predmetne koncentracije, ali za koje se može razumno pretpostaviti da imaju saznanja o odnosima na spomenutim tržištima, da dostave svoje primjedbe, stavove i mišljenja o mogućim konkretnim značajnim učincima predmetne koncentracije na njihovo poslovanje, kao i na moguće značajne učinke iste na tržišno natjecanje na navedenim tržištima u cjelini.

Temeljem pravovaljanih dokaza dostavljenih uz prijavu, drugih raspoloživih podataka i saznanja te provedene ekonomske i pravne analize Agencija je ocijenila da predmetna koncentracija nema značajan učinak na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 18. ZZTN-a, te da se u konkretnom predmetu neće donijeti zaključak o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti te koncentracije, u smislu članka 26. stavka 1. ZZTN-a. Stoga se navedena koncentraciju, u smislu članka 26. stavka 1. ZZTN-a, smatra dopuštenom.

3.3.1.2. Radio M – Udruga mladeži Vela Luka i dr., j.t.d., Vela Luka²⁶

Promjena vlasničke strukture

17. travnja 2008. Agencija je zaprimila podnesak poduzetnika RADIO M – Udruga mladeži Vela Luka i dr., j.t.d., sa sjedištem u Veloj Luci, (dalje: Radio M, j.t.d.), kojim je dostavljena prijava promjene vlasničke strukture tog poduzetnika, sukladno članku 49. Zakona o elektroničkim medijima.

U privitku podneska, između ostalog, dostavljeni su Ugovor o prijenosu uloga, od 6. ožujka 2008., izjave ovjerene kod javnog bilježnika, kojom direktor poduzetnika Radio M, j.t.d. izjavljuje da taj poduzetnik nije

²⁵ Klasa: UP/I 030-02/2008-02/37, ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini od 2. prosinca 2008. koja je objavljena u cijelosti na Internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

²⁶ Klasa: UP/I 030-02/2008-02/26, ocjena promjene vlasničke strukture od 12. lipnja 2008.

kapitalno i/ili personalno povezan s drugim nakladnicima na način koji bi predstavljao nedopuštenu koncentraciju poduzetnika opisanu u člancima 46. i 47. Zakona o elektroničkim medijima, te izjava novih udjelničara, ovjerenih kod javnog bilježnika, kojima oni izjavljuju da nisu personalno povezani s drugim nakladnicima na način koji bi predstavljao nedopuštenu koncentraciju poduzetnika opisanu u člancima 46. i 47. Zakona o elektroničkim medijima.

Temeljem Ugovora o prijenosu uloga prenositelj prenosi na stjecatelja svoj ulog u društvu, koji iznosi 40 posto temeljnog kapitala društva.

Uvidom u dostavljene izjave o personalnoj i kapitalnoj povezanosti imatelja udjela u temeljnom kapitalu poduzetnika Radio M, j.t.d., te u popis nakladnika radija i televizije koji je Agencija zaprimila od Agencije za elektroničke medije, Agencija je ocijenila kako predmetna promjena vlasničke strukture nema značajni učinak na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 18. ZZTN-a, odnosno ne smatra se nedopuštenom koncentracijom, u smislu članaka 46. i 47. Zakona o elektroničkim medijima, te u konkretnom predmetu nije potrebno donošenje zaključka o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije, u smislu članka 26. stavka 3. ZZTN-a.

3.3.2. Koncentracije u trgovini na malo mješovitom robom u nespecijaliziranim prodavaonicama

Tržište maloprodaje mješovite robe u nespecijaliziranim prodavaonicama u posljednja dva desetljeća doživljava značajnu transformaciju i takve bitne promjene odnosa koje su do tada bile nezamislive. Riječ je o tržištu koje je veoma osjetljivo sa stajališta interesa potrošača.

Prije svega, promijenio se odnos između poduzetnika koji djeluju u maloprodaji i njihovih dobavljača (proizvođača i veletrgovaca). Naime, pritisak maloprodaje na dobavljače postaje sve veći. Dok su prije samo nekoliko godina dobavljači diktirali uvjete maloprodaji, sada su uloge u potpunosti zamijenjene.

Naime, tržište maloprodaje se ubrzano i značajno mijenja. Stvaraju se maloprodajni lanci velike tržišne i pregovaračke snage. Ta se konsolidacija odvija, s jedne strane, u obliku kapitalnog povezivanja i stvaranja horizontalnih koncentracija na tržištu maloprodaje. S druge strane, poduzetnici na tržištu maloprodaje koji nisu, ili još nisu, spremni na kapitalno povezivanje, zbog jake konkurencije velikih maloprodajnih lanaca stvaraju strateške saveze, ugovorno se povezujući radi ostvarivanja što povoljnijih uvjeta kod dobavljača.

Takva je situacija dovela do toga da sada maloprodaja dobavljačima određuje marže i rabate. Povoljne marže i rabate mogu u pravilu postići kupci značajne tržišne snage i razgranate mreže trgovina. Kako u maloprodaji vlada žestoka konkurencija, te zbog različite tržišne snage trgovaca u maloprodaji i marži te rabata koje su ostvarili kod dobavljača, cijene u maloprodaji se mogu znatno razlikovati. S druge strane, takva situacija čini teško ostvarivom mogućnost dogovora o maržama i rabatima između trgovaca, kako u maloprodaji tako i u veleprodaji.

Otvorio se i ranije gotovo nepoznat problem ulaznih naknada (engl. *slotting allowance*; *hello money*). Riječ je o različitim oblicima novčanih naknada koje dobavljači moraju plaćati maloprodaji, ako žele da njihovi proizvodi budu prisutni na njihovim prodajnim mjestima. Ulazne se naknade često problematiziraju sa stanovišta njihove dopuštenosti u smislu propisa o zaštiti

tržišnog natjecanja. Taj je problem stoga bio predmet cijelog niza međunarodnih konferencija. Nekoliko je glavnih zaključaka tih skupova. Prije svega, riječ je o praksi koja se primjenjuje u cijelom svijetu. Zatim, ulazne naknade u pravilu nemaju antikompetitivni karakter jer je konkurencija „za policu“ velika, a trgovci ipak raspolažu ograničenim maloprodajnim kapacitetima, te stoga nisu *a priori* zabranjene sa stanovišta propisa o konkurenciji. U slučaju sumnje ili spora, njihov se značaj i učinak na tržišno natjecanje mora ocjenjivati individualno, odnosno s obzirom na sve okolnosti konkretnog, pojedinačnog slučaja²⁷. Pritom se općenito smatra da učinak ulazne naknade postoji u slučaju kada se dobavljač dogovori s trgovcem u maloprodaji da će za neki svoj proizvod plaćati naknadu, ali pod uvjetom da isti trgovac zbog takvog dogovora preuzme obvezu prodaje samo proizvoda tog dobavljača, a da ostalim dobavljačima istovrsnih proizvoda ne dopusti pristup svojoj maloprodaji.

Također, promijenjena situacija u kojoj maloprodaja diktira uvjete dobavljačima, pa dakle i veletrgovcima, rezultirala je sve češćim stvaranjem vertikalno integriranih sustava. Riječ je o sustavima u kojima su integrirani proizvodnja (prvenstveno prehrambenih proizvoda), veleprodaja i maloprodaja. Usporedo, trgovci razvojem vlastitih robnih marki postaju ozbiljni konkurenti dobavljačima s jedne strane, a s druge, to im omogućuje pristup informacijama o troškovima proizvodnje, dobavljačima sirovina i slično, te na taj način stjecanje informacija o stvarnom stanju odnosno realnim cijenama tih proizvoda u proizvodnji. Time jača njihova pregovaračka snaga u pregovorima s dobavljačima.

Istovremeno, značajno su se promijenile navike potrošača. Potrošač je zbog razvoja novih informatičkih tehnologija sve bolje informiran kako o kvaliteti, svojstvima i cijenama proizvoda koje nude različiti maloprodajni lanci, tako i o novim proizvodima.

Potrošač je postao mobilniji. Ta mu mobilnost omogućava odlazak u onu prodavaonicu za koju smatra da mu nudi proizvode pod najpovoljnijim uvjetima, kako po cijeni tako i po kvaliteti. Pritom veliku ulogu ima i kvaliteta usluge, jer je današnji kupac u tom pogledu, zbog svoje mobilnosti i informiranosti, postao daleko svjesniji svoje snage i važnosti nego ranije.

Međutim, iako je postao veoma mobilan, kupac ima sve manje vremena za odlazak u trgovinu. Stoga se učestalost odlazaka u trgovinu smanjuje, ali se povećava vrijednost pojedine kupnje.

Nedostatak vremena koji je potrošač spreman odvojiti za kupovinu i različitost potreba svakog člana obitelji, dovela je do obiteljskih odlazaka u kupnju. Takav zajednički odlazak u trgovinu, zbog ubrzanog ritma života, postaje jedan od uobičajenih oblika okupljanja članova obitelji. Stoga odlazak u trgovinu, zbog relativno rijetkih prilika obiteljskog druženja i želje da tako zajednički provedeno vrijeme bude ugodno te da se iskoristi i za druge svrhe, u pravilu uključuje i korištenje nekih drugih sadržaja.

Takve, promijenjene navike potrošača dovele su do stvaranja novih formata maloprodajnih trgovina, ali i do gašenja i postupnog nestanka nekih, ranije dominantnih oblika maloprodaje. Tako nestaju „male prodavaonice u susjedstvu“, a raste broj samoposluga. Naročito raste broj najvećih formata prodavaonica odnosno supermarketa i hipermarketa, koji uključuju i druge

---

²⁷ Izvor: Nordijska studija „Nordic Food Markets - a taste for competition“ - http://www.kilpailuvirasto.fi/tiedostot/Nordic_Food_Markets.pdf

sadržaje, počevši od velikog broja trgovina različitom robom, benzinskih postaja, do dječjih igraonica, kino dvorana, „kafića“ i restorana. Takvi se veliki formati u pravilu otvaraju u rubnim dijelovima gradovima.

Isto tako, maloprodajom mješovite robe u značajnijoj se mjeri počinju baviti i benzinske postaje, proširujući svoj asortiman na sve veći broj prehrambenih artikala.

U Republici Hrvatskoj sve prisutniji trend akvizicija na tržištu trgovine na malo mješovitom robom, koja predstavlja najrazvijeniju i najdinamičniju djelatnosti gospodarstva. Konsolidaciju i okrupnjavanje na tom tržištu pratio je i ulazak stranih trgovačkih lanaca.

Temeljna je značajka tog tržišta otvorenost i dinamičnost. Sve su prisutniji i procesi udruživanja trgovaca na malo. Cilj toga je stvaranje zajedničkog sustava nabave. S druge strane, prisutni su i procesi povezivanja proizvođača i dobavljača mješovite robe i trgovaca na malo kroz prodaju privatnih robnih marki proizvoda.

Prema karakteru tržišta trgovine na malo mješovitom robom u Republici Hrvatskoj, prepreke odnosno troškovi pristupa novih poduzetnika tom tržištu nisu takvi da bi obeshrabrivali potencijalne tržišne takmace. Promatrajući trend u strukturi tržišta trgovine na malo mješovitom robom u posljednjih nekoliko godina zamjetna je dinamičnost tržišta, u smislu pristupa novih takmaca, te promjene u snazi i visini tržišnih udjela takmaca na tržištu. Naravno, to znači i da su neki, naročito manji poduzetnici, zbog kompetitivnih pritisaka snažne konkurencije, nestali s toga tržišta.

Prepreke pristupu tom tržištu u administrativno-tehničkom smislu praktično ne postoje. Riječ je isključivo o uobičajenim uvjetima kojima moraju udovoljavati prodajna mjesta, kao što su minimalni tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati poslovne prostorije, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina te drugi uvjeti s obzirom na oblik i način obavljanja trgovine, odnosno o posebnim uvjetima za hipermarkete i supermarkete vezane uz postojanje izgrađene prometne infrastrukture i postojanje prometne povezanost prodavaonice javnim gradskim prijevozom.

Agencija je tijekom 2008. godine nastavila s provedbom redovitog istraživanja na mjerodavnom tržištu trgovine na malo i veliko mješovitom robom u Republici Hrvatskoj. Istraživanje se provodilo metodom uzorka poduzetnika. Njime je obuhvaćeno 57 poduzetnika koji su u 2008. godini ostvarili najveći ukupni prihod. Zajednički ukupni prihod (bez PDV-a) svih poduzetnika koji su djelovali na tržištu trgovine na malo na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini iznosio je 28,6 milijardi kuna.

Navedeno istraživanje²⁸ provedeno je isključivo na temelju podataka za poduzetnike koji predmetnu djelatnost obavljaju kao trgovačka društva. Dakle, istraživanjem nisu obuhvaćeni poduzetnici koji djelatnost maloprodaje hrane u nespecijaliziranim prodavaonicama obavljaju kao fizičke osobe, tj. obrtnici, jer ne postoje precizni podaci o točnoj strukturi toga tržišta na kojem prema procjenama djeluje gotovo osam tisuća poduzetnika koji tu djelatnost obavljaju sukladno Zakonu o obrtu. Naime, Hrvatska obrtnička komora ne raspolaže ni točnim brojem tih

---

²⁸ Prikaz rezultata istraživanja dostupan je na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

poduzetnika niti njihovim pojedinačnim tržišnim udjelima, kao niti zajedničkim tržišnim udjelom koji su svi obrtnici zajedno ostvarili na hrvatskom tržištu maloprodaje živežnih namirnica, prvenstveno hrane i pića, u nespjecijaliziranim prodavaonicama.

Hrvatsko tržište maloprodaje vrlo je dinamično, otvoreno i zanimljivo novim konkurentima. Stoga je promjena tržišnih udjela posljedica konsolidacije toga tržišta kroz akvizicije (primjerice, Konzum d.d.), kao i posljedica organskog rasta poduzetnika (primjerice, poduzetnik Djelo d.o.o., Plodine d.d., Lidl d.o.o.k.d., Spar d.o.o. i dr.).

Zadaća je Agencije da u svakom konkretnom slučaju, analizom utemeljenom na zakonom propisanim ekonomskim kriterijima, ocjeni hoće li namjeravana koncentracija poduzetnika u konačnici imati takav učinak na tržišno natjecanje da iz toga proizađu pogodnosti za potrošače. Ono što Agencija nikako ne smije učiniti jest da kroz ocjenu učinaka koncentracije onemogući gospodarski rast poduzetnika, ako taj rast nije moguće ostvariti ni na koji drugi način osim kroz koncentraciju, a da se time ipak ne nanosi šteta potrošačima ili konkurentima.

3.3.2.1. Konzum d.d., Zagreb i Lokica d.o.o., Drniš (Jolly JBS d.o.o.)²⁹

Uvjetno dopuštena koncentracija poduzetnika

Agencija je u 2008. godini ocijenila koncentraciju poduzetnika Konzum d.d., sa sjedištem u Zagrebu i Lokica d.o.o., sa sjedištem u Drnišu. Riječ je o horizontalnoj koncentraciji. Na temelju provedenih ekonomskih analiza Agencija je utvrdila da bi provedba te koncentracije mogla imati značajne negativne učinke na tržišno natjecanje na tržištu trgovine na malo mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo. Ti su negativni učinci naročito mogući na teritoriju Šibensko-kninske županije, osobito u odnosu na području Šibenika, Vodica i Murtera. Agencija je utvrdila i da su istovremeno mogući i negativni učinci na tržištu trgovine na veliko mješovitom robom na teritoriju Republike Hrvatske.

Međutim, Agencija je ocijenila da su, unatoč postojanju mogućih značajnih negativnih učinaka na tržišno natjecanje, ti učinci takvi da bi ih se učinkovito moglo ukloniti određenim mjerama. Stoga je koncentracija ocijenjena uvjetno dopuštenom.

Tako su, s obzirom na značajke trgovine na malo mješovite robom, analizirana područja na kojima maloprodajna mjesta imaju oba sudionika koncentracije (tzv. preklapajuća tržišta). Utvrđeno je da je najveća koncentracija, s obzirom na broj prodajnih mjesta sudionika koncentracije i njihove konkurente u radijusu od 1 do 2 kilometra, ostvarena na području Šibenika, Vodica i Murtera.

Stoga je Agencija sudionicima koncentracije naložila strukturnu mjeru otuđenja prodavaonica koje mora biti izvršeno u roku od godine dana od donošenja rješenja Agencije. Tako Konzum d.d. mora otuđiti 4 od 7 prodajnih mjesta koje je stekao u Šibeniku, od 4 prodajna mjesta u Vodicama mora otuđiti 2, dok je u Murteru naloženo otuđenje jednog od tri stečena prodajna mjesta. Agencija je precizirala o kojim se točno prodajnim mjestima radi. Naloženom strukturnom mjerom otuđenja prodajnih mjesta namjerno se nije se diralo u strukturu tržišta tzv. malih prodavaonica, iako je tržišni udjel Konzuma d.d. na tom tržištu relativno visok i kreće se na razini između 40 i 50 posto. Ovo iz razloga što je Agencija utvrdila da u tom segmentu postoji značajni i brzorastući pritisak konkurencije, osobito poduzetnika Djelo d.o.o., koji je u

²⁹ Klasa: UP/I 030-02/2008-02/06, rješenje u uvjetno dopuštenoj koncentraciji od 30. prosinca 2008., koje je objavljeno u cijelosti u „Narodnim novinama“, broj 14/2009 i na internet stranicama Agencije http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

veoma kratkom vremenu osvojio tržišni udjel od 35 do 45 posto. Stoga su mjere za otuđenje usmjerene na samoposluživanja, čime će tržišni udjel Konzuma d.d. biti smanjen za više od 20 post, te će iznositi između 45 i 55 posto. U odnosu na supermarketete tržišni udjel Konzuma d.d. će se smanjiti ispod 40 posto. Značajno je spomenuti da i na tom tržištu postoji značajni pritisak konkurencije, osobito poduzetnika Plodine d.d. i Lidl d.o.o.k.d. U konačnici, utvrđenim će se strukturnim mjerama ukupni tržišni udjel Konzuma d.d. na području Šibensko–kninske županije s više od 50 posto smanjiti na oko 40 posto tržišnog udjela.

Uz strukturnu mjeru otuđenja u rješenju precizno određenih maloprodajnih mjesta, Agencija je morala zaštititi i interese dobavljača svih vrsta proizvoda radi prodaje u maloprodaji i veleprodaji. Riječ je o dobavljačima s kojima je prije provedbe koncentracije poslovala Lokica d.o.o. Stoga je Agencija naložila Konzum-u d.d. da poduzetnik Lokica d.o.o, kao poduzetnik pod njegovom kontrolom, tijekom sljedeće 2 godine mora održavati na snazi sve sporazume koje je Lokica d.o.o odnosno Jolly JBS d.o.o. do trenutka provedbe koncentracije sklopio s dosadašnjim dobavljačima svih vrsta proizvoda radi prodaje u maloprodaji i veleprodaji. Na taj je način dosadašnjim dobavljačima poduzetnika Jolly-JBS d.o.o., čiji je Lokica d.o.o. pravni slijednik u segmentu trgovine na veliko i na malo mješovitom robom, na razuman rok osiguran kontinuitet u pristupu tom mjerodavnom tržištu.

3.3.2.2. Gavrilović d.o.o., Petrinja i Istracommerce d.d., Pazin³⁰

Dopuštena koncentracija poduzetnika na 1. razini

Koncentracija poduzetnika Gavrilović d.o.o. sa sjedištem u Petrinji i Istracommerce d.d. sa sjedištem u Pazinu, koja je nastala stjecanjem većine udjela poduzetnika Gavrilović d.o.o. u temeljnom kapitalu Istracommerce d.d., ocijenjena je dopuštenom na 1. razini. Naime, već na temelju podataka iz prijave namjere provedbe koncentracije i drugih podataka kojima raspolaže Agencija, moglo se sa sigurnošću utvrditi da provedbom te koncentracije neće doći do stvaranja novog niti do jačanja postojećeg vladajućeg položaja njenih sudionika na tržištu, naročito ne u mjeri u kojoj bi to imalo značajan učinak na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na utvrđenim mjerodavnim tržištima.

Naime, provedbom te koncentracije poduzetnik Gavrilović je povećao svoj udio na mjerodavnom tržištu trgovine mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo na malo u Istarskoj županiji na manje od 15 posto. Istovremeno, u Primorsko-goranskoj županiji udjel Gavrilovića nakon provedbe koncentracije iznosio je manje od 5 posto. Na tržištu veleprodaje mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo na teritoriju Republike Hrvatske, provedbom koncentracije tržišni udjel Gavrilovića bio bi znatno manji od 5 posto.

Međutim poduzetnik Gavrilović nije Agenciji prijavio namjeru provedbe predmetne koncentracije u zakonskom roku. Gavrilović je prijavio već provedenu koncentraciju i to tek na izričit poziv Agencije. Stoga je protiv poduzetnika Gavrilović Agencija podnijela optužni prijedlog prekršajnom sudu. Za taj je prekršaj nadležni prekršajni sud izrekao kaznu poduzetniku Gavriloviću d.d. u iznosu od 100.000 kuna, a odgovornim osobama toga poduzetnika u iznosu od 15.000 kuna.

³⁰ Klasa: UP/I 030 030-02/2008-02/28, ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini od 2. prosinca 2008., koja je objavljena u cijelosti na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

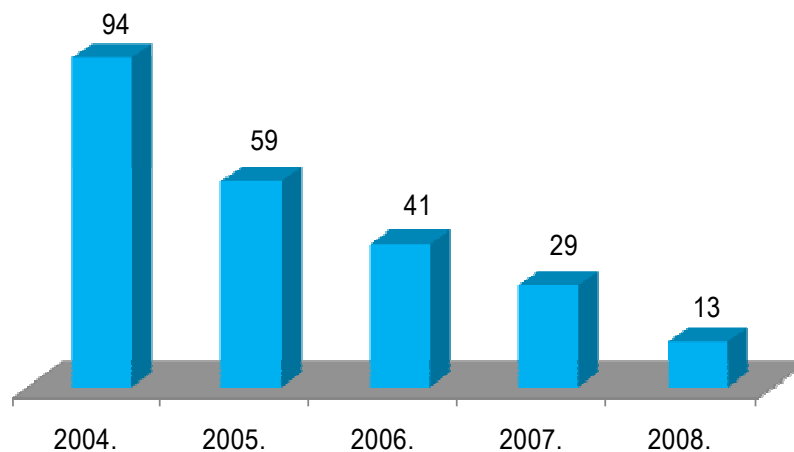
3.4. Promicanje prava i politike zaštite tržišnog natjecanja

Promicanje znanja o tržišnom natjecanju uključuje podizanje razine svijesti i informiranosti poduzetnika, državnih tijela, sindikata, potrošača, sudaca te poslovne javnosti o važnosti i ulozi politike i prava tržišnog natjecanja. Naime, pod određenim okolnostima, važeći propisi i djelovanja državnih tijela i institucija, baš kao i pojedinačne aktivnosti poduzetnika mogu dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja. Stoga je jedan od zadataka Agencije i kritičko sagledavanje zakona i drugih propisa koji posredno ili neposredno dovode do negativnih učinaka na tržišno natjecanje.

Dajući mišljenja na nacрте zakona i drugih propisa Agencija može na odgovarajući način skrenuti pozornost zakonodavcu na aspekte tržišnog natjecanja prilikom izrade nacрта prijedloga zakona, odnosno ukazati tijelima državne uprave na određene odredbe koje bi mogle dovesti do ograničenja tržišnog natjecanja. Ali aktivna politika Agencije ne uključuje samo davanje stručnih mišljenja na zakone i druge propise po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, već podrazumijeva i niz ostalih aktivnosti među kojima su javna priopćenja Agencije, seminari, edukacije poduzetnika, predavanja na visokoškolskim ustanovama, objava publikacija i sl.

Transparentnost rada Agencije u promicanju prava i politike tržišnog natjecanja najbolje se očituje u redovitoj objavi rješenja, mišljenja i drugih odluka, kao i priopćenja sa sjednica Vijeća na internet stranici Agencije (www.aztn.hr).

Slika 4. Broj danih **mišljenja** u razdoblju od 2004. do 2008. godine

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Širenje kulture tržišnog natjecanja prepoznaje se i kroz medijsku pojavnost Agencije. Tako je tijekom 2008. godine objavljeno ukupno 1193 članka o Agenciji i pojmu tržišnog natjecanja općenito. U usporedbi s prethodnim godinama, pojam prava i politike tržišnog natjecanja sve je učestaliji i u medijima i javnosti.

3.4.1. Mišljenje na nacrt prijedloga Zakona o kreditnim institucijama

Agencija je dala mišljenje na nacrt prijedloga Zakona o kreditnim institucijama (dalje ZOKI). U tom se mišljenju Agencija naročito osvrnula na članak 71. ZOKI-ja kojim se utvrđuje nadležnost Hrvatske narodne banke (dalje: HNB) za zaštitu tržišnog natjecanja na tržištu bankarskih usluga i na tržištu financijskih usluga koje pružaju kreditne institucije. Agencija se posebno osvrnula i na članak 376. ZOKI-ja kojim je propisano da danom prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju prestaje važiti članak 71. Zakona, tj. nadležnost za zaštitu tržišnog natjecanja na tržištu bankarskih usluga i na tržištu financijskih usluga koje pružaju kreditne institucije vraća se Agenciji.

Agencija je dala mišljenja prema kojem izdvajanje jedne od ključnih gospodarskih djelatnosti iz općeg sustava mjera zaštite tržišnog natjecanja ne smatra opravdanim zakonskim rješenjem. Ovo stoga što se na taj način otvara pitanje usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU, koja traži jedinstvenu primjenu pravila o zaštiti tržišnog natjecanja u svim sektorima i učinkovit sustav zaštite.

Velika većina dosadašnjih aktivnosti HNB-a na području kontrole poduzetnika u bankarstvu bila je usmjerena na kontrolu koncentracija, dok su potpuno zanemarene druge sastavnice pravila o tržišnom natjecanju koje čine ocjene sporazuma, ocjene zlouporabe vladajućeg položaja, te davanje mišljenja iz tog područja. Stoga Agencija smatra da je potpuno razvidno da se HNB ne bavi ostalim oblicima narušavanja tržišnog natjecanja ili se ova djelatnost u Hrvatskoj, za razliku od onih u drugim zemljama, može okarakterizirati kao jedina djelatnost u kojoj ne dolazi do povreda Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

Imajući na umu obveze iz SSP-a vezane uz žurno usklađivanje hrvatskog zakonodavstva u području tržišnog natjecanja, pravnu sigurnost vezanu uz jedinstvenu primjenu propisa o tržišnom natjecanju i općeprihvaćeni model nadležnosti jednog tijela za provođenje propisa o tržišnom natjecanju na svim tržištima³¹, Agencija je predložila izmjenu odredbi nacrta prijedloga ZOKI-ja. Tim bi se izmjenama trebala propisati primjena općih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja na tržištu bankarskih usluga. Drugim riječima, za provedbu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja na tržištu bankarskih usluga bila bi nadležna Agencija. Nadalje, obveza podnošenja prijave namjere provedbe koncentracije na tržištu bankarskih usluga nastaje neovisno o visini ukupnog prihoda sudionika koncentracije utvrđenog općim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Pritom su sudionici koncentracija na tržištu bankarskih usluga dužni, i uz prijavu namjere koncentracije koju podnose Agenciji, priložiti i mišljenje HNB-a o mogućim pozitivnim i negativnim učincima konkretne koncentracije na tržišno natjecanje na tržištu. Predloženo je i alternativno rješenje po kojem bi Agencija od HNB-a tražila mišljenje o mogućim pozitivnim i negativnim učincima konkretne koncentracije na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu.

Agencija je izrazila mišljenja da bi uvođenjem modela nepodijeljene, isključive nadležnosti Agencije na svim tržištima, uključivo i tržište pružanja bankarskih usluga, Republika Hrvatska izvršila obvezu koju je preuzela potpisivanjem SSP-a. Osim toga, izbjegla bi se pravna nesigurnost i nejedinstvenost u primjeni zakona. Također, time bi se osigurala učinkovita provedba propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj, koja uključuje i mogućnost novčanog kažnjavanja poduzetnika i odgovornih osoba za kršenje propisa o tržišnom natjecanju.

Završno, Agencija je ukazala da sama odredba članka 374. ZOKI-ja kojom se određuje da danom prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju prestaje važiti nadležnost HNB-a za primjenu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, pokazuje da već u trenutku pripreme ZOKI-ja postoji svijest o tome da se poslovi zaštite tržišnog natjecanja trebaju obavljati na način da se osigura jedinstvo primjene ZZTN-a provedbom od strane jednog mjerodavnog tijela.

³¹ Sustav razdvojene nadležnosti za provedbu općih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u sektoru bankarskih i financijskih usluga kakav je trenutno na snazi u Republici Hrvatskoj ne poznaje ni jedna zemlja članica Europske unije.

Ključne primjedbe i prijedlozi Agencije na nacrt ZOKI-ja nisu prihvaćeni te je nadležnost za kontrolu ponašanja poduzetnika na području bankarstva kada se radi o sklapanju zabranjenih sporazuma, zluporabama vladajućeg položaja te ocjeni koncentracija i nadalje zadržana u HNB-u.

3.4.2. Mišljenje o nacrtu prijedloga Zakona o elektroničkim komunikacijama

Agencija je dala stručno mišljenje o nacrtu prijedloga Zakona o elektroničkim komunikacijama. U svom je mišljenju ocijenila da tekst članka 68. Zakona o elektroničkim komunikacijama pod nazivom «Ocjena koncentracije», nije u potpunosti usklađen s odredbama ZZTN-a.

Naime, stavkom 1. članka 68. nacrta prijedloga Zakona o elektroničkim komunikacijama bila je predviđena obveza svih operatora da Agenciji prijave svaku namjeru pripajanja ili spajanja, stjecanja kontrole ili zajedničkog i usklađenog djelovanja koje se smatra koncentracijom koja podliježe obvezi prijave u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Istovremeno, stavkom 2. toga članka bila je propisana obveza operatora sa značajnom tržišnom snagom i operatora kojima je izdana uporaba radiofrekvencijskog spektra na razini Republike Hrvatske, da Hrvatskoj agenciji za poštu i elektroničke komunikacije (dalje: HAKOM) prijave svaku namjeru pripajanja ili spajanja operatora, stjecanja kontrole ili prevladavajućeg utjecaja u trgovačkom društvu operatora, zajedničkog ulaganja ili pothvata u području elektroničkih komunikacija te namjeru svakog drugog oblika zajedničkog ili usklađenog djelovanja operatora, bez obzira na uvjete utvrđene propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Po mišljenju Agencije, takav izričaj članka 68. je nejasan i može kod adresata izazvati zabunu. Stoga su u cilju pravne sigurnosti poduzetnika predložene manje nomotehničke izmjene teksta toga članka. Izmjene bi trebale biti izvršene na način da se Agencija obveže da kod ocjene koncentracija koje podliježu obvezi prijave u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, zatraži mišljenje HAKOM-a. Budući da su rokovi ocjene koncentracija propisani ZZTN-om vrlo kratki (30 dana za ocjenu u prvoj fazi), predložena je obveza HAKOM-a da mišljenje dostavi Agenciji u roku od 15 dana. Također, predložena je i manja preformulacija članka 68. stavka 2. na način da se iz predloženog teksta izbrišu riječi «stjecanja kontrole ili prevladavajućeg utjecaja u trgovačkom društvu operatora, zajedničkog ulaganja ili pothvata u području elektroničkih komunikacija», jer se na taj način ograničava obveza prijave svake promjene vlasničke strukture isključivo na one kojima se stječe kontrola ili prevladavajući utjecaj. Zaključno, predloženo je da se odredba stavka 5. o ocjeni promjene vlasničke strukture koju provodi HAKOM isključivo s osnova ostvarivanja regulatornih ciljeva i načela, odnosi samo na one prijave koje ne podliježu ocjeni Agencije iz stavka 1. članka 68. Zakona o elektroničkim komunikacijama.

Time bi se, po mišljenju Agencije, jasno razgraničile nadležnosti dvaju tijela i to na način da Agencija ocjenjuje sve koncentracije koje sukladno ZZTN-u podliježu obvezi prijave, s time da je dužna od HAKOM-a zatražiti mišljenje o predmetnoj prijavi koncentracije.

Poduzetnicima bi ostala obveza da uz obvezu prijavu namjere koncentracije svaku namjeru pripajanja ili spajanja operatora koja se ne smatra koncentracijom u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja prijavljuju HAKOM-u, koji će o njima odlučivati isključivo s aspekta regulatora.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u cijelosti je prihvatilo prijedloge Agencije, te je tekst Zakona o elektroničkim komunikacijama u doraden i izmijenjen sukladno ovom mišljenju Agencije.

3.4.3. Stajalište Agencije u svezi povećanja cijena roba i usluga

Početkom 2008. godine, a suočeni s valom poskupljenja komunalnih usluga i hrane te rastom stope inflacije, dio javnosti i politike od Agencije je zahtijevao da preuzme ulogu regulatora cijena, što je ona odbila jer je to izvan njenih zakonskih ovlasti, ali je istodobno upozorila poduzetnike na to da sklapanje

sporazuma o cijenama, neopravdano dizanje ili spuštanje cijena s ciljem istiskivanja konkurencije od strane poduzetnika u vladajućem položaju spada u najteže povrede propisa i podliježu sankcijama iz ZZTN-a.

Stoga je Agencija 11. siječnja 2008. u svom priopćenju za javnost navela:

„Agencija nije regulator cijena, a na promjene cijena reagira samo kada je narušeno tržišno natjecanje, dakle ako je promjena cijena rezultat kartelnog udruživanja ili zlorporaba vladajućeg položaja na tržištu.

Agencija je nadležna u prvom redu za ocjenu ograničavajućih sporazuma među poduzetnicima, utvrđivanje zlorporaba vladajućeg položaja te ocjenu dopuštenosti koncentracija poduzetnika. Agencija će se cijenama baviti isključivo u slučaju opravdane sumnje da je do njihove promjene došlo zato što određeni, konkretni poduzetnici krše propise o zaštiti tržišnog natjecanja, a ne zbog toga što je došlo do općeg poskupljenja. Zato Agencija na promjenu cijena nekog proizvoda može reagirati samo ako je otkriven kartel u obliku sporazuma njegovih članova o utvrđivanju jedinstvenih cijena proizvoda ili usluga (eng. price fixing) ili ako su utvrđene zlorporabe vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu u obliku predatorskih cijena (eng. predatory pricing) ili prekomjerno visokih cijena proizvoda ili usluga (eng. excessive pricing). Dakle, Agencija nije državno tijelo čija je zadaća sustavno baviti se praćenjem cijena i njihovim promjenama, odnosno nema ulogu regulatora za cijene. Slično je stajalište i Europska komisija izrazila u svojem Petom izvješću o politici tržišnog natjecanja, prema kojem se mjere usmjerene na sprječavanje zlorporaba vladajućeg položaja u obliku naplaćivanja prekomjerno visokih cijena, a koje poduzimaju tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, ne smiju pretvoriti u to da ta tijela sustavno prate cijene. Takav pristup obvezuje i Agenciju koja je dužna primjenjivati pravnu stečevinu EZ-a. Pri pokretanju inicijativa prema Agenciji zbog sumnje da je promjena cijena određenih proizvoda i usluga posljedica kršenja propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, treba imati na umu sljedeće:

- do promjene cijena može doći i zbog utjecaja kretanja na strani ponude, primjerice rasta cijena određenih sirovina, povećanja ulaznih troškova (energija, komunalije itd.), dakle zbog promjena vanjskih čimbenika koji su objektivne naravi;
- mala je vjerojatnost da je riječ o kršenju propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, ako je do porasta cijena došlo zbog promjene ulaznih troškova ili promjene uvjeta poslovanja na nekom tržištu;
- Agencija nije regulator za cijene, niti se smije pretvoriti u tijelo koje sustavno prati cijene, već može reagirati samo ako određeni poduzetnici krše propise (isključivo zlorporaba ili kartel);
- u slučaju utvrđenih kršenja propisa Agencija može pokrenuti i voditi odgovarajuće postupke isključivo protiv konkretnih, pojedinačno određenih poduzetnika.

Proaktivna politika Agencije uključuje i pomno praćenje događanja na konkretnim tržištima. Stoga je pokrenula ili će, ako za to postoje opravdani razlozi, pokrenuti nove vrlo složene i zahtjevne sektorske istrage na pojedinim tržištima, te će o njihovim rezultatima obavještavati javnost. Takvim djelovanjem Agencija zagovara prednosti koje donosi tržišno natjecanje kroz otvaranje tržišta i smanjivanje ili uklanjanje prepreka za pristup novim konkurentima na tržište“.

3.4.4. Reakcija Agencije po saznanju za postojanje odredbi ugovora koje bi mogle narušiti tržišno natjecanje

Agencija je u obavljanju svojih aktivnosti saznala o postojanju tipskog ugovora o prodaji robe poduzetnika INA d.d., koji sadrži ugovornu odredbu koja bi mogla dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja, budući da ta odredba omogućuje poduzetniku INA d.d. pravo odbijanja sklapanja ugovora s kupcem s kojim se vodi sudski spor po bilo kojem temelju.

Agencija je zatražila od poduzetnika INA d.d. dostavu popisa svih kupaca naftnih derivata po važećim tipskim ugovorima o prodaji robe, te da u roku od 3 mjeseca izmijeni Odluku Uprave INA d.d., od 5. siječnja 2007., kojom prekida poslovnu suradnju sa svim poduzetnicima s kojima je u sudskom sporu. Ovo stoga što je takva formulacija toliko široka da otvara mogućnost da Ina d.d. kao prodavatelj uvjetuje

sklapanje ugovora pristankom drugih ugovornih strana na dodatne obveze, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u nikakvoj vezi s predmetom ugovora, što Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja izričito zabranjuje. Agencija je od INE d.d. zatražila dostavljanje dokaza o izvršenim izmjenama, pod prijetnjom da će u suprotnom protiv INE d.d. pokrenuti formalni postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja na tržištu.

Poduzetnik INA d.d. je dostavio popis kupaca naftnih derivata po važećim tipskim ugovorima o prodaji robe, kao i Odluku Uprave kojom se stavlja izvan snage ranija Odluka Uprave koja sadrži zabranjene odredbe o prekidu poslovne suradnje s poduzetnicima s kojima je INA d.d. u sudskom sporu. Dostavljena su i četiri tipska ugovora o prodaji robe za 2008. godinu koji ne sadrže spornu ograničavajuću odredbu. K tome je, kao dokaz da ugovori o prodaji robe u buduću neće sadržavati sporne odredbe, dostavljena izjava odgovorne osobe poduzetnika INA d.d.

3.4.5. Mišljenje o tekstu Javnog nadmetanja za zakup štandova za prodaju voća i povrća

Na zahtjev Općinskog poglavarstva Općine Starigrad, Agencija je dala mišljenje o usklađenosti teksta Javnog nadmetanja za desetogodišnji zakup štandova za prodaju voća i povrća na tržnici u Starigrad - Paklenici i na tržnici u Selinama.

Uvidom u tekst javnog nadmetanja Agencija je utvrdila da su pojedine odredbe diskriminirajuće. Riječ je o odredbama kojima se pristup javnom nadmetanju dozvoljava isključivo fizičkim i pravnim osobama koje ispunjavaju zakonom propisane uvjete za obavljanje navedene djelatnosti, a što dokazuju obrtnicom ili rješenjem u upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Na taj su način kao podnosioci ponude isključena trgovačka društva registrirana za obavljanje navedene djelatnosti.

Agencija diskriminirajućom smatra i odredbu po kojoj se prednost pri odabiru daje natjecateljima sa stalnim prebivalištem na području Općine Starigrad, što dokazuju preslikom osobne iskaznice. Na taj način poduzetnici fizičke osobe imaju prednost pri odabiru natjecatelja u odnosu na poduzetnike pravne osobe, a određivanjem prebivališta kao prednosti pri odabiru najpovoljnije ponude natjecatelji se unaprijed ograničavaju u pristupu tržištu neovisno o ponudenoj cijeni, kvaliteti proizvoda i usluga ili koristi za potrošače.

Rok od 10 godina na koji se štandovi daju u zakup (od 2008. do 2017. godine), po ocjeni Agencije može imati za posljedicu značajno narušavanje tržišnog natjecanja, jer se na veoma dugi rok onemogućava pristup tržištu drugim zainteresiranim poduzetnicima.

3.5. Suradnja Agencije sa sektorskim regulatorima

Budući da su u 2008. godini poduzetnici u čak 18 slučajeva Agenciji dostavljali upite o sukladnosti odredaba javnih natječaja sa ZZTN-om, zahtjeve za davanjem mišljenja na objavljene javne natječaje, prigovore i žalbe na postupke javne nabave, te zahtjeve za poništavanjem javnih natječaja, a koji nisu u nadležnosti Agencije, intenzivirala se suradnja Agencije s Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave i Upravom za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Tako je Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave u više slučajeva Agenciji na postupanje dostavila predmete za koje je smatrala da postoji sumnja o sklapanju zabranjenih sporazuma. Pri tome indikativan je bio broj prigovora poduzetnika na diskriminirajuće uvjete

natječaja, te mogućnosti pogodovanja u postupcima javnog nadmetanja koje za posljedicu mogu imati ograničavanje tržišnog natjecanja. Temeljem zaprimljenih predmeta dostavljenih od strane Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, Agencija je provodila istraživanje nekih tržišta radi otkrivanja mogućih zabranjenih sporazuma. Na ovaj način obuhvaćena su tržišta pružanja zaštitarskih usluga i tržište pružanja *leasing* usluga na pojedinačnim javnim nadmetanjima, pri čemu je Agencija analizirala posebnosti svakog od navedenih tržišta i izvan samog nadmetanja.

Agencija je u cilju zaštite tržišnog natjecanja u postupcima javne nabave predložila Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave i Upravi za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, sklapanje sporazuma o suradnji koji bi omogućio koordinirano djelovanje i lakšu izmjenu stručnog znanja kako s područja tržišnog natjecanja, tako i s područja javne nabave. Tekstovi sporazuma su usuglašeni na stručnoj razini, ali nisu još potpisani.

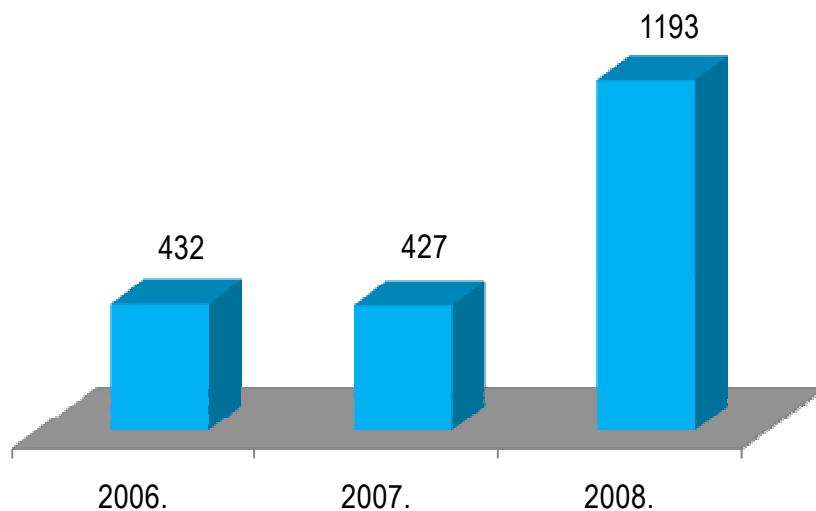
Važno je istaknuti zadovoljavajuću suradnju Agencije s HNB-om i drugim regulatornim tijelima (Hrvatskom energetsom regulatornom agencijom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga i Agencijom za elektroničke medije Republike Hrvatske), a posebice s HAKOM-om. Naime, brzi tehnološki razvoj telekomunikacijskog tržišta i iz njega proizašle nove telekomunikacijske usluge, mogu kao posljedicu imati ponašanja poduzetnika koja nisu sukladna pravu tržišnog natjecanja. Stoga je potrebno stalno praćenje i analize pojedinih telekomunikacijskih tržišta. Ta suradnja očitovala se u uzajamnoj stručnoj i tehničkoj pomoći potrebnoj za bolje razumijevanje stanja na mjerodavnim tržištima. Rezultat takve suradnje je ubrzanje i povećana učinkovitost rada na pojedinim predmetima iz područja telekomunikacija kao i brža uspostava učinkovitog tržišnog natjecanja i prije pokretanja postupka pred Agencijom.

3.6. Komunikacija s javnošću

Putem komunikacije s javnosti Agencija nastoji zadržati visoki stupanj transparentnosti svog rada. Ta komunikacija, između ostalog, očituje se u redovitim objavama priopćenja sa sjednica Vijeća, kao i rješenja, mišljenja i drugih odluka na Internet stranici Agencije. Uz to, Agencija je uvijek otvorena za medije i spremna je za davanje informacija o svom radu. To potvrđuju brojni upiti novinara na koje se redovito odgovara, kao i stalna suradnja s Hrvatskog gospodarskom komorom i ostalim zainteresiranim sudionicima.

U 2008. godini problematika kojom se Agencija bavi često je bila tema medijskih napisa tiskovina na svim razinama (lokalnim, regionalnim i nacionalnim), i to općeinformativnih kao i specijaliziranih za poslovnu i gospodarsku tematiku (tjednici, mjesečnici). Tako su objavljena ukupno 1193 članka u kojima se navodi pojam tržišnog natjecanja, rad Agencije ili komentari na odluke Europske komisije ili Agencije.

Slika 5. Broj medijskih objava u razdoblju od 2006. do 2008. godine

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Positivni iskorak primjećuje se u tome da se ne citiraju samo priopćenja za javnost koja Agencija objavljuje, već i komentari poduzetnika koji djeluju na tržištu, stručnjaka za tržišno natjecanje iz Europske komisije i zemalja članica EU, kao i komentari novinara.

Koliko kaskamo za Unijom?

U kojoj mjeri Hrvatska zaostaje za EU-om u segmentu zaštite tržišnog natjecanja možda najbolje govori podatak da se u državnu blagajnu po osnovi kazni za kršenje tržišne utakmice prošle godine sliho samo oko milijun kuna. Riječ je o kaznama po raznim osnovama kršenja tržišnog natjecanja - od zabranjenih sporazuma, preko kartela, pa do neprijavlivanja koncentracija, kaže Olgica Spevec. Istodobno, prema Heldovim podacima, proračun Unije je samo po osnovi kažnjavanja kartela lani uprihodovao oko 3,5 milijardi eura.

Privredni vjesnik, 29. rujna 2008.

EU upozorava na neučinkovite kazne

U prošlogodišnjem Izvješću o napretku Hrvatske Europska komisija »spocitnula« je Zagrebu da tijekom godine dana nije započeo rješavati nedostatke u području tržišnog natjecanja na koje je upozoren u izvješću za prethodnu, 2006. godinu. Komisija je pritom izričito navela problem nedovoljne efikasnosti zaštite tržišnog natjecanja, odnosno neučinkovitost sustava izricanja kazni.

Da bi ovaj dio Izvješća o napretku za ovu godinu bio pozitivniji, Hrvatska mora do kraja listopada barem započeti proceduru izmjena Zakona o tržišnom natjecanju.

Novi list, 1. listopada 2008.

Kolnoa i PZ Auto narušili tržišno natjecanje

ZAGREB Upravni sud presudio je u korist Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) upravni spor u kojem su je tužili poduzetnici PZ Auto iz Velike Gorice i Kolnoa iz Zagreba. Tužitelji su sudskim putem osporavali rješenje Agencije iz 2005. koja je utvrdila da su sklopili zabranjeni sporazum u smislu odredbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, zbog koje je Kolnoa kažnjena sa 534.232 kune.

Sud je detaljno obrazložio zašto smatra da je Agencija pravilno ispitala i utvrdila činjenično stanje, pravilno primijenila materijalno pravo te da nije počinila postupovne povrede. Ugovorom o poslovnoj suradnji o prodaji proizvoda MUL-T-Lock - uređaja za mehaničku blokadu mjenjača vozila bilo je narušeno tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu mehaničkih blokada mjenjača vozila u RH. To je drugi postupak koji zagrebačka tvrtka Kolnoa izgubila u povodu rješenja anitimonopolske agencije o sklapanju zabranjenog sporazuma. Prekršajni je sud početkom godine tvrtku novčano kaznio s oko pola milijuna kuna. (S. V)

Poslovni dnevnik, 25. srpnja 2008.

Od ukupnog broja objava najveći dio tekstova odnosi se na područje tržišnog natjecanja, dok se pitanja iz područja državnih potpora uglavnom otvaraju u slučajevima kad Agencija odlučuje o zahtjevima za dodjelom državnih potpora većih razmjera. Tonalitet napisa je uglavnom pozitivan, a pojedinačni negativni komentari više su vezani za tematiku o kojoj se piše (npr. dugotrajnost sudskih postupaka ili način dodjele državnih potpora), a manje za samu Agenciju i njezin rad.

POTPORE Zeleno svjetlo AZTN-a

Tekstilna industrija dobiva 129 milijuna kuna potpora

ZAGREB - Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja na zahtjev Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva odobrilo je Operativni program potpora razvoju industrije tekstila i obučne te kožarsko-obučarske industrije, a financijska vrijednost tog programa iznosi 129 milijuna kuna.

Potpore će biti osigurane u obliku subvencija, a pri određivanju intenziteta regionalnih potpora primijenjena je karta regionalnih potpora utvrđena odlukom Vlade. Iznosi potpora ovisit će o troškovima ulaganja svakog poduzetnika u spomenute aktivnosti. Tako

primjerice potpore za usavršavanje za male poduzetnike ne smiju prijeći 35 posto opravdanih troškova ulaganja, dok je za velike poduzetnike taj granični iznos 25 posto. Potpore se ne mogu dodjeljivati poduzetnicima u teškoćama i onim poduzetnicima koji imaju nepodmirene obveze prema državi i zaposlenicima. [Hina]

Vjesnik, 4. studenoga 2008.

AZTN

Odobrene potpore brodogradnji

Zagreb. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja odobrila je subvencije za razvojno istraživanje i inovacije u brodogradnji predviđene Prijedlogom Operativnog programa potpora inovacijama u brodogradnji, priopćeno je u utorak. Korisnici te državne potpore mogu biti poduzetnici koji se bave brodogradnjom, remontom i prei-

nakom brodova duge plovidbe većih od 100 BRT. Dodijeljena sredstva mogu se koristiti u razdoblju od 2008. do 2012. godine, i to za inovacije, razvoj i projektiranje nove klase broda, nove komponente ili novih brodskih sustava te za razvoj i provedbu inovativnih procesa u proizvodnji, planiranju, logistici ili projektiranju. Potpora može biti odobrena do najviše 20 posto vrijednosti opravdanih troškova.

AZTN je također na zahtjev Hrvatske udruge uvoznika i distributera elektroničkih, in-

formatičkih i telekomunikacijskih proizvoda pokrenuo postupak protiv Hrvatskog društva skladatelja - zaštita autorskih muzičkih prava (HDS-ZAMP). Agencija će u postupku utvrditi je li HDS-ZAMP, kao udruga za kolektivno ostvarivanje i zaštitu autorskih prava, zlouporabila svoj vladajući položaj na tržištu prikupljanja naknada za reproduciranje autorskih djela. Konkretnije, utvrdit će jesu li opravdane razlike u popustima koje HDS-ZAMP odobrava obveznicima organiziranima u udruge. **RI**

Business.hr, 2. srpnja 2008.

I odluke sudova u predmetima iz zaštite tržišnog natjecanja bile su popraćene u medijima, kao i izmjene zakonodavstva kao posljedica mišljenja danih od strane Agencije.

DOZNAJEMO Revizori će morati poštivati načela tržišne utakmice

■ Revizori naknadu za svoj rad ubuduće neće plaćati na osnovi tarife revizorskih usluga, nego će se kod naknade za tu komercijalnu reviziju poštovati načela tržišne utakmice. Izmjenama Zakona o reviziji, čiji je konačni tekst Vlada uputila u saborski postupak, predlaže se ukidanje tarife o revizorskim uslugama. Uvođenjem revizorske tarife mnogim se trgovačkim društvima cijena za tu uslugu čak i utrostručila: sa 10.000 porasla je na 30.000 kuna. Zato se njezinim ukidanjem uvodi tržišno načelo, čime se svim revizorima omogućava da se ravnopravno natječu za poslove revizije.

Vjesnik, 8. studenoga 2008.

U medijima je svoje mjesto našlo i Izvješće o radu Agencije za 2007. godinu, kao i stav saborskih klubova o potrebi donošenja novog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

SABORSKI KLUBOVI

Strože kazne za netržišno ponašanje

Zagreb. Saborski klubovi suglasili su se u četvrtak da Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja treba dati dodatne ovlasti u kažnjavanju onih koji krše pravila tržišnog natjecanja, jer smatraju da se propisane kazne do sad nisu adekvatno koristile. Ravnateljica Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja Olgica Spevec pod-

nijela je izvješće o radu Agencije koja je lani, kaže, riješila 95 posto zaprimljenih predmeta. "U Europskoj uniji lani je izrečeno 3,5 milijardi eura kazni zbog nepoštivanja pravila tržišnog natjecanja, a u Hrvatskoj simboličnih milijun kuna, a ne vjerujem da naši poduzetnici nisu skloni kršenju tih pravila", rekao je Gordana Maras (SDP). Izmjene Zakona o tržišnom natjecanju kojima bi se Agenciji povećale ovlasti u kažnjavanju najavila je i državna tajnica u Ministarstvu gospodarstva Tamara Obradović-Mazal. H

Business.hr, 17. listopada 2008.

Sve navedeno ukazuje na visok stupanj transparentnosti rada Agencije, te na njenu otvorenost prema medijima i spremnost na suradnju.

4. POSLOVI AGENCIJE U PROVEDBI ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA

4.1. Poslovi Agencije u području državnih potpora

Ponašanje većine država u suočavanju s financijskom i gospodarskom krizom, koja je sredinom 2007. najprije zahvatila SAD a potom i druge zemlje i veći dio svjetskog gospodarstva pokazuje da je u kriznim vremenima uloga države ključna kada se radi o aktivnostima vezanim uz otklanjanje ili ublažavanje posljedica krize. Tada u drugi plan dolaze pitanja u kojem opsegu, za koje svrhe i ciljeve, te prema kojim mjerilima i kriterijima države ili vlade trebaju biti prisutne u gospodarstvu odnosno financijski mu pomagati. Međutim, i u „normalnim“ vremenima većina suvremenih država aktivna je u gospodarstvu. Naime, i prije izbijanja ove krize u suvremenoj ekonomskoj teoriji i praksi država razvijenog tržišnog gospodarstva bilo je općeprihvaćeno stajalište da državne potpore namijenjene gospodarstvu, bez obzira na oblik, imaju ekonomskog opravdanja ako i kada su namijenjene otklanjanju tržišnih neuspjeha, odnosno da su opravdane u onim slučajevima kada se djelovanjem tržišta i njegovih zakonitosti ne može postići potreban ekonomski rast i društveni razvoj. Tada se od države očekuje da potporama djeluje na poboljšanje učinaka na tržištu i da bude svojevrsni partner tržištu. Kako ogromna većina suvremenih država, ovisno o stupnju svoje razvijenosti, osigurava barem dio spomenutih pomoći gospodarstvu, može se slobodno reći da su državne potpore u suvremenom svijetu i prije ekonomske krize bile bitan instrument industrijske politike većine država. U kriznim vremenima državne se intervencije povećavaju, kao i oblici, namjene i opseg potpora.

U industrijskoj politici Europske unije i njenih država članica dodjela državnih potpora važan je i nezaobilazan instrument te politike, ali je i sastavni dio politike zaštite tržišnog natjecanja i instrument stvaranja zajedničkog tržišta Zajednice. Naime, Ugovor o osnivanju EZ-a, u načelu zabranjuje dodjelu potpora koje narušavaju ili mogu narušiti trgovinu među državama članicama jer bi nekontrolirano favoriziranje odabranih poduzeća odnosno sektora u pojedinim zemljama članicama ugrozilo funkcioniranje jedinstvenog tržišta. To iz razloga jer bi države članice s većim proračunskim sredstvima mogle „svojim“ poduzetnicima dodjeljivati neograničena financijska sredstva i na taj način utjecati na njihovu tržišnu poziciju i konkurentnost pa ih tako dovoditi u neopravdano povoljniji tržišni položaj u odnosu na poduzetnike iz manjih ili manje razvijenih država članica, umanjiti ekonomsko blagostanje i efikasnost poduzetništva. Zato je kontrola dodjele državnih potpora od strane država članica dio politike zaštite tržišnog natjecanja Zajednice i u nadležnosti njezinih institucija.

Sklapanjem SSP-a, Hrvatska je preuzela niz obveza u pogledu državnih potpora (članak 70. SSP-a) kojima se opredijelila na ponašanje pri dodjeli državnih potpora kao da je već članica EU odnosno na disciplinu pri dodjeli potpora koja je sukladna relevantnim pravilima Zajednice.

Zakonom o državnim potporama (u daljnjem tekstu: ZDP) uspostavljen je sustav nadzora državnih potpora sukladno obvezama koje je Republika Hrvatska preuzela sklapanjem SSP-a.

Tako su utvrđeni opći uvjeti i pravila odobravanja, nadzora provedbe i povrata državnih potpora u svrhu provedbe međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske.³²

Djelokrug Agencije u odnosu na državne potpore obuhvaća 5 vrsta aktivnosti:

1. razmatranje i ocjenu prijedloga državnih potpora te programa državnih potpora u okviru godišnjih i višegodišnjih planova odobravanja državnih potpora,
2. nadzor provedbe i učinke dodijeljenih državnih potpora te nalažanje povrata državnih potpora koje su dane ili korištene protivno propisima,
3. prikupljanje, obradu i evidentiranje podataka o državnim potporama i vođenje evidencije o državnim potporama,
4. davanje poticaja i prijedloga za unapređenje sustava državnih potpora putem sudjelovanja u pripremi nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa koji se odnose na državne potpore te davanjem mišljenja,
5. suradnju s tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave te s međunarodnim tijelima, u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske.

Pri obavljanju poslova iz svog djelokruga Agencija ima javne ovlasti i surađuje s tijelima koja u Republici Hrvatskoj nadziru financijsko poslovanje vezano za državne potpore³³.

2008. godine Agencija je bila posebno usredotočena na usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU, te je na 5 zakona iz područja državnih potpora dala prethodna obvezujuća mišljenja o njihovoj sukladnosti sa ZDP-om. To su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara, Zakon o područjima posebne državne skrbi i Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu.

Osim toga, ocijenjeno je 43 prijedloga državnih potpora, od čega 18 pojedinačnih potpora i 25 programa potpora, a Agencija je intenzivno radila i na ocjeni programa restrukturiranja brodogradilišta. Važan dio aktivnosti odnosio se na suradnju s davateljima ili korisnicima potpora, kao i na poslove utvrđivanja referentne kamatne stope.

U Prilogu 5. dan je popis važećih zakona, propisa i uputa za primjenu propisa kojima je uređena zaštita tržišnog natjecanja i kontrola državnih potpora u Republici Hrvatskoj.

---

³² Članak 1. stavak 1. ZDP-a

³³ Članak 6. stavak 2. ZDP-a

4.2. O državnim potporama

Kao što je uvodno napomenuto, sustav nadzora nad dodjelom državnih potpora s aspekta njihova utjecaja na tržišno natjecanje u Hrvatskoj je uspostavljen temeljem obveza preuzetih sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (dalje: SSP).

Bitne odredbe članka 70. SSP-a koje se odnose na državne potpore

1. Svaka državna potpora koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja davanjem prednosti nekim poduzetnicima ili nekim proizvodima u mjeri u kojoj može utjecati na trgovinu između Zajednice i Hrvatske zabranjena je.
2. Svako postupanje suprotno ovom članku ocjenjivat će se na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Zajednici, posebice članaka 86. i 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice.
3. Hrvatska će osnovati neovisno operativno tijelo koje će biti ovlašteno odobravati programe državne potpore i pojedinačne potpore i naređivati povrat državne potpore koja je nezakonito dodijeljena.
4. Osiguranje transparentnosti na području državnih potpora osigurat će se dostavljanjem godišnjeg izvješća ili drugog odgovarajućeg dokumenta (rješenja Agencije objavljuju se u Narodnim novinama), slijedeći metodologiju i prikaz koji je sadržan u pregledu državnih potpora Zajednice.
5. Hrvatska će izraditi sveobuhvatan popis programa potpore koji su uspostavljeni prije donošenja Zakona o državnim potporama (2. travanj 2003.) i uskladiti ih s važećim pravilima Zajednice u razdoblju ne dužem od četiri godine (1. ožujak 2006.) od stupanja na snagu Privremenog sporazuma.
6. Unutar tri godine od stupanja na snagu Privremenog sporazuma Hrvatska će Europskoj komisiji dostaviti iznose BDP-a po glavi stanovnika koji su usklađeni na razini NUTS-a II, a Agencija i Europska komisija zajednički će ocijeniti podobnost hrvatskih regija i na temelju toga maksimalni iznos potpora kako bi se izradila karta regionalnih potpora na osnovi odgovarajućih smjernica Zajednice.
7. Pravila o državnim potporama ne odnose se na poljoprivredu i ribarstvo.

4.2.1. Pojam državne potpore

Niti u EU, niti u hrvatskom zakonodavstvu ne postoji jednostavna i jednoznačna definicija državnih potpora, već je u svakom pojedinačnom slučaju potrebno ocijeniti smatra li se određeni transfer sredstava iz proračuna državnim potporom u smislu ZDP-a.

Sukladno članku 3. stavku 1. ZDP-a, državnim potporom se smatraju samo ona sredstva i mjere ukoliko su kumulativno ispunjena sljedeća 4 uvjeta:

1. da je riječ o sredstvima iz državnog proračuna, uključujući i smanjenja prihoda državnog proračuna kao npr. temeljem oslobađanja poduzetnika od uplate poreza i doprinosa;
2. da je poduzetnik ostvario ekonomsku prednost, tj. da je primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti svojim redovnim poslovanjem;
3. da je potpora selektivna, odnosno da je dodijeljena određenom poduzetniku (poduzetnicima), određenim regijama ili pojedinim gospodarskim sektorima, kao i u slučajevima kada postoji diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele državnih potpora od strane davatelja potpore; te
4. postojanje stvarnog ili potencijalnog učinka narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine između Republike Hrvatske i država članica Europske unije.

4.2.2. Vrste državnih potpora i instrumenti dodjele

Prema vrsti državne potpore dijele se na programe državnih potpora i pojedinačne potpore.

Programom državne potpore smatra se akt na temelju kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju pojedinačne državne potpore i akt na temelju kojeg se državna potpora koja unaprijed nije vezana uz poseban projekt dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu. Pojedinačnom državnom potporom smatra se državna potpora koja nije dodijeljena na temelju programa državne potpore.

4.2.3. Kategorije državnih potpora

Državne potpore koje se smatraju sukladnima ZDP-u, podijeljene su u nekoliko osnovnih kategorija:

- a) horizontalne potpore,
- b) regionalne potpore,
- c) sektorske potpore i
- d) potpore male vrijednosti.

Horizontalne potpore imaju za cilj rješavanje određenih problema koji su prisutni u bilo kojem sektoru, kao što su potpore za male i srednje poduzetnike, potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, potpore za zaštitu okoliša, potpore za ulaganja putem tzv. rizičnog kapitala, potpore za obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa, potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama, potpore za zapošljavanje, potpore za usavršavanje i potpore za kulturu.

Regionalne potpore pridonose gospodarskom razvoju manje razvijenih područja odnosno potiču gospodarski razvoj područja s izuzetno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću, te time potiču ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta na dugoročno održivoj osnovi. Prema tome, cilj regionalnih državnih potpora je razvoj pojedinih regija putem ulaganja i/ili otvaranja novih radnih mjesta povezanih s takvim ulaganjem.

Sektorske potpore namijenjene su pojedinim sektorima za koja su predviđena posebna pravila za odobravanje potpora. Tako postoje opći sektor (brodogradnja, čelik, proizvodnja sintetičkih vlakana, audiovizualna produkcija, emitiranje i proizvodnja radio i TV programa, proizvodnja električne energije i poštanske usluge), sektor prometa (cestovni promet, promet unutarnjim plovnim putovima, željeznički promet, pomorski promet i zračni promet), te poljoprivreda i ribarstvo koji nisu obuhvaćeni ZDP-om i nisu u nadležnosti Agencije.

Potpore male vrijednosti (tzv. *de minimis* potpore) utvrđene su kao potpore do iznosa od 200.000 eura u protuvrijednosti u kunama, koje se mogu dodijeliti pojedinom poduzetniku u roku od 3 fiskalne godine. U sektoru cestovnog prometa gornja granica utvrđuje se u visini od 100.000 eura u protuvrijednosti u kunama. Ove potpore ne podliježe obvezi prethodnog odobrenja Agencije.

4.3. Aktivnosti Agencije u provedbi Zakona o državnim potporama

U 2008. godini, od ukupno okončanih 73 predmeta, 25 predmeta se odnosilo na programe državnih potpora, 18 predmeta na pojedinačne državne potpore, a 30 predmeta na davanje mišljenja i očitovanja na zahtjeve davatelja ili korisnika državnih potpora, izradu godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2007., utvrđivanje referentne i diskontne kamatne stope, te sudjelovanje djelatnika Agencije u radnoj skupini za usklađivanje zakonodavstva.

Tablica 4. Broj okončanih predmeta iz područja **državnih potpora** u 2008. godini prema vrsti predmeta

Kategorija	Broj okončanih predmeta u 2008.
I. UPRAVNI PREDMETI:	
1. PROGRAMI DRŽAVNIH POTPORA	25
2. POJEDINAČNE DRŽAVNE POTPORE	18
Ukupno:	43
II. NEUPRAVNI PREDMETI:	
I. PRETHODNO OBVEZUJUĆE MIŠLJENJE	5
II. OČITOVANJA NA ZAHTJEV DAVATELJA/KORISNIKA POTPORA, UTVRĐIVANJE REFERENTNE KAMATNE STOPE I DR.	25
Ukupno:	30
Ukupno UPRAVNI + NEUPRAVNI (I.+II.)	73

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Od 43 upravna predmeta koji se odnose na programe i pojedinačne državne potpore, Agencija je u 14 predmeta utvrdila da je riječ o potpori sukladnoj sa Zakonom o državnim potporama, u 8 predmeta bila je riječ o potporama male vrijednosti, u 8 slučajeva nije bila riječ o državnoj potpori, u 2 predmeta potpora je ocijenjena nesukladnom, u 1 predmetu donesen je zaključak o odbacivanju prijedloga potpora, a u 1 predmetu naložen je povrat potpore.

Preostalih 9 predmeta odnosilo se na predmete koji su okončani zaključkom o prekidu postupka ocjene potpore zbog pojave prethodnog pitanja (5 predmeta ocjene državnih potpora za restrukturiranje brodogradilišta); zaključkom o obustavi postupka budući da i nakon ponovljenog zahtjeva davatelj i/ili korisnik državne potpore nije Agenciji dostavio zatražene podatke i isprave

(2 postupka ocjene restrukturiranja poduzetnika u teškoćama), te zaključkom o odbacivanju zbog nenadležnosti Agencije.

Tablica 5. Struktura donesenih odluka u upravnim predmetima iz područja državnih potpora u 2008. godini

Vrsta odluke	Broj donesenih odluka u 2008.
1. POTPORA SUKLADNA SA ZDP-om	14
2. POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ("de minimis")	8
3. NIJE DRŽAVNA POTPORA	8
4. POTPORA NIJE SUKLADNA SA ZDP-om	2
5. ZAKLJUČAK O ODBACIVANJU	1
6. RJEŠENJE O POVRATU POTPORE	1
7. ZAKLJUČCI (O PREKIDU POSTUPKA OCJENE ZBOG POJAVE PRETHODNOG PITANJA, O OBUSTAVI POSTUPKA I ZAKLJUČAK O ODBACIVANJU ZBOG NENADLEŽNOSTI)	9
Ukupno:	43

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Po načinu pokretanja postupaka, 39 okončanih predmeta pokrenuto je na prijedlog davatelja, 3 su pokrenuta po službenoj dužnosti, a 1 predmet pokrenut je na prijedlog poduzetnika. U jednom predmetu, protiv zaključka Agencije o prekidu postupka odobravanja državne potpore za restrukturiranje poduzetnika, pokrenut je upravni spor pri Upravnom sudu Republike Hrvatske.

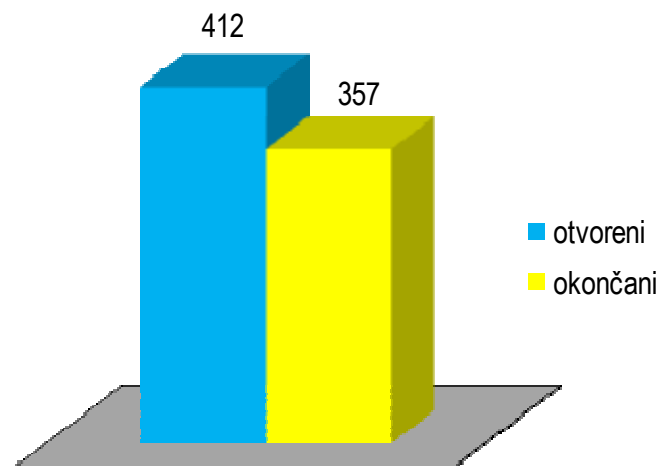
Tablica 6. Struktura upravnih postupaka iz područja državnih potpora u 2008. godini prema načinu pokretanja

Način pokretanja postupka	Broj predmeta u 2008.
1. PRIJEDLOG DAVATELJA	39
2. PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI	3
3. PRIJEDLOG PODUZETNIKA	1
Ukupno:	43

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

U razdoblju od 2003. do kraja 2008. godine Agencija je ukupno zaprimila 412 predmeta koji su se odnosili na prijedloge za odobrenja državnih potpora, zahtjeve za davanje mišljenja, razne upite za očitovanja itd. Od tog broja do kraja 2008. godine Agencija je riješila 357 predmeta, što čini 87 posto od ukupno zaprimljenih predmeta³⁴.

Slika 6. Broj otvorenih i okončanih predmeta državnih potpora u razdoblju od 2003. do 2008. godine

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

U 2008. od ukupno okončanih predmeta u kojima se odlučivalo o meritumu, najveći dio se odnosio na programe državnih potpora (oko 58 posto), dok se nešto manji dio odnosio na pojedinačne potpore.

Značajan dio programa potpora, koji obuhvaćaju i mišljenja na zakone, odnosio se na odobrenje regionalnih državnih potpora sadržanih u tzv. fiskalnim zakonima (Zakonu o slobodnim zonama, Zakonu o područjima posebne državne skrbi, Zakonu o brdsko-planinskim područjima i Zakonu o obnovi i razvoju grada Vukovara), a dano je i mišljenje o karti regionalnih potpora.

Dio programa potpora koje je Agencija ocjenjivala u 2008. odnosio se na potpore pomorskom prometu, brodogradnji, potpore za istraživanje i razvoj, za financiranje nakladništva, za tekstil te za proizvodnju auto dijelova.

U pogledu pojedinačnih potpora, Agencija se najviše bavila sektorom brodogradnje (ocjena planova restrukturiranja hrvatskih brodogradilišta), te čelika (ocjena planova restrukturiranja željezara Split i Sisak). Ostatak pojedinačnih potpora u velikoj se mjeri odnosio na ocjenu planova restrukturiranja poduzetnika koji djeluju u sektoru proizvodnje proizvoda od plastičnih masa, opeke i crijepa, alata, opreme za motore i vozila, izdavanje novina i drugo, te na ocjenu sredstava danih Zagrebačkom električnom tramvaju i Hrvatskoj radioteleviziji.

³⁴ U broj zaprimljenih i riješenih zahtjeva nije uključeno 39 predmeta iz 2004. godine koji se odnose na prikupljanje podataka za izradu godišnjeg izvješća po svakoj županiji, jer su se takvi predmeti u kasnijim godinama vodili kao jedan predmet.

Poslove iz područja državnih potpora, tijekom 2008., u Agenciji je obavljalo deset zaposlenika, odnosno četiri pravnik i šest ekonomista.

Detaljniji opis okončanih predmeta iz područja državnih potpora u 2008. godini dan je u Prilogu 5. ovog Izvješća.

Europska komisija posvećuje veliku pažnju aktivnostima Agencije. Tako je u Izvješću o napretku Hrvatske 2008. ustvrdila da je napredak ostvaren u području državnih potpora. Cjeloviti tekst Izvješća Europske komisije o napretku Hrvatske 2008. – dio koji se odnosi na tržišno natjecanje i državne potpore dan je u Prilogu 6.

4.3.1. Prethodno obvezujuće mišljenje

Sukladno članku 10. stavku 1. ZDP-a, ministarstva i druga tijela državne uprave, prije upućivanja nacrtu prijedloga zakona koji sadrže državne potpore Vladi Republike Hrvatske, dužna su dostaviti prijedlog državne potpore Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje. U 2008. godini Agencija je izdala pozitivna prethodna obvezujuća mišljenja na sljedeće nacрте zakona:

- Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama,
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima, s konačnim prijedlogom Zakona,
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara, s konačnim prijedlogom Zakona,
- Nacrt prijedloga Zakona o područjima posebne državne skrbi s konačnim prijedlogom Zakona, te
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu s konačnim prijedlogom Zakona.

4.3.1.1. Prethodno obvezujuće mišljenje na prijedlog Zakona o područjima posebne državne skrbi s konačnim prijedlogom Zakona

Na zahtjev Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva Agencija je dala prethodno obvezujuće mišljenje na Zakon o područjima posebne državne skrbi.

U bitnome, Agencija je istakla da je u cilju transparentnosti i jasnoće, potrebno u prijedlogu Zakona navesti osim podataka o tome koliki je iznos potpore male vrijednosti moguće dodijeliti potrebno utvrditi i slučajeve u kojim se potpora ne može dodijeliti. Naime, potpore se ne mogu dodijeliti za izvoz prema trećim zemljama ili državama članicama EU, za djelatnosti u sektoru ugljena, poduzetnicima u teškoćama, te za nabavu vozila za cestovni prijevoz tereta poduzetnicima koji obavljaju cestovni prijevoz tereta, za najamninu ili naknadu. Dakle, navedeni poduzetnici bili bi isključeni od primjene porezne povlastice predviđene ovim prijedlogom Zakona, sukladno pravilima o potporama male vrijednosti.

Nadalje, s obzirom da se pojedinom korisniku državne potpore male vrijednosti ne smiju dodijeliti iznosi veći od 200.000 eura, odnosno veći od 100.000 eura u sektoru prometa u razdoblju od tri fiskalne godine, Agencija je utvrdila da je Pravilnikom potrebno predvidjeti koje će državno tijelo nadzirati dodjelu, odnosno moguću kumulaciju potpora dodijeljenih korisnicima državnih potpora male vrijednosti na području posebne državne skrbi.

4.3.2. Prijedlog Odluke o karti regionalnih potpora

Sukladno članku 70. SSP-a usvajanje Odluke o karti regionalnih potpora uvjet je za dodjelu regionalnih potpora.

Budući da je kartu regionalnih potpora morala odobriti i Europska komisija, kako bi tekst Odluke zadovoljio sve potrebne uvjete definirane u pravilima za dodjelu regionalnih potpora, Agencija je s predlagateljem usko surađivala i prije donošenja predmetne Odluke.

Polazeći od spomenute obveze, te mišljenja Agencije s kojim se složila i Europska komisija, Vlada Republike Hrvatske donijela je 7. svibnja 2008. Odluku o karti regionalnih potpora Republike Hrvatske³⁵, sukladno Smjernicama o nacionalnim regionalnim potporama za 2007. – 2013. (dalje: Smjernice)³⁶, koje Agencija primjenjuje sukladno članku 6. stavku 4. ZDP-a, Uredbi o državnim potporama („Narodne novine“, broj 50/2006) i Odluci o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama („Narodne novine“, broj 121/2006, 45/2007 i 13/2008).

Najviši dozvoljeni intenzitet državnih potpora³⁷ po pojedinim regijama **za velike poduzetnike** za Sjeverozapadnu Hrvatsku iznosi 40 posto bruto ekvivalenta potpore (bruto novčane protuvrijednosti potpore, dalje: BEP); za Središnju i Istočnu (Panonska) Hrvatsku 50 posto BEP-a, a za Jadransku Hrvatsku 50 posto BEP-a. Navedeni intenzitet za male poduzetnike može se povećati za 20 posto BEP-a, odnosno za srednje poduzetnike intenzitet se može povećati za 10 posto BEP-a.

Ministarstva i druga tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) i lokalne uprave te pravne osobe koje dodjeljuju ili upravljaju regionalnim potporama u Republici Hrvatskoj, prije donošenja akta iz svoje nadležnosti kojima se dodjeljuje regionalna potpora, dužna su dostaviti prijedlog regionalne potpore (programe ili pojedinačne potpore) Agenciji na odobrenje sukladno članku 11. stavku 1. odnosno članku 12. stavku 1. ZDP-a, koji će biti odobreni ukoliko se na njih može primijeniti izuzeće od opće zabrane iz članka 4. stavka 3. točke a) ZDP-a.

4.4. Državne potpore za sanaciju i restrukturiranje

Potpore za sanaciju i restrukturiranje su potpore kojima se može najviše narušiti tržišno natjecanje jer se dodjelom tih potpora omogućuje spašavanje odnosno nastavak poslovanja poduzetnicima koji su iz određenih razloga, najčešće subjektivnih, zapali u teškoće iz kojih, bez pomoći države, nisu u stanju povratiti rentabilnost odnosno tržišnu održivost. Dodjelom potpora za restrukturiranje takve se poduzetnike stavlja u tržišno povoljniji položaj u odnosu na konkurente koji svoj opstanak na tržištu moraju osigurati sami, vlastitim poslovanjem i znanjem.

No, ako su ispunjeni određeni uvjeti, ta se vrsta državnih potpora ipak može odobriti.

---

³⁵ Narodne novine, broj 52/08

³⁶ Guidelines on national regional aid for 2007-2013 (SL C broj 54, od 4. ožujka 2006.)

³⁷ udio državnih potpora u opravdanim troškovima projekta

Ti uvjeti pobliže su uređeni Odlukom o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje („Narodne novine“, broj 20/2007; dalje: Odluka). Pravila iz Odluke primjenjuju se na poduzetnike u svim sektorima, osim onih koji djeluju u sektorima proizvodnje ugljena, čelika, poljoprivrede, ribarstva i marikulture.

Opći uvjeti odobravanja potpora sukladno navedenoj Odluci su:

- poduzetnik mora biti u teškoćama (poduzetnik u teškoćama je poduzetnik koji nije sposoban vlastitim sredstvima ili sredstvima koja može pribaviti od svojih vlasnika ili vjerovnika, zaustaviti negativna kretanja poslovanja, a koja bi, bez intervencije države, kratkoročno ili dugoročno ugrozila njegov opstanak);
- korisnik potpore mora izraditi plan restrukturiranja kojim se jamči njegova dugoročna održivost na tržištu;
- korisnik potpore mora znatno doprinijeti procesu restrukturiranja uz potrebu smanjenja kapaciteta;
- potpora se može dodijeliti samo jednom u 10 godina (načelo „prvog i zadnjeg puta“).

Postoji razlika između potpore za sanaciju i potpore za restrukturiranje.

Potpore za sanaciju je mjera privremenog karaktera, na rok od šest mjeseci i primarni joj je cilj osigurati održanje poduzetnika na tržištu za vrijeme dok se ne pripremi plan restrukturiranja ili likvidacije. Potpora mora biti opravdana socijalnim poteškoćama te mora biti ograničena na najniži mogući iznos koji je potreban za održavanje poduzetnika na tržištu.

Potpore za restrukturiranje uobičajeno uključuje reorganizaciju i racionalizaciju poslovanja, što često uključuje napuštanje djelatnosti koja je donosila gubitke, diversifikaciju djelatnosti, financijsko restrukturiranje itd.

Navedena pravila za sanaciju i restrukturiranja Agencija je primjenjivala i u predmetima koji se odnose na brodogradnju i čelik, a zbog iznimne važnosti i složenosti, restrukturiranje ova dva sektora prikazano je zasebno u ovom Izvješću.

Agencija je u 2008. godini ocjenjivala 13 planova restrukturiranja, pri čemu su odobrena 3 plana (za poduzetnike Željezara Split d.d., CMC Sisak d.o.o., i Razvitak d.d.), u dva su predmeta obustavljeni postupci ocjene državne potpore za restrukturiranje zbog povlačenja prijedloga (Naronaplast d.o.o. i Kordun d.d.), u jednom je predmetu naložen povrat potpore (Elcon d.d.), dok je u pet predmeta donesen zaključak o prekidu postupka (restrukturiranje hrvatskih brodogradilišta).

4.4.1. Program restrukturiranja poduzetnika ELCON d.d.

Agencija je od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zaprimila zahtjev za odobravanje državne potpore za restrukturiranje poduzetnika Elcon d.d. iz Zlatar Bistrice, uz koji je dostavljen Program restrukturiranja društva.

Tim zahtjevom se traži odobrenje državne potpore u obliku pretvaranja duga prema državnim vjerovnicima u vlasnički udjel i kapitalno ulaganje u poduzetnika, državno jamstvo po kreditu te zajam poduzetniku.

S obzirom da se u ovom slučaju državna potpora odnosi na restrukturiranje poduzetnika u teškoćama, Program restrukturiranja morao je biti izrađen sukladno pravilima koja se odnose na restrukturiranje poduzetnika u teškoćama iz Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje (dalje: Odluka).

Prilikom ocjene Programa restrukturiranja, Agencija je utvrdila kako Program restrukturiranja poduzetnika ne omogućuje dugoročnu održivost poduzetnika kako je to predviđeno točkama 34. do 37. Odluke. Rezultati analize poslovanja poduzetnika upućuju da su teškoće u poduzetniku znatno veće od prikazanih, tako da poduzetnik nije u stanju tijekom razumnog vremenskog razdoblja i na temelju realnih pretpostavki o budućim uvjetima poslovanja, opstati na tržištu i ako mu se dodijele predložene državne potpore.

Vezano uz vlastiti doprinos poduzetnika, u procesu restrukturiranja, sukladno točki 44. Odluke, on mora iznositi najmanje 50 posto, a u konkretnom slučaju iznosio je 2,46 posto što je znatno manje od propisanog praga.

Agencija je utvrdila kako u svrhu ograničavanja negativnih učinaka narušavanja tržišnog natjecanja kompenzacijske mjere moraju biti razmjerne ograničavajućem učinku potpore na tržištu gdje se prilikom njihovog određivanja uzima u obzir veličina i položaj poduzetnika na tržištu, kao i visina potpora. Glede kompenzacijskih mjera poduzetnika, Agencija je utvrdila kako likvidacija i moguća prodaja ovisnih društava ne predstavlja dovoljne kompenzacijske mjere.

Stoga je Agencija utvrdila kako predloženi Program restrukturiranja poduzetnika nije izrađen sukladno pravilima iz Odluke, te je odlučila da se na predloženo državno jamstvo za kredit te prijedlog za pretvaranje potraživanja državnih institucija u vlasnički udjel, ne može dati odobrenje sukladno članku 13. stavku 1. i 2. ZDP-a. Također, zbog činjenice da se Program restrukturiranja ne može odobriti, Agencija je odlučila da već dodijeljene državne potpore poduzetniku Elcon d.d. predstavljaju nezakonite potpore.

Zbog činjenice da se dodijeljene državne potpore ne mogu naknadno odobriti temeljem članka 14. stavka 2. ZDP-a, jer nisu sukladne s propisima o državnim potporama za restrukturiranje, Agencija je naložila njihov povrat uvećan za iznos zakonske zatezne kamate počevši od dana početka korištenja državne potpore, sukladno članku 14. stavku 1. ZDP-a.

Ministarstvo, kao podnositelj zahtjeva za odobrenje Programa restrukturiranja društva Elcon d.d., treba se očitovati Agenciji o provedenim ili planiranim mjerama povrata državne potpore u roku od dva mjeseca od dana primitka rješenja, odnosno u krajnjem roku od šest mjeseci, u suradnji s ostalim davateljima državnih potpora, treba postupiti po rješenju.

U postupku je utvrđeno kako su Ministarstvo i drugi davatelji nezakonitih državnih potpora dio navedenih potpora prijavili u stečajnu masu poduzetnika Elcon d.d. u svrhu naplate potraživanja, pa se može smatrati da su učinjeni određeni koraci za povrat nezakonito odobrenih državnih potpora.

4.5. Brodogradnja

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 22. kolovoza 2002., koji je predstavljao pravni temelj za donošenje Pravilnika o subvencijama brodogradnji i Pravilnika o subvencijama maloj brodogradnji, bilo je određeno da će Republika Hrvatska dodjeljivati subvencije hrvatskim

brodogradilištima za poticanje izgradnje brodova s rokom isporuke do 31. prosinca 2006. u iznosu od 10% od ugovorene cijene broda.

Dodjela potpora velikim hrvatskim brodogradilištima pri gradnji brodova, kako za domaće tako i inozemne naručitelje, u obliku subvencija i državnih jamstava, tradicionalan je i naslijeđen sustav podupiranja ove djelatnosti. Stoga se poslovanje i konkurentnost tih brodogradilišta godinama temelji, u bitnom dijelu, i na tim potporama. Međutim, bez obzira na potpore, većina brodogradilišta je u posljednjih desetak godina počela poslovati s gubicima.

Brodogradilišta se stoga sukladno pravilima o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje, smatraju poduzetnicima u teškoćama, tako da je jedini način da se hrvatskoj brodograđevnoj industriji omogući dugoročni opstanak na tržištu, usvajanje održivog plana restrukturiranja koji bi predstavljao pravnu osnovu za odobrenje potpora sektoru brodogradnje, u cilju spašavanja te industrije i njenog trajnijeg oporavka na tržišnim osnovama.

Kako bi taj proces pokrenula, Vlada Republike Hrvatske usvojila je u prosincu 2005. Odluku o osnivanju Povjerenstva za izradu Prijedloga nacionalnog programa restrukturiranja hrvatske brodogradnje.

U kolovozu 2006. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (dalje: Ministarstvo) Agenciji je dostavilo prijedloge za odobrenje državnih potpora za sanaciju hrvatskih brodogradilišta.

Rješenjem Agencije o odobrenju državne potpore za sanaciju hrvatskih brodogradilišta od 21. rujna 2006. poduzetniku Brodosplit-Brodogradilište d.o.o. odobrena je potpora u iznosu od 1,7 milijardi kuna, poduzetniku Brodotrogir d.d. u iznosu od 625 milijuna kuna, poduzetniku 3. Maj Brodogradilište d.d. u iznosu od 1,7 milijardi kuna i poduzetniku Brodogradilište Kraljevica 221 milijun kuna. Rješenjem od 18. siječnja 2007. Agencija je poduzetniku Brodosplit-Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o. odobrila državnu potporu za sanaciju u iznosu od 140 milijuna kuna. Tim rješenjima dozvoljena je dodjela potpora putem državnih jamstava za kredite i avanse dane brodogradilištima u ukupnom iznosu od 4,2 milijarde kuna.

Uvjet za dodjelu jamstava za sanaciju bio je da brodogradilišta u roku ne duljem od šest mjeseci, odnosno najkasnije do 21. ožujka 2007., sukladno pravilima o sanaciji i restrukturiranju, Agenciji na ocjenu i odobrenje dostave pripremljene planove restrukturiranja.

U predviđenom roku Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva dostavilo je pojedinačne planove restrukturiranja hrvatskih brodogradilišta koji su se u postupku ocjene, u više navrata, mijenjali i dopunjavali.

Osim Agenciji, planovi restrukturiranja brodogradilišta dostavljeni su i Europskoj komisiji, jer je jedan od kriterija za otvaranje pregovora Republike Hrvatske s EU u Poglavlju 8. Tržišno natjecanje bio usvajanje planove restrukturiranja koji jamče dugoročnu održivost poslovanja svakog pojedinog brodogradilišta.

Agencija je, zajedno s njemačkim partnerima iz twinning projekta Phare 2005. i brodograđevnim stručnjacima angažiranim od strane Europske komisije, u 2007. provela detaljne analize

planova restrukturiranja svakog pojedinog brodogradilišta, temeljem kojih je utvrđeno da se sva spomenuta brodogradilišta, osim Uljanik Brodogradilišta d.d., nalaze u teškoj financijsko-tehnološkoj situaciji i da će biti nužno uložiti dodatan napor, posebno od strane uprave i vlasnika, kako bi se dostavljeni planovi restrukturiranja mogli odobriti.

Polazeći od navedenog, u veljači 2008. Ministarstvu je dostavljena preliminarna procjena zaprimljenih planova restrukturiranja brodogradilišta. Tim dokumentom zatražena je njihova nadopuna, budući da se na temelju planova koja su pripremila brodogradilišta, nije mogla donijeti pozitivna ocjena o pozitivnom budućem poslovanju brodogradilišta nakon dovršetka postupka restrukturiranja.

Najvažniji nalazi do kojih je došla Agencija pri analizi planova restrukturiranja odnosili su se na sljedeće:

- *planovi restrukturiranja za razdoblje 2007.-2012. ne sadrže dovoljno podataka koji bi objektivno, konzistentno i kvalitetno podržali te planove i pokazali realnost prelaska na rentabilno poslovanje; analiza uzroka teškoća u kojima se nalaze brodogradilišta uglavnom je nedovoljno obrazložena; analiza tržišta s obzirom na gradnju planiranih tipova brodova nije dostatna i kod većine brodogradilišta ne sadrži niti minimalne projekcije o tome što će se događati u slučaju promjene trendova na tržištu; nema procjene utjecaja varijabli poput cijena željeza, međuvalutarnih odnosa, kao i mehanizma zaštite od tih utjecaja, a nedostaje i detaljna analiza troškova i vremenskog rasporeda izvršavanja mjera restrukturiranja,*
- *produktivnost u brodogradilištima je daleko ispod produktivnosti konkurencije, a planovi ne sadrže dovoljno uvjerljivih argumenata u prilog projekcijama prema kojima će se u roku od četiri godine njihova produktivnost povećavati dinamikom koja bi ih dovela na razinu produktivnosti konkurencije,*
- *niti jedno brodogradilište nije izradilo jasno definiran i sveobuhvatan plan poboljšanja uspješnosti poslovanja, kojim bi se predvidjeli konkretni koraci i namjeravane aktivnosti u pogledu realizacije ciljeva povećanja produktivnosti i efikasnosti poslovanja,*
- *za nove investicije predložen je ukupan iznos od 255,9 milijuna eura, pri čemu se na djelatnost brodogradnje odnosi iznos od 220 milijuna eura. Procjena je da bi se i s 50% od tog iznosa moglo uspješno izvršiti restrukturiranje,*
- *predložene kompenzacijske mjere razlikuju se od brodogradilišta do brodogradilišta, ali su u cjelini gledano nedovoljne, iako ih nije bilo moguće procijeniti jer nisu dobiveni podaci o ukupnim iznosima potpora,*
- *vlastiti doprinos restrukturiranju je vrlo mali ili nikakav,*
- *prilikom određivanja visine potrebnih potpora nije uzeta u obzir razlika iznosa koncesijske naknade koju danas plaćaju brodogradilišta i one koju bi trebala plaćati prema tržišnim uvjetima (razlika između tržišne vrijednosti koncesije i vrijednosti koju plaćaju brodogradilišta je državna potpora). Naime, nakon završetka razdoblja restrukturiranja koncesija će se morati obračunavati po tržišnoj vrijednosti, a to je dodatni trošak na koji brodogradilišta trebaju računati u budućem poslovanju, itd.*

Kako revidirani, izmijenjeni i dopunjeni planovi koje su sačinila brodogradilišta nisu u bitnome odgovorili na spomenute zahtjeve, a i Vlada Republike Hrvatske je 21. svibnja 2008. donijela

Odluku o namjeri privatizacije i načelima privatizacije poduzetnika Uljanik d.d., Pula, Brodogradilišta Kraljevica d.d., Kraljevica, Brodotrogira d.d., Trogir, Brodograđevne industrije 3. Maj d.d., Rijeka i Brodosplita d.d., Split, Agencija je 29. srpnja 2008. donijela zaključke o prekidu postupaka odobravanja prijedloga državnih potpora sadržanih u pojedinačnim planovima restrukturiranja³⁸. Odluka Agencije temelji se na činjenici da će se, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske iz svibnja 2008. godine, započeti s privatizacijom spomenutih brodogradilišta temeljem Zakona o privatizaciji, dakle po posebnom propisu. Stoga se pravno gledajući postupak privatizacije brodogradilišta pojavljuje kao prethodno pitanje u postupku koji Agencija vodi prema odredbama ZDP-a, jer je sada obveza novih investitora, a ne Republike Hrvatske, izraditi plan ulaganja i poslovni plan, u skladu s kojima bi se trebalo izvršiti restrukturiranje brodogradilišta i uspostaviti njihova dugoročna održivost (rentabilnost) na tržišnim načelima.

Polazeći od spomenutog, postupak odobravanja državnih potpora za svih 6 brodogradilišta nastaviti će se nakon što Ministarstvo i Hrvatski fond za privatizaciju Agenciju obavijeste o završetku provedbe procesa privatizacije i dostave joj plan ulaganja i poslovni plan investitora, te drugu potrebnu dokumentaciju i isprave sukladno propisima o državnim potporama.

4.6. Čelik

Sukladno odredbama Protokola 2. koji je sastavni dio SSP-a, Republika Hrvatska je preuzela obvezu da će tijekom pet godina od stupanja na snagu SSP-a, u iznimnim slučajevima industriji čelika odobriti potpore za restrukturiranje, te da će izraditi nacionalni program restrukturiranja hrvatske industrije čelika.

U prosincu 2005., kada je Vlada Republike Hrvatske usvojila Odluku o osnivanju Povjerenstva za izradu Prijedloga nacionalnog programa restrukturiranja sektora čelika, pokrenute su početne radnje vezane uz proces sanacije i restrukturiranja hrvatske industrije čelika.

Sukladno pravilima o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje, jedina pravna osnova temeljem koje su se poduzetnicima Željezara Split d.d. i Valjaonica cijevi Sisak d.o.o. mogle odobriti državne potpore, s obzirom da je riječ o poduzetnicima u teškoćama, bila je izrada održivih planova restrukturiranja.

Vlada Republike Hrvatske je 2007. godine prihvatila Nacionalni program restrukturiranja industrije čelika, što se smatra formalnim početkom postupka restrukturiranja sektora.

Željezare su izradile planove restrukturiranja koji su dostavljeni Agenciji na ocjenu, no u međuvremenu su objavljeni javni natječaji za privatizaciju željezara, tako da je odgođeno donošenje konačne odluke sve dok se ne izrade planovi restrukturiranja od strane novih investitora (vlasnika).

---

³⁸ Klasa: UP/I 430-02/2007-02/12, UP/I 430-02/2007-02/13, UP/I 430-02/2007-02/14, UP/I 430-02/2007-02/15 i UP/I 430-02/2007-02/16, zaključci o prekidu postupka od 29. srpnja 2008., objavljeni na internet stranicama Agencije: http://www.aztn.hr/odluke_arhiva.asp

Temeljem javnog natječaja, Hrvatski fond za privatizaciju je 3. kolovoza 2007., s poduzetnikom ZLOMREX S.A., Poraj, Poljska sklopio ugovor o prodaji i prijenosu dionica poduzetnika Željezara Split d.d., dok je 20. srpnja 2007. s poduzetnikom Commercial Metals International AG, Baar, Švicarska, sklopio ugovor o prodaji i prijenosu udjela u poduzetniku Valjaonica cijevi Sisak d.o.o. (danas CMCS d.o.o.).

Novi vlasnici, na osnovi obveza preuzetih provedenim javnim natječajem, izradili su poslovni plan i plan održivosti poduzetnika CMC Sisak d.o.o. i Željezara Split d.d., a temeljem izvršenih analiza, Ministarstvo je zaprimljene planove dostavilo Agenciji na mišljenje.

Na osnovi odredbi ZDP-a i Protokola 2. o proizvodima od čelika, Agencija je 17. lipnja 2008. donijela mišljenje o planovima održivosti čeličana u razdoblju 2007.-2011., u kojima je utvrđen ukupan iznos potpora u razdoblju 2002. do 2007., dogovoreni su kapaciteti željezara u razdoblju do 2011. godine, kao i vlastiti doprinos inozemnih investitora u ukupnim troškovima restrukturiranja željezara. Na ovaj način, uz velike napore Vlade, odobrenje Agencije i suglasnost Europske komisije okončan je proces restrukturiranja hrvatskih željezara. Međutim, zbog izbijanja najprije financijske, a tijekom 2008. godine i gospodarske krize na svjetskom tržištu, bitno su poremećeni i odnosi na tržištu ponude i potražnje čelika, a time i položaj investitora u hrvatske željezare, pa je zbog toga proces restrukturiranja privremeno otežan (CMC Sisak) ili zaustavljen (Željezara Split), što će zahtijevati i određene izmjene usvojenog Nacionalnog programa restrukturiranja.

4.7. Usluge od općeg gospodarskog interesa

Agencija je nadležna i za odobravanje potpora za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa (članak 4. stavak 3. točka e) ZDP-a). To su usluge gospodarskog karaktera od općeg značaja za državu (npr. gradski, željeznički ili brodski putnički promet, javna televizija i slično) a državne potpore se dodjeljuju pravnim i fizičkim osobama kojima je na temelju posebnih propisa povjereno obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa ili utvrđeno isključivo pravo obavljanja određene djelatnosti, koje bi bez državnih potpora bilo nemoguće obaviti. Potpore za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa mogu se dobiti u slučaju kada one ne prelaze iznos koji je potreban za pokriće troškova pružanja tih usluga.

Stoga Agencija odobrava ovu vrstu potpora ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- poduzetnik primatelj potpore mora imati obvezu pružanja javne usluge, koja je jasno definirana, a davatelj državne potpore je obavezan platiti izvršenja takve obveze,
- parametri na osnovi kojih se izračunava naknada za pokrivanje troškova pružanja usluga od općeg gospodarskog interesa moraju biti utvrđeni unaprijed te na objektivan i transparentan način
- naknada ne smije biti viša od minimalnog iznosa koji je potreban za pokrivanje svih ili dijela troškova pri izvršenju obveza pružanja usluga od općeg gospodarskog interesa, uzimajući u obzir ostvarene prihode i razumnu dobit,
- ukoliko poduzetnik koji obavlja usluge od općeg gospodarskog interesa nije odabran putem javnog natječaja ili postupka javne nabave, tada se visina naknade određuje

usporedbom s troškovima koje bi imao uspješan poduzetnik koji je opremljen za obavljanje te usluge unutar tog sektora prilikom pružanja takve iste usluge (uzimajući u obzir prihode i razumnu dobit koji nastaje izvršenjem tih obveza).

4.7.1. Subvencioniranje međuobalnog prometnog povezivanja³⁹

Agencija je zaprimila od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje: Ministarstvo) zahtjev za ocjenu sukladnosti Programa Međuobalna plovidba, vezano uz transfere financijskih sredstava u obliku subvencije namijenjenih poduzetniku Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d., Mali Lošinj. U prilogu predmetnog zahtjeva dostavljen je i izvještaj o državnoj potpori za međuobalno prometno povezivanje „Plava autocesta“ – Probni program za 2008. godinu. Ministarstvo planira u trogodišnjem razdoblju od 2008. do 2010. dodijeliti subvencije poduzetniku Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d. za usluge međuobalnog povezivanja na linijama koje povezuju jadranske luke Gioa Tauro (Italija) – Bar (Crna Gora) – Split – Zadar i Gioa Tauro – Ploče.

Prema navodima Ministarstva, poduzetnik Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d. jedini je nacionalni linijski brodar u Republici Hrvatskoj, te kao takav nema konkurencije unutar mreže hrvatskih brodara u međunarodnoj plovidbi i koji ima obvezujuće ugovore s više megabrodara o obavljanju usluge feeder servisa, koji između ostalog, uključuje i međuobalno povezivanje. Donošenjem Strategije prometnog razvitka iz 1999. određeno je da u razdoblju do 2010. treba osobitu pažnju posvetiti razvoju linijskog brodarstva radi unapređenja hrvatske vanjskotrgovinske razmjene, privlačenja tranzitnih tereta iz susjednih zemalja, sve u cilju korištenja hrvatskih luka i ostale prometne infrastrukture, te važnosti razvijanja ekološki neškodljivog, a gospodarsko korisnog prijevoza s posebnim naglaskom na važnost kombiniranog prijevoza u svrhu zaštite prirodnih vrednota i očuvanja čistog okoliša.

U postupku je utvrđeno kako međuobalno povezivanje kao jedan od oblika kombiniranog prijevoza, u odnosu na prijevoz tereta cestovnim putovima, ima manji negativni utjecaj na okoliš.

Agencija je utvrdila kako je u konkretnom slučaju riječ o dopuštenim državnim potporama budući da subvencija predstavlja kompenzaciju poduzetniku za obavljanje usluge međuobalnog povezivanja koji bi, bez državnih potpora, bio onemogućen u obavljanju usluge prijevoza, odnosno da se radi o izuzeću iz članka 4. stavka 3. točke e) ZDP-a, koje predviđa dodjelu potpore na temelju obavljanja usluge od općeg gospodarskog interesa. Također je utvrđeno da su ispunjeni svi uvjeti iz točke 10. Smjernica Zajednice o državnim potporama u pomorskom prijevozu⁴⁰, koju Agencija primjenjuje sukladno članku 6. stavku 4. ZDP-a i članku 70. stavku 2. SSP-a, a to su:

- potpora ne smije trajati dulje od tri godine i njezina svrha mora biti financiranje brodarske usluge kojom se povezuju luke;*
- usluga mora biti takva da omogući odvijanje cestovnog prijevoza (prvenstveno tereta) u cijelosti ili djelomice morskim putem, bez preusmjeravanja pomorskog prometa na način koji je suprotan zajedničkom interesu;*
- potpora mora biti usmjerena na provedbu projekta s unaprijed utvrđenim utjecajem na okoliš vezano uz novu liniju ili unaprjeđenje usluga na postojećoj liniji, povezivati nekoliko brodovlasnika po potrebi, s najviše jednim financiranim projektom po liniji i pod uvjetom da se predmetni projekt ne obnavlja niti ponavlja;*
- svrha potpore mora biti pokrivanje do 30 posto troškova obavljanja predmetne usluge ili financiranje kupnje opreme za pretovar radi pružanja predviđene usluge do 10 posto takvog ulaganja;*
- potpora za primjenu projekta mora biti dodijeljena na temelju jasnih kriterija koji se moraju neprestano primjenjivati. Potporu je potrebno dodijeliti za projekt koji su odabrala nadležna tijela;*

³⁹ Klasa: UP/I 430-01/2007-04/41, rješenje o odobrenju od 12. ožujka 2008., koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 90/2008

⁴⁰ Commission communication C(2004) 43 — Community guidelines on State aid to maritime transport (SL C broj 13 od 17. siječnja 2004.)

- usluga koja je predmet projekta mora biti gospodarski održiva nakon razdoblja u kojem ispunjava uvjete javnog financiranja;
- potpora ne smije biti uvećana naknadom za obavljanje javne usluge.

Agencija je utvrdila da Program ispunjava navedene uvjete, a obveza je poduzetnika da za obavljanje usluge međuobalnog povezivanja vodi odvojeno knjigovodstvo.

4.7.2. Zahtjev za odobrenje državnih potpora Zagrebačkom holdingu d.o.o., Podružnica Zagrebački električni tramvaj (ZET)⁴¹

Agencija je zaprimila zahtjev Grada Zagreba za dodjelu financijskih sredstava u obliku subvencija i kapitalnih ulaganja poduzetniku Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica Zagrebački električni tramvaj (dalje: ZET) za 2008.

Financijska sredstva planirana za 2008. odnose se na subvencije odnosno kompenzacije za pokriće cijena karata i za plaćanja obveza po dugoročnim kreditima (za financiranje ulaganja u osnovna sredstva odnosno nabavu novih autobusa; za financiranje sustava nadzora i upravljanja prometom, sustava naplate prijevoza, modernizaciju i rekonstrukciju remize – Trešnjevka te generalni popravak i modernizaciju tramvaja tipa TMK 301; za ulaganje u osnovna sredstva, te nabavu tramvajskih vozila od domaćih isporučitelja). Ukupan navedeni financijski iznos koji će Grad Zagreb odobriti ZET-u u 2008. nije viši od iznosa neostvarenih prihoda odnosno uvećanih rashoda, te se može smatrati da neće doći do prekomjerne kompenzacije troškova.

Agencija je utvrdila da je temeljem Odluke o javnom linijskom gradskom prijevozu i Ugovora o pružanju komunalne usluge i sufinanciranju putnika u javnom prijevozu, javni prijevoz na području Grada Zagreba isključivo povjeren ZET-u, da ima karakter obavljanja službe od općeg gospodarskog interesa te da ne postoji mogućnost da neki drugi poduzetnik obavlja javni prijevoz (tramvaj, autobus, žičara i uspinjača) na području Grada Zagreba. Zakonom o komunalnom gospodarstvu određeno je da se obveza prijevoza putnika obavlja kao javna služba te da prijevoz putnika u javnom prijevozu određuju jedinice lokalne samouprave za čija se područja prijevoz obavlja. Dakle, iz činjenica utvrđenih tijekom postupka proizlazi da pristup tržištu obavljanja javnog prijevoza za područje Grada Zagreba još nije otvoren, odnosno da tržište nije liberalizirano.

Zbog činjenice da ne postoji tržište javnog prijevoza otvoreno i za ostale poduzetnike, subvencija/kompenzacija koju ZET prima od Grada Zagreba ne predstavlja državnu potporu u smislu ZDP-a, jer nisu ispunjeni uvjeti prema kojima odobrena financijska sredstva ZET-u osiguravaju ekonomsku prednost u odnosu na konkurente, te se odobrenjem financijskih sredstava ne može narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore.

Sukladno pravilima o transparentnosti financijskih odnosa između davatelja i korisnika državne potpore, ZET je u obvezi voditi odvojeno knjigovodstvo za navedene usluge.

4.7.3. Mišljenje o sukladnosti Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji

Agencija je dala mišljenje o usklađenosti financiranja Hrvatske radiotelevizije (dalje: HRT) temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (dalje: Zakon o HRT-u), odnosno o RTV pristojbi kao mogućoj državnoj potpori.

⁴¹ Klasa: UP/I 430-01/2008-34/01, rješenje o odbacivanju od 8. svibnja 2008., koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 74/2008.

U njemu je ocijenila da RTV pristojba sadrži državna sredstva, bez obzira na činjenicu što se ne radi o izravnom proračunskom izdatku, već o obvezi svakog RTV pretplatnika koja je propisana Zakonom o HRT-u. Kako je plaćanje RTV pristojbe obveza propisana za sve RTV pretplatnike, ista se može poistovjetiti s plaćanjem poreza i doprinosa. Na ovaj je način i Europska komisija definirala RTV pristojbu kojom se, primjerice financiraju irske RTE i TG4, zauzimajući stav da pristojba predstavlja državnu potporu budući da je uređena zakonom i kontrolirana od strane države.⁴²

RTV pristojba HRT-u daje financijsku prednost u odnosu na privatne televizije koje svoje poslovanje financiraju isključivo vlastitim sredstvima i po tržišnim uvjetima. Time se HRT čvrsto pozicionira na mjerodavnom tržištu. Zato ova pristojba, koja je propisana zakonom, predstavlja državnu potporu.

To se posebice odnosi na povećanje gledanosti za koju se natječu sve televizije, i javne i komercijalne. Veća gledanost pak privlači poduzetnike da na tim televizijama oglašavaju svoje proizvode i usluge, čime se učinci dobivenih potpora kroz RTV pristojbe prelijevaju i na susjedna tržišta. U praksi to znači da je javna televizija s obzirom na financijska sredstva iz RTV pristojbe u mogućnosti pružiti usluge oglašavanja uz niže cijene nego što to mogu privatne televizije koje iz svojih prihoda moraju pokrivati sve troškove.

Postojeći Zakon o HRT-u potrebno je što prije uskladiti kako bi se financijska sredstva dodijeljena HRT-u u obliku RTV pristojbe mogla smatrati usklađenima s postojećim pravilima o državnim potporama.

Agencija je mišljenja da što prije treba započeti s usklađenjem hrvatskog zakonodavnog okvira koje regulira poslovanje HRT-a, u čemu će Agencija pružiti svu stručnu pomoć u okviru svoje nadležnosti, kako bi se HRT jasno odredio kao poduzetnik koji obavlja uslugu od općeg gospodarskog interesa u sektoru radiodifuzije, uz sadržajno i kvantitativno određenje opsega te javne usluge.

U svezi negativnih učinaka na tržišno natjecanje, Agencija je uzela u obzir ocjenu Europske komisije u slučaju irske RTE i TG4 da financiranjem javnih televizija može doći do narušavanja tržišnog natjecanja odnosno do utjecanja na trgovinu između država članica Europske unije s obzirom na međunarodnu trgovinu programa i programskih prava, prekograničnog efekta reklamiranja, te činjenice da privatne televizije posluju u više europskih zemalja. Do narušavanja tržišnog natjecanja došlo bi i u slučaju kada bi javna televizija financirana RTV pristojbom ili nekim drugih oblikom državne potpore poduzimala tržišne aktivnosti i na nacionalnoj i na međunarodnoj razini, kao što su atraktivna sponzorstva, on-line usluge ili prodaja programskih prava.

4.8. Nadzor državnih potpora

Zadatak Agencije je da ukoliko utvrdi nepravilnosti i neusklađenosti odobrenih potpora sa ZDP-om ili korištenje državnih potpora protivno propisima, davatelju odnosno korisniku državnih potpora naredi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, odnosno naredi povrat dodijeljene državne potpore uvećane za iznos zakonskih zatezних kamata koje teku od dana od kada je nepravilnost započela⁴³.

Agencija može nadzor provedbe odobrene državne potpore obavljati po službenoj dužnosti, na prijedlog korisnika ili davatelja državne potpore te na prijedlog pravne ili fizičke osobe s pravnim interesom.

⁴² Točke 54. i 55. Odluke Europske komisije E 4/2005– Irska – Financiranje RTE i TNAG (TG4) od strane države [http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2005/e004-05.pdf]

⁴³ Članak 15. stavci 2. i 3. ZDP-a

U 2008. godini Agencija je provodila tri postupka nadzora provedbe odobrene državne potpore u predmetima koje je Agencija pokrenula 2007. godine po službenoj dužnosti, i to postupak nadzora odobrene državne potpore za restrukturiranje poduzetnika Slavonija IMK d.d. Osijek, postupak naknadnog odobrenja, odnosno ocjene dodijeljene državne potpore poduzetniku Rockwool d.d. iz Potpićana koji još nije okončan, te postupak naknadnog odobrenja državnih potpora dodijeljenih poduzetniku Croatia Airlines u 2005. i 2006. godini, koji je rješenjem okončan u 2009. godini.

Agencija je u 2008. godini donijela dva rješenja o provedbi nadzora dodijeljenih državnih potpora u tekstilnoj i kožarskoj industriji te potpora za poboljšanje teškog gospodarskog položaja grupacije proizvođača autodijelova.

4.9. Referentna kamatna stopa

Referentna kamatna stopa odražava prosječnu tržišnu kamatnu stopu obračunatu na srednjoročne i dugoročne zajmove, osigurane uobičajenim instrumentima osiguranja, sukladno metodologiji izračuna iste u Europskoj uniji, a sastoji se od dvije komponente: referentne osnovne stope (međubankarske stope) i referentne marže za rizik.

Referentna i diskontna kamatna stopa primjenjuju se prilikom izračuna elemenata državne potpore u tri slučaja:

1. kao granična kamatna stopa za određivanje može li se zajam odobren od strane države smatrati državnim potporom,
2. kao diskontna stopa za izračun sadašnje vrijednosti dodijeljene državne potpore,
3. za izračun buduće vrijednosti nezakonito dodijeljene državne potpore u trenutku povrata.

Agencija je sukladno članku 5. i članku 6. stavku 1. točki j) i k) ZDP-a i Odluci o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope, objavljenoj u „Narodnim novinama“, broj 114/2008, dana 17. prosinca 2008. utvrdila osnovnu referentnu i diskontnu kamatnu stopu.

Osnovna referentna kamatna stopa izračunata na temelju kamatnih stopa na trezorske zapise Ministarstva financija u zadnjem tromjesečju 2008. godinu iznosila je 5,55%, a izračunata je temeljem kamatnih stopa na trezorske zapise zabilježenih u rujnu, listopadu i studenom 2008. Polazeći od utvrđene metodologije, osnovna referentna stopa uvećava se za referentnu maržu za rizik ovisno o kreditnom rejtingu poduzetnika i ponuđenim instrumentima osiguranja.

Osnovna referentna stopa, uvećana za fiksnu maržu od 100 baznih bodova primjenjuje se kao **diskontna kamatna stopa** prilikom izračuna sadašnje vrijednosti dodijeljene državne potpore.

Agencija ima obvezu izmijeniti osnovnu referentnu stopu tijekom godine, ukoliko prosječna kamatna stopa na trezorske zapise zabilježena u zadnja tri mjeseca odstupa više od $\pm 15\%$ od zadnje utvrđenog prosjeka.

Polazeći od Odluka Vlade o objavljivanju pravila privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi⁴⁴, Agencija je pristupila izračunu privremene referentne kamatne stope koja je znatno povoljnija od one redovne koja bi se dobila standardnom metodologijom izračuna. Tijekom 2009. godine Agencija je HBOR-u odobrila programe potpora u obliku kredita uz povoljnu kamatnu stopu, pri čemu državna potpora predstavlja razliku između tržišne kamatne stope i referentne kamatne stope.

Referentna i diskontna kamatna stopa

Razdoblje		Osnovna referentna stopa ^[1]	Diskontna stopa ^[2]	Privremena (umanjena) osnovna referentna stopa ^[3]
Od	Do			
1.10.2008.	31.12.2008.	5,55%	6,55%	-
1.7.2008.	30.9.2008.	6,01%	7,01%	-
1.4.2008.	30.6.2008.	6,01%	7,01%	-
1.1.2008.	31.3.2008.	6,01%	7,01%	-

^[1] Sukladno Odluci o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope sadržanih u Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa, objavljene u „Narodnim novinama broj“, broj 114/08, osnovna referentna stopa izračunata je temeljem prosječne kamatne stope na trezorske zapise Ministarstva financija s rokom dospijeca od 364 dana.

^[2] Osnovna referentna stopa uvećana za fiksnu maržu od 100 baznih bodova primjenjuje se kao diskontna kamatna stopa prilikom izračuna sadašnje vrijednosti dodijeljene državne potpore

^[3] Privremena (umanjena) osnovna referentna stopa može se primjenjivati ukoliko postoji program dostavljen od davatelja državne potpore, a kojeg je odobrila Agencija. Tako odobrena privremena osnovna referentna stopa može se primjenjivati na povoljnije zajmove dodijeljene poduzetnicima do 31. prosinca 2010. i kamate plaćene do 31. prosinca 2012.

⁴⁴ „Narodne novine“, broj 56/2009

5. MEĐUNARODNA SURADNJA

5.1. Europska unija

Tijekom 2008. godine nastavljena je suradnja Agencije s Općom upravom za tržišno natjecanje Europske komisije, kako pri izradi novog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, razmjeni znanja i iskustva, tako i pri realizaciji tehničkih programa pomoći.

5.1.1. Projekti tehničke pomoći Europske unije

a) PHARE projekt na području tržišnog natjecanja i državnih potpora

Twinning projekt sa SR Njemačkom ušao je u 2008. godini u završnu fazu provedbe. Projekt je u glavnom svojem dijelu dovršen u studenom, a samo za dvije aktivnosti, koje se tiču tržišnog natjecanja i državnih potpora, provedba je produljena za dodatna tri mjeseca – do kraja veljače 2009. godine. U komponenti tržišnog natjecanja glavna aktivnost odnosila se na izradu prvog nacrtu novog ZZTN-a. Osim toga, održavala se i edukacija stručne službe Agencije, poglavito novih djelatnika, zatim sudaca (u suradnji s Pravosudnom akademijom) na središnjoj razini i lokalnim razinama, kao i ostalih dionika (npr. odvjetnika). U komponenti državnih potpora veći je broj seminara održan na lokalnoj razini, a osim toga intenzivno se provodilo savjetovanje o tekućim predmetima iz državnih potpora, poglavito kad se radi o predmetima vezanima uz ispunjavanje mjerila iz procesa pristupnih pregovora (brodogradnja, čelik).

U dijelu projekta koji se odnosi na nabavu, nabavljena je informatička oprema i izrađen sustav upravljanja dokumentima i predmetima, za što je izdvojen i dio proračunskih sredstava Agencije. Tijekom 2009. godine planira se započeti s praktičnom uporabom novog informatičkog sustava. Puštanje u rad i edukacija odvijaju se po pojedinim sektorima, pri čemu se očekuje da bi krajem 2009. godine Agencija bila osposobljena u cijelosti koristiti sve predviđene funkcionalnosti sustava.

Kako će izmjene uvedene novim ZZTN-om predstavljati značajnu novinu u radu Agencije, izrađen je prijedlog bilateralnog projekta s nizozemskom agencijom za tržišno natjecanje, koji bi sadržajno slijedio navedeni PHARE projekt, a kroz koji bi se stekao uvid u praksu manje države članice EU-a usporedive veličine s Republikom Hrvatskom, s posebnim naglaskom na problematiku izricanja sankcija.

b) IPA projekt na području tržišnog natjecanja i državnih potpora

Predviđeno je da se IPA projekt u području tržišnog natjecanja i državnih potpora nastavlja na tekući PHARE projekt, te da se provodi kao kombinacija twinninga s određenom državom članicom i tehničke pomoći s neovisnim konzultantima. Planirana vrijednost projekta ja 2 milijuna eura. Projektna dokumentacija izrađena je i dostavljena Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje. Nakon natječajne faze, potpisivanje ugovora s izabranim konzultantima odnosno twinning partnerima predviđa se u rujnu (za usluge) i studenom 2009. godine (za twinning).

U svrhu što bolje pripremljenosti RH za iskorištavanje sredstava iz IPA programa, u svim tijelima državne uprave, pa tako i u Agenciji, provodi se intenzivna edukacija članova jedinice za provedbu projekata u svim aspektima pripreme i provedbe projekata EU pomoći. Između ostaloga, u srpnju je provedena izobrazba o novouvedenom konceptu „jamstvene izjave“ voditelja programa koja će se jednom godišnje popunjavati i slati Nacionalnom fondu, a zatim i Europskoj komisiji, a koja govori o spremnosti određene institucije za ispravno korištenje sredstava pomoći (prema tzv. akreditacijskim kriterijima). Prva takva izjava izrađena je u srpnju 2008. godine.

Osim toga, u svim jedinicama za provedbu projekata, u tijelima koja će koristiti IPA sredstva, provedena je interna revizija tijekom rujna 2008. godine. Kako Agencija nema uspostavljenu funkciju interne revizije, sklopljen je sporazum s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, čiji su djelatnici obavili reviziju.

c) Ostali projekti

U rujnu 2008. godine održavanjem završne konferencije dovršena je provedba projekta PHARE 2005 Ministarstva mora, prometa i infrastrukture – Projekt o državnim potporama i pristupu tržištu u Hrvatskom pomorskom sektoru, kojeg je Agencija bila sukorisnica.

U CARDS projektu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, namijenjenom informiranju hrvatske poslovne zajednice, Agencija je aktivno uključena u dijelu koji se odnosi na tržišno natjecanje i državne potpore. U veljači i ožujku održane su dvije radionice za udruženja poslovne zajednice, a tijekom cijele godine Agencija je sudjelovala u izradi kratkog vodiča o pravu tržišnog natjecanja i državnim potporama sa primjerima iz prakse Agencije.

Na zahtjev Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Agencija je u svojstvu institucije-promatrača imenovala člana stručne radne grupe i Sektorskog nadzornog odbora za provedbu IPA projekta koji se bavi regionalnom konkurentnošću.

5.2. Multilateralna i bilateralna suradnja

U 2008. godini Agencija se vrlo aktivno uključila u rad Međunarodne mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (ICN), koja je i sama intenzivirala i razgranala svoje aktivnosti. Na bilateralnom planu, Agencija je, uz postojeće sporazume s tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja Rumunjske, BiH i Makedonije, sklopila sporazume o suradnji s s tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja Mađarske, Austrije i Bugarske.

5.2.1. Multilateralna suradnja

a) ICN

U prvom dijelu godine Agencija je sudjelovala u projektu ICN-a vezanom uz *unilateral conduct*, odnosno istraživanje o načinu na koji su različite jurisdikcije pravno uredile zlouporabu

vladajućeg položaja kroz jednostrano postupanje poduzetnika. Istraživanje je provedeno prije održavanja godišnje konferencije u Kyotu, na kojoj su predstavljeni rezultati. Pri provedenom istraživanju naglasak je stavljen na zlouporabu povlaštenog pregovaračkog položaja poduzetnika u vladajućem položaju⁴⁵.

Osim toga, Agencija se aktivno uključila u rad nekoliko radnih skupina:

1. Na zahtjev posebne radne skupine za koncentracije poduzetnika ispunjen je upitnik o prijavi i ocjeni koncentracija sa ažuriranim podacima pod nazivom: „*Questionnaire about Recommended Practice in Merger Notification and Procedures for Croatia*“. Također je ažuriran tzv. *Merger Template* izrađen prije nekoliko godina.

2. Podskupina za tehničku pomoć Radne skupine za promicanje politike tržišnog natjecanja
U okviru ove radne skupine održane su dvije telekonferencije, 4. lipnja na temu zajedničkog dogovora daljnjeg rada skupine i prijedloga budućih tema, te 17. rujna na temu zlouporabe vladajućeg položaja. Posljednje telekonferencije održane su 12. studenog na temu „*competition advocacy*“ te 17. prosinca 2008.

3. Radna skupina za promicanje prava i politike tržišnog natjecanja

Rad u navedenoj radnoj skupini podijeljen je na dva projekta:

a) Projekt za pregled i ažuriranje postojećih ICN instrumenata za promicanje prava i politike tržišnog natjecanja (*Review and update project*) u okviru kojega je radna skupina pristupila izradi upitnika. Ujedno je održana i telekonferencija 4. rujna 2008.

b) Projekt istraživanje tržišta (*Market Studies Project*) u okviru kojega je izrađena definicija istraživanja tržišta te sveobuhvatni upitnik.

4. Podskupina za sustav podrške tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja

Cilj je navedene podskupine formiranje tzv. kontakt agencija (*liason agencies*) koje će pružati podršku drugim agencijama za zaštitu tržišnog natjecanja. Za ovu funkciju javila su se tijela za zaštitu tržišnog natjecanja iz Bugarske, Japana, Jordana, Njemačke, Rusije, Velike Britanije, SAD-a i Opća uprava za tržišno natjecanje Europske komisije. Za ovu radnu skupinu održane su dvije telekonferencije: 9. listopada i 2. prosinca 2008.

Na svima gore navedenim telekonferencijama aktivno su sudjelovali djelatnici Agencije.

5. Radna skupina za kartele

Predstavnice Agencije sudjelovale su na ICN radionici o kartelima koja je održana u Lisabonu od 27. do 31. listopada 2008. Nastavno na radionicu uspostavljeni su kontakti s predstavnicima drugih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja. Konkretno, sa predstavnicima Kanade i Irske uspostavljena je suradnja te je dogovoreno kako će se Agencija uključiti u rad Radne skupine o kartelima kojom supredsjedaju Kanada i SAD. Agencija je tom prilikom i pozvana da sudjeluje

---

⁴⁵ eng. *abuse of superior bargaining position*

kao jedan od govornika ili moderatora na sljedećoj ICN radionici o kartelima koja će se održati u Kairu, Egipat u listopadu 2009. godine.

b) UNCTAD

Kao priprema za IX. sjednicu međuvladine grupe stručnjaka za politiku i pravo tržišnog natjecanja održanu u Ženevi u srpnju 2008. godine pripremljeni su ažurirani odgovori na upitnike UNCTAD-a i dostavljeni zatraženi podaci na sljedeće teme:

- neovisnost i odgovornost tijela za zaštitu tržišnog natjecanja,
- međudjelovanje između politike tržišnog natjecanja i prava intelektualnog vlasništva,
- zlouporaba vladajućeg položaja, i
- podjela nadležnosti između lokalnih i nacionalnih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja.

5.2.2. Bilateralna suradnja

Na poziv bugarske Komisije za zaštitu tržišnog natjecanja, predstavnici Agencije prisustvovali su Okruglom stolu tijela zemalja sudionica Europske perspektive jugoistočne Europe (*SEE the European Perspective – SEECP*), održanom u Sofiji 29. svibnja. Tom je prilikom na marginama Okruglog stola potpisan Sporazum o suradnji između Agencije i bugarske Komisije za zaštitu tržišnog natjecanja.

Na poziv austrijske Federalne komisije za zaštitu tržišnog natjecanja, predsjednica Vijeća i predstavnica Agencije sudjelovale su na radionici pod nazivom: „*Marchfeld Competition Forum Summer talks on competition*“ održanom u Marchfeldu pokraj Beča 1. srpnja 2008. Na marginama radionice predstavnici nacionalnih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja zemalja sudionica (Austrije, Bugarske, Hrvatske, Estonije, Latvije, Litve, Mađarske, Rumunjske, Slovenije i Švicarske) usvojili su i potpisali zajedničku deklaraciju („*Marchfeld Declaration*“) o suradnji na daljnjem promicanju i učinkovitosti prava zaštite tržišnog natjecanja. Tom je prilikom u Beču održan i bilateralni sastanak s predsjednikom austrijske Federalne komisije za zaštitu tržišnog natjecanja i potpisan Sporazum o suradnji između hrvatske agencije i austrijske komisije.

Slijedom bilateralnog sporazuma koji Agencija već provodi s rumunjskim Vijećem za tržišno natjecanje, jedna predstavnica Agencije sudjelovala je na početnom seminaru o ekonomskim analizama održanom u Bukureštu.

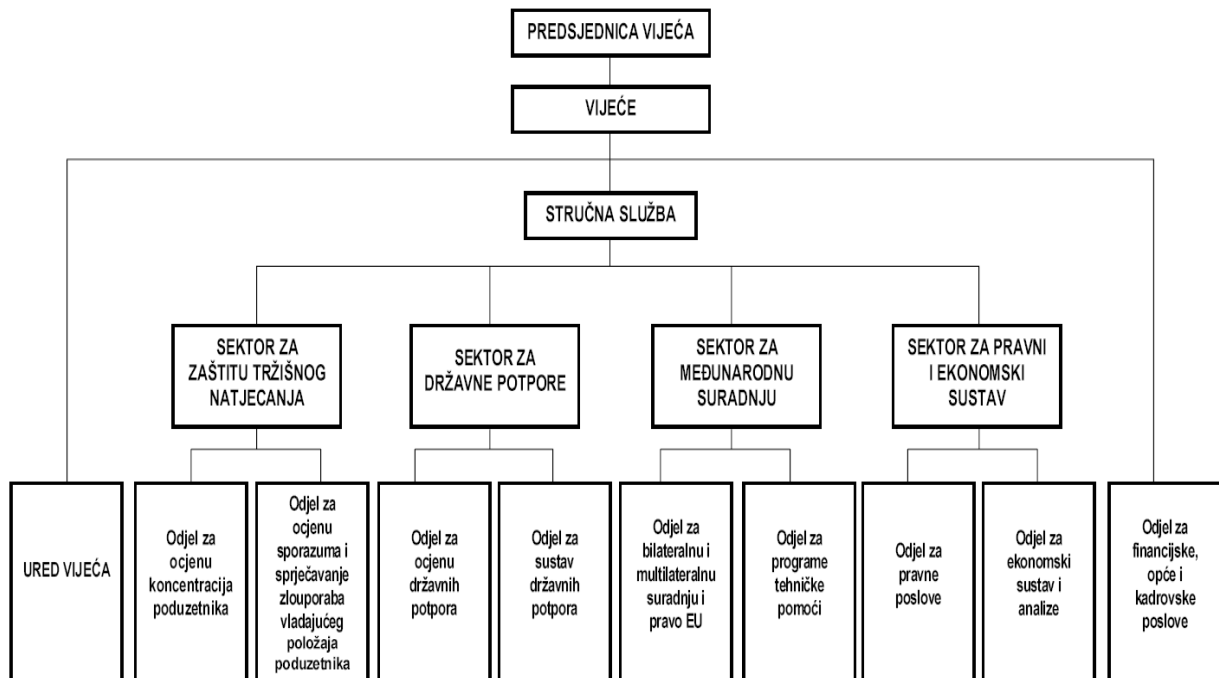
6. LJUDSKI POTENCIJALI I USTROJSTVO AGENCIJE

6.1. Ustrojstvo Agencije

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je pravna osoba s javnim ovlastima koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti određenih Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja i Zakonom o državnim potporama. Za svoj rad Agencija odgovara Hrvatskom saboru.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja sastoji se od Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja i stručne službe. Detaljni shematski prikaz ustrojstva Agencije prikazan je na slici 7.

Slika 7. Ustrojstvo Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Radom Agencije upravlja Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće). Vijeće odlučuje i o svim općim i pojedinačnim aktima koje donosi Agencija. Vijeće ima 5 članova koje imenuje i razrješava dužnosti Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

Hrvatski sabor je Odlukom o imenovanju predsjednice i dijela članova Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, od 17. listopada 2008.⁴⁶ imenovao predsjednicu Vijeća i članove Vijeća na razdoblje od 5 godina. Time je naredni petogodišnji mandat povjeren dotadašnjim članovima Vijeća.

Tako Vijeće u novom mandatnom razdoblju, započetom u listopadu 2008., čine:

⁴⁶ Odluka je objavljena u „Narodnim novinama“, broj 123/08

mr.sc. Olgica Spevec, dipl. oec., predsjednica Vijeća,
 mr.sc. Nikola Popović, dipl. iur., zamjenik predsjednice Vijeća,
 dr.sc. Mirna Pavletić Župić, dipl. iur., članica Vijeća,
 Mladen Cerovac, mag. iur., član Vijeća i
 Milivoj Maršić, dipl. oec., član Vijeća.

U veljači 2009. godine, mr.sc. Nikola Popović je na vlastiti je zahtjev razriješen dužnosti zamjenika predsjednice Vijeća. Hrvatski sabor je Odlukom o imenovanju člana Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, od 20. veljače 2009., za novu članicu Vijeća imenovao Vesnu Patrlj, dipl. iur.⁴⁷. Za zamjenika predsjednice Vijeća izabran je Mladen Cerovac, mag.iur.

Stručna služba obavlja upravne, stručne u svezi s provedbom propisa i pravila o zaštiti tržišnog natjecanja i propisa i pravila o državnim potporama, te administrativne poslove u svezi s osiguranjem operativnog poslovanja Agencije (financijsko poslovanje, kadrovski poslovi, informatika, administrativni poslovi).

Stručna služba Agencije se sastoji od četiri sektora (Sektor za zaštitu tržišnog natjecanja, Sektor za državne potpore, Sektor za pravne i ekonomske analize, Sektor za međunarodnu suradnju) i Ureda Vijeća. Takvo je unutarnje ustrojstvo uređeno Statutom Agencije kojeg je potvrdio Hrvatski sabor.

6.2. Ljudski potencijali Agencije

U stručnoj službi Agencije, koja obavlja upravne, stručne i administrativne poslove u 2008. godini bilo je zaposleno ukupno 48 djelatnika, od čega je 35 zaposlenika obavljalo poslove vezane uz izravnu provedbu Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i Zakona o državnim potporama dok je 13 djelatnika bilo zaposleno na poslovima u svezi s osiguranjem urednog poslovanja Agencije (financijsko poslovanje, kadrovski poslovi, informatika, administrativni poslovi).

Tablica 7. Struktura zaposlenika Agencije u razdoblju od 2003. do 2008. godine

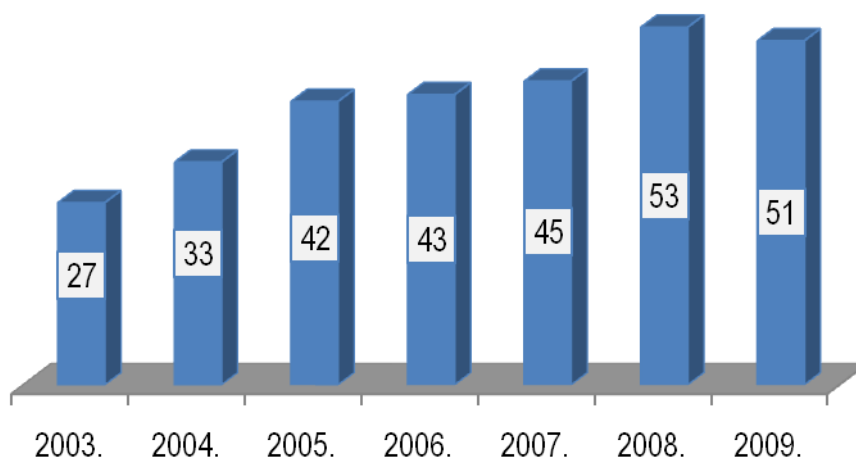
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja	5	4	5	5	5	5
Stručna služba – zaposlenici izravno uključeni u radu na predmetima	18	21	26	27	29	35
Opći poslovi	4	8	11	11	11	13
Ukupno:	27	33	42	43	45	53

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

⁴⁷ Odluka je objavljena u „Narodnim novinama“, broj 26/09

U 2008. godini učinjen je bitan pomak u ostvarenju jednog od ključnih preduvjeta rada Agencije, a odnosi se na planirano povećanje broja djelatnika. Naime, broj zaposlenih u Agenciji povećan je za sedam novih zaposlenika (dva pripravnika, četiri stručna suradnika i jedan savjetnik). Premda je Agencija u svojim planovima i programima rada planirala do kraja 2010. postupnim godišnjim porastom broja zaposlenih ostvariti cilj od 68 djelatnika (bez članova Vijeća) koji je potreban za uspješno provođenje poslova koji su u nadležnosti Agencije, zbog problema osiguranja sredstava za novo zapošljavanje koje je prouzročila tekuća financijska i gospodarska kriza, razvidno je da se taj cilj neće moći realizirati. Štoviše, bit će potrebno dodatnim, pretežito nefinancijskim poticajima činiti dodatne napore kako bi se očuvala postojeća zaposlenost u Agenciji. Naime, unatoč krizi, potražnja na tržištu rada za mladim i educiranim stručnjacima s područja prava zaštite tržišnog natjecanja i nadalje postoji, tako da je u uvjetima pada plaća, za menadžment Agencije najveći izazov zadržati te stručnjake u Agenciji.

Slika 8. Ukupan broj zaposlenih u Agenciji u razdoblju od 2003. do 2008. godine

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja
Napomena: Stanje na dan 1. rujna 2009.

Pravo tržišnog natjecanja u Hrvatskoj je još uvijek relativno nova grana prava, s ograničenim mogućnostima usavršavanja. Zanimanje za stjecanje znanje s ovog područja najveće je kod mladih ljudi, tako je i dobna struktura zaposlenika Agencije netipična u odnosu na državnu upravu ili javne službe. Naime, prosječna dob djelatnika stručne službe je 34 godine (71,4 posto u dobi je između 30 i 40 godina), a njih 46 posto zaposleno je u Agenciji manje od 3 godine.

Najveći dio zaposlenika Agencije su po zanimanju pravnici i ekonomisti, od kojih se pored osnovnih uvjeta vezanih uz završeni preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, traži i stalno dodatno obrazovanje odnosno specijalistička znanja s područja pravne i ekonomske znanosti. Tako od 19 pravnika njih 16 ima položen pravosudni ispit, a o iznadprosječnoj kvalifikacijskoj strukturi govore i podaci o tome da Agencija zapošljava jednog doktora znanosti, pet magistara znanosti, nekoliko ovlaštenih revizora, djelatnike s diplomom MBA, itd., a interes za dodatnim obrazovanjem i usavršavanjem u zemlji i inozemstvu je u stalnom porastu.

Tablica 8. Struktura zaposlenih u Agenciji prema stručnoj spremi

	Broj zaposlenih
Visoka i viša stručna sprema	47
Srednja stručna sprema	6
Ukupno	53
- od toga:	
Doktori znanosti	1
Magistri znanosti	5
MBA	1
Pravosudni ispit	16
Revizorski ispit	3

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 9. Struktura zaposlenih u Agenciji prema godinama staža u Agenciji

do 3 godine	3 do 10 godina	više od 10 godina	Ukupno
13	32	8	53

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

U 2008. godini Agencija je uz pomoć Vlade Republike Hrvatske riješila jedan od većih problema u radu, a to je nedostatak prostora za rad te je u 2009. godini realizirano preseljenje u prostor u zakupu (poslovni toranj Zagrepčanka).

6.3. Stručno usavršavanje

Neprekidno stručno usavršavanje zaposlenika i stjecanje znanja zaposlenika u radu Agencije predstavlja uvjet bez kojeg se ne može.

Stoga se osobita pozornost poklanja upućivanju djelatnika Agencije na sve dostupne oblike školovanja koji omogućuju stjecanje posebnih znanja. To uključuje poslijediplomski studij, specijalističke seminare, radionice i konferencije posvećene problematici tržišnog natjecanja. Agencija je donijela unutarnje akte kojima se vrlo detaljno uređuju uvjeti pod kojima se djelatnici upućuju na daljnje školovanje i usavršavanje. Za školovanje i usavršavanje koje financijski

podupire Agencija djelatnici posebnim ugovorom preuzimanju obvezu ostanka na radu u Agenciji određeni broj godina, ovisno o duljini školovanja i iznosu sredstava koja se osiguravaju za tu namjenu.

Međutim, u svakodnevnom radu jedan od najvažnijih izvora dodatnih znanja su specijalističke radionice i seminari koji su organizirani u okviru projekata Phare programa, koje su tijekom 2008. godine uglavnom održavali stručnjaci iz njemačkog Ministarstva financija i njemačkog Saveznog kartelnog ureda (Bundeskartellamt) kao najstarijeg europskog tijela za zaštitu tržišnog natjecanja.

Jedan od načina stalne edukacije djelatnika je nabava suvremene stručne literature za potrebe Agencije. Ta je nabava u 2008. godini ostvarena uz financijsku potporu Veleposlanstva Ujedinjenog Kraljevstva.

Od ostalih oblika stjecanja novih znanja i praćenja suvremenih postignuća na ovom području, treba spomenuti specijalističke seminare i konferencije (primjerice godišnja konferencija Američke odvjetničke komore, Međunarodne odvjetničke komore, itd.). Članovi stručne službe i članovi Vijeća na tim stručnim skupovima sudjeluju sukladno proračunskim mogućnostima Agencije odnosno uz financijsku pomoć inozemnih institucija.

U 2008. godini održan je i niz redovnih seminara u organizaciji Regionalnog centra OECD-a u Budimpešti. U okviru te međunarodne organizacije održana je radionica o isključujućim i diskriminirajućim postupcima, radionica o zlouporabi vladajućeg položaja, seminar o koncentracijama, radionica o financijskim uslugama za tijela za tržišno natjecanje i financijske regulatore, te dvotjedni seminar o pravu tržišnog natjecanja s primjerima iz prakse agencija nekoliko zemalja.

Stručna je služba Agencije sudjelovala i u dvije TAIEX radionice (o zlouporabi vladajućeg položaja i o državnim potporama), te na ERA 12. Europskom forumu o državnim potporama u Trieru, čija je tema bila posvećena kretanjima u provedbi prava i politike državnih potpora.

7. FINANCIJSKO POSLOVANJE AGENCIJE ZA 2008. GODINU

Sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga Agencije osiguravaju se iz proračuna Republike Hrvatske⁴⁸.

Planirani proračun Agencije za 2008. godinu iznosio je 20.326.464 kune, a ostvaren je u iznosu od 14.964.274 kune, što je za 26,4 posto manje od plana.

Ovo iz razloga što su planirana sredstva u okviru PHARE 2005 i ostala sredstva pomoći izvršena u iznosu od 46,7 posto. Naime, radi izrade nacrtu podzakonskih akata temeljem tadašnjeg prijedloga novog ZZTN-a i radi edukacije novozaposlenih djelatnika, provedba projekta u dijelu koji se odnosi na *twinning* sa SR Njemačkom produljena je do veljače 2009.

---

⁴⁸ Članak 30. stavak 7. ZZTN-a

godine. Također, u dijelu projekta koji se odnosi na nabavu informatičke opreme i izradu sustava za upravljanje dokumentima, provedba je zbog složenosti sustava produljena do kraja studenog 2008. godine. Shodno tome, u obje komponente projekta završna plaćanja izvršena su tijekom 2009. godine.

Tablica 10. Plan i izvršenje Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu u odnosu na Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja

	Planirano	Izvršeno	Postotak izvršenja
UKUPNO	20.326.464,00	14.964.247,05	73,62%
REDOVNE AKTIVNOSTI AGENCIJE	11.747.750,00	10.954.921,36	93,25%
Zaštita tržišnog natjecanja i provođenje državnih potpora	11.636.750,00	10.845.459,36	93,20%
Informatizacija Agencije	35.000,00	34.746,14	99,27%
Opremanje Agencije	76.000,00	74.715,57	98,31%
PHARE 2005. I SREDSTVA POMOĆI	8.578.714,00	4.009.325,69	46,74%

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

U odnosu na 2007. godinu, planirani proračun Agencije za 2008. godinu manji je za 4 posto, dok je postotak izvršenja povećan za 2,2 posto.

Tablica 11. Usporedni prikaz plana i izvršenja Državnog proračuna Republike Hrvatske Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2007. i 2008. godinu

	2007.			2008.		
	Planirano	Izvršeno	Postotak izvršenja	Planirano	Izvršeno	Postotak izvršenja
UKUPNO	21.189.000,00	15.140.694,43	71,46%	20.326.464,00	14.964.246,76	73,62%
REDOVNE AKTIVNOSTI AGENCIJE	10.533.000,00	10.140.570,81	96,27%	11.747.750,00	10.954.921,07	93,25%
Zaštita tržišnog natjecanja i provođenje državnih potpora	10.400.000,00	10.048.640,04	96,62%	11.636.750,00	10.845.459,36	93,20%
Informatizacija Agencije	77.000,00	38.449,25	49,93%	35.000,00	34.746,14	99,27%
Opremanje Agencije	56.000,00	53.481,52	95,50%	76.000,00	74.715,57	98,31%
PHARE 2005 i sredstva pomoći	10.656.000,00	5.000.123,62	46,92%	8.578.714,00	4.009.325,69	46,74%

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Člankom 30. stavkom 10. ZZTN-a propisano je da prihod proračuna čine upravne pristojbe koje naplaćuje Agencija temeljem Uredbe o izmjenama Tarife upravnih pristojbi iz Zakona o upravnim pristojbama⁴⁹. U 2008. godini Agencija je naplatila 167.000 kuna upravnih pristojbi i to najviše za prijave ocjene dopuštenosti koncentracije poduzetnika iz članka 22. stavka 1. ZZTN-a (100.000,00 kn), te 45.000,00 kuna za prijave ocjene dopuštenosti koncentracije poduzetnika po posebnim propisima u slučaju kad obveza podnošenja prijave nastaje neovisno o tome je li ispunjen uvjet ukupno ostvarenog godišnjeg prihoda iz članka 22. stavka 4. ZZTN-a⁵⁰.

7.1. Revizija poslovanja Agencije u 2008. godini

U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji, Državni zavod za reviziju obavio je tijekom prosinca 2008. i siječnja 2009. godine reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Agencije za 2007. godinu.

Revizijom je izvršena provjera istinitosti i vjerodostojnosti financijskih izvještaja za 2007. godinu i to namjenskog ostvarenja i trošenja prihoda, primitaka, rashoda i izdataka te njihova usklađenost s državnim proračunom i financijskim planovima. Ispitane su financijske i druge transakcije u smislu učinkovitog i svrsishodnog trošenja sredstava, ispitana je primjena zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje te je revizijskim postupcima obuhvaćeno cjelokupno poslovanje Agencije.

O obavljenoj reviziji dano je bezuvjetno mišljenje.

Postupkom revizije utvrđeno je da je poslovanje Agencije obavljeno u skladu s propisima koji određuju nadležnost Agencije, te da financijski izvještaji za 2007. godinu u svim značajnim aspektima iskazuju objektivni i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na koncu godine, a da su sastavljeni u skladu s propisima koji određuju računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika.

Treba napomenuti da je u razdoblju od 2003. do 2008. godine, Državni zavod za reviziju proveo još dvije revizije i to za 2003. i 2006. godinu, te je za svaku od revizija dao bezuvjetno mišljenje.

7.2. Unutarnja revizija za projekte tehničke pomoći iz sredstava IPA

U svim jedinicama za provedbu projekata (JPP), u tijelima koja će koristiti IPA sredstva, provedena je unutarnja revizija tijekom rujna 2008. godine. Kako Agencija nema uspostavljenu funkciju interne revizije, sklopljen je sporazum s Ministarstvom gospodarstva, čiji su djelatnici obavili reviziju i čije je izvješće dostavljeno 30. listopada 2008. godine.

Glavne preporuke, njih ukupno 19, sažete su u završnom revizorskom izvješću:

⁴⁹ „Narodne novine“, broj 141/2004

⁵⁰ Tarifni broj 106 Tarife upravnih pristojbi iz Zakona o upravnim pristojbama

“JPP za program PHARE ustrojen je na način kako ne odgovara stvarnim potrebama izrade projektne dokumentacije i praćenja provedbe projekata kroz sve faze projektnog ciklusa. Zaposlenici JPP-a izrađuju projektnu dokumentaciju i prate provedbu projekta kroz sve njegove faze. Kako unutar ovog JPP-a ima jedan projekt, dvoje zaposlenih može pratiti potrebe projekta ali ne na potpuno zadovoljavajući način. Kako bi se isto postiglo a obzirom na opsežnu projektnu dokumentaciju posebno u fazi programiranja, nabave i provedbe projekta potreban je angažman većeg broja ljudi. Obzirom da je unutarnjim ustrojem predviđen veći broj djelatnika predlaže se rukovodstvu da popuni postojeća prazna mjesta.

Nužno je organizirati edukacije svaki put pred početak i tijekom izrade dokumentacije za svaku projektnu fazu kako bi djelatnici JPP-a lakše znali izraditi projektnu dokumentaciju i kako bi s razumijevanjem pratili napredak projekta kroz sve njegove faze sukladno propisanim procedurama.

Rukovodstvo bi trebalo osmisliti način vrednovanja rada i odgovarajućeg nagrađivanja jer zaposlenici JPP-a uz istovremeno obavljanje redovnih i projektnih poslova te uz uvjet dobrog poznavanja i korištenja engleskog jezika kao i nedostatak timskog rada sa svrhom razmjene shvaćanja projektnih procedura moglo bi dovesti do toga da osobe koje su započeli raditi i još rade na projektima odustanu i odu u druga „mirnija“ područja.

Odlaganje dokumentacije i pohranjivanje podataka trebalo bi se odvijati sukladno propisanom u Priručniku za JPP kako bi se omogućila laka i pregledna dostupnost informacijama te kako bi se djelatnici koji rade na ili se uključuju u projekt lako mogli snaći i imati jasan i realan uvid u postojeću projektnu situaciju.

U pisanim internim uputama vezano za dokumentaciju rukovodstvo bi trebalo propisati proceduru primopredaje dokumentacije.”

Slijedom preporuka revizora, Vijeće je donijelo određene odluke u prosincu 2008. godine (o ustrojavanju JPP-a i o čuvanju projektne dokumentacije). Preporuke će se nastaviti provoditi u zadanim rokovima, tijekom 2009. i 2010. godine.

8. AGENCIJA – 2008. U BROJKAMA

- 48 djelatnika
- 5 članova Vijeća

- 22 pravnik
- 20 ekonomista

- 25 zaposlenih na poslovima iz područja tržišnog natjecanja
- 10 zaposlenih na poslovima iz područja državnih potpora

- 330 ukupno otvorenih predmeta
- 268 otvorenih predmeta iz područja tržišnog natjecanja
- 62 otvorena predmeta iz područja državnih potpora

- 307 ukupno riješenih predmeta

- 234 riješena predmeta iz područja tržišnog natjecanja
  - 11 odluka iz područja ocjene sporazuma
  - 24 odluke iz područja zlouporaba vladajućeg položaja
  - 32 odluke iz područja koncentracija poduzetnika
  - 13 mišljenja na nacrtu zakona i po zahtjevu stranaka
  - 7 internih akata i publikacija Agencije
  - 46 statističkih izvješća ili međunarodnih projekata
  - 101 nepravni predmet (ustupi nadležnosti i sl.)

- 73 riješena predmeta iz područja državnih potpora
  - 14 rješenja o odobrenju potpore
  - 8 odluka o potporama male vrijednosti ("*de minimis*")
  - 8 odluka da nije riječ o državnoj potpori
  - 2 odluke da je potpora nije sukladna sa ZDP-om
  - 1 zaključak o odbacivanju
  - 1 rješenje o povratu potpore
  - 9 zaključaka
  - 30 nepravni predmeta (odgovori davateljima državnih potpora)

- 4 odluke Upravnog suda – 4 potvrđene odluke Agencije

- 1 odluka Ustavnog suda – potvrđena presuda Upravnog suda

- 7 zahtjeva za pokretanjem prekršajnog postupka/optužnih prijedloga

- 25 održanih sjednica Vijeća

- 249 točaka na sjednicama Vijeća

9. POPIS PRILOGA

Popis priloga

Prilog 1. Usporedni prikaz broja otvorenih predmeta i donesenih odluka iz područja zaštite tržišnog natjecanja u razdoblju od 2005. do 2008. godine	85
Prilog 2. Usporedni prikaz broja donesenih odluka iz područja zaštite tržišnog natjecanja u razdoblju od 2005. do 2008. godine prema metodologiji Europske komisije	86
Prilog 3. Popis odluka Agencije iz područja zaštite tržišnog natjecanja u 2008. godini	87
Prilog 4. Izvadak iz popisa odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2008. godini	91
Prilog 5. Popis važećih zakona, propisa i uputa za primjenu propisa kojima je uređena zaštita tržišnog natjecanja i kontrola državnih potpora u Republici Hrvatskoj	110
Prilog 6. IZVJEŠĆE EUROPSKE KOMISIJE O NAPRETKU HRVATSKE 2008. – dio koji se odnosi na tržišno natjecanje i državne potpore (<i>prijevod AZTN</i>)	113

Prilog 1. Usporedni prikaz broja otvorenih predmeta i donesenih odluka iz područja zaštite tržišnog natjecanja u razdoblju od 2005. do 2008. godine

Tablica 12. Broj otvorenih predmeta i donesenih odluka u predmetima iz područja zaštite tržišnog natjecanja u razdoblju od 2005. do 2008. godine

Kvalifikacija predmeta	2005. godina		2006. godina		2007. godina		2008. godina	
	Broj otvorenih predmeta	Broj donesenih odluka (rješenja, mišljenja, zaključci, privremene mjere i ostalo)	Broj otvorenih predmeta	Broj donesenih odluka (rješenja, mišljenja, zaključci, privremene mjere i ostalo)	Broj otvorenih predmeta	Broj donesenih odluka (rješenja, mišljenja, zaključci, privremene mjere i ostalo)	Broj otvorenih predmeta	Broj donesenih odluka (rješenja, mišljenja, zaključci, privremene mjere i ostalo)
I. UPRAVNI PREDMETI:								
1. SPORAZUMI	4	9	31	22	4	5	11	11
2. ZLOUPORABE	21	27	21	27	12	14	36	24
3. KONCENTRACIJE	30	31	30	28	29	28	35	32
Ukupno:	55	67	82	77	45	47	82	67
II. MIŠLJENJA:								
1. DANA MIŠLJENJA NA ZAKONE I DRUGE AKTE	15	9	13	13	13	12	8	8
2. OSTALA STRUČNA MIŠLJENJA NA ZAHTJEV STRANKE	42	50	29	28	16	17	5	5
Ukupno:	57	59	42	41	29	29	13	13
Ukupno UPRAVNI + MIŠLJENJA (I.+II.)	112	126	124	118	74	76	95	80
III. OSTALI NEUPRAVNI PREDMETI	67	58	68	53	87	73	93	101
IV. RAZNA STATISTIČKA IZVJEŠĆA, MEĐUNARODNI PROJEKTI I PREDMETI SURADNJE (međunarodna suradnja; suradnja s tijelima državne uprave i ostalim institucijama)	53	53	68	68	58	58	73	46
V. INTERNI AKTI I PUBLIKACIJE AGENCIJE	-	-	7	7	10	10	7	7
SVEUKUPNO (I.-V.)	232	237	267	246	229	217	268	234

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Napomena: broj donesenih odluka uključuje i predmete otvorene u prethodnim godinama, a za koje je donesena odluka (rješenje; mišljenje; zaključak o odbacivanju / obustavi; privremena mjera – vrijedi za 2006., 2007. i 2008. godinu) u promatranoj godini

Prilog 2. Usporedni prikaz broja donesenih odluka iz područja zaštite tržišnog natjecanja u razdoblju od 2005. do 2008. godine prema metodologiji Europske komisije

Tablica 13. Broj donesenih odluka iz područja zaštite tržišnog natjecanja u razdoblju od 2005. do 2008. godine prema metodologiji Europske komisije

Kvalifikacija predmeta		Broj donesenih odluka			
		2005.	2006.	2007.	2008.
1.	Ograničavajući sporazumi	5	1	1	4
1.1.	Pojedinačna izuzeća	0	1	0	1
1.2.	Rješenje kojim je ocjenjeno da sporazum nije u suprotnosti s odredbama ZZTN (Rješenje o odbijanju zahtjeva)	1	0	0	1
1.3.	Rješenje kojim je ocjenjeno da je sporazum u suprotnosti s odredbama ZZTN (zabranjeni sporazumi)	4	0	1	2
1.3.1.	<i>Privremena mjera</i>	0	18	1	1
	- prijedlog prihvaćen:	0	18	0	1
	- prijedlog odbijen:	0	0	1	0
2.	Zlouporebe vladajućeg položaja	3	8	3	3
2.1.	Rješenje kojim se ne utvrđuje zlouporaba (Rješenje o odbijanju zahtjeva)	2	1	1	1
2.2.	Rješenje kojim se utvrđuje zlouporaba	1	4	2	2
2.3.	Predmeti okončani Zaključkom o obustavi jer nije utvrđena zlouporaba (a koji su pokrenuti po službenoj dužnosti)	0	3	0	0
2.3.1.	<i>Privremena mjera</i>	0	1	0	0
	- prijedlog prihvaćen:	0	1	0	0
	- prijedlog odbijen:	0	0	0	0
3.	Koncentracije	26	26	25	28
3.1.	Odobrene koncentracije (1. i 2. razina)	26	26	25	28
	- 1. razina*:	23	24	23	27
	- 2. razina:	1	2	1	0
	Uvjetno odobrene koncentracije (2. razina)	2	0	1	1
4.	Mišljenja	59	41	29	13
4.1.	Mišljenja na nacrt zakona i akata	9	13	12	8
4.2.	Ostala stručna prethodna mišljenja	50	28	17	5
UKUPAN BROJ MERITORNIH ODLUKA (1. - 4.):		93	76	58	48
5.	Ostali predmeti	144	151	158	186
5.1.	Uredbe, naputci i smjernice koje je donijela Agencija	3	0	0	0
5.2.	Upravni predmeti okončani Zaključcima o odbacivanju zahtjeva jer nema uvjeta za pokretanje postupka, ili Zaključcima o obustavi postupka radi odustanka stranke	33	23	17	26
5.3.	Nepravni predmeti (ustupanja nadležnosti, okončano dopisom)	38	42	82	101
5.4.	Istraživački projekti (tržište trgovine na malo, elektroničkih medija, autobusnog prijevoza, tiska, telekomunikacija itd.)	17	11	8	6
5.5.	Statistička izvješća, međunarodni projekti i predmeti suradnje (međunarodna i na području RH)	53	68	41	46
5.6.	Interni akti i publikacije Agencije (podzakonski akti, katalog informacija, ostalo)	0	7	10	7
UKUPNA AKTIVNOST 2005. - 2008. (1. - 5.):		237	227	216	234
6.	Broj održanih sjednica Vijeća	21	22	20	25

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Prilog 3. Popis odluka Agencije iz područja zaštite tržišnog natjecanja u 2008. godini

R.br.	Datum donošenja Odluke	Naziv predmeta	Kvalifikacija predmeta: -ocjene sporazuma; -zlouporabe vladajućeg položaja, -koncentracije, -mišljenja (na zakone i akte; ostala mišljenja)	Opis	Način pokretanja postupka: -na zahtjev stranke -po službenoj dužnosti	Odluka Agencije (rješenja, izdana mišljenja, ostalo)
1.	14. veljača 2008.	VIRO TVORNICA ŠEĆERA d.d., Virovitica / PFEIFER & LANGEN, Njemačka	Horizontalni sporazum (sporazum između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije)	ugovor o poslovnoj suradnji (zajednički pothvat-joint venture)	Zahtjev stranke	Pojedinačno izuzeće - sporazum nije u suprotnosti s odredbama ZZTN (nije zabranjen sporazum)
2.	3. travnja 2008.	AZTN protiv PLIVA d.o.o., Zagreb i INFAI - NMR GmbH, Njemačka	Ocjena sporazuma	isključiva distribucija	Po službenoj dužnosti	Rješenje o zabranjenom sporazumu*
3.	17. prosinac 2008.	SANABILIS d.o.o., Šibenik, protiv CITROEN HRVATSKA d.o.o., Zagreb	Ocjena sporazuma	ekskluzivna distribucija motornih vozila i automobila; ekskluzivna distribucija rezervnih dijelova, opreme, pribora i drugih proizvoda; ovlašteno servisiranje i popravak	Zahtjev stranke	Rješenje o odbijanju zahtjeva
4.	17. prosinac 2008.	AZTN protiv ADRIA LADA d.o.o., Zagreb	Ocjena sporazuma	distribucija i servisiranje "Lada" motornih vozila	Po službenoj dužnosti	Rješenje o privremenoj mjeri
5.	30. prosinac 2008.	AZTN protiv VIP NET d.o.o., Zagreb	Ocjena sporazuma	ekskluzivna distribucija	Po službenoj dužnosti	Rješenje o zabranjenom sporazumu
6.	30. prosinac 2008.	SEDAM PLIN d.o.o., Virovitica i BRALA TRADE d.o.o., Posedarje, protiv PROPLIN d.o.o., Zagreb	Zlouporeba vladajućeg položaja	primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljan položaju u odnosu na konkurenciju	Zahtjev stranke	Rješenje o utvrđenoj zlouporabi vladajućeg položaja
7.	30. prosinac 2008.	CROATIA AIRLINES d.d., Zagreb, protiv ZRAČNA LUKA ZAGREB d.o.o. i ZRAČNA LUKA ZAGREB - UGOSTITELJSTVO d.o.o., Zagreb	Zlouporeba vladajućeg položaja	1) izravno ili neizravno nametanje nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena, 2) primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljan položaju u odnosu na konkurenciju	Zahtjev stranke	Rješenje o utvrđenoj zlouporabi vladajućeg položaja
8.	30. prosinac 2008.	SERVISNE RADIONICE SEKCIJE AUTOSTRUKKE OBRTNIČKE KOMORE SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, protiv EUROHERC OSIGURANJE d.d., Zagreb, i JADRANSKO OSIGURANJE d.d., Split	Zlouporeba vladajućeg položaja	primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljan položaju u odnosu na konkurenciju	Zahtjev stranke	Rješenje o odbijanju zahtjeva
9.	26. veljača 2008.	KONZUM d.d., Zagreb / IREDAL d.o.o., Split	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
10.	29. travanj 2008.	DIOKI d.d., Zagreb / RIJEČKI LIST d.o.o., Rijeka / NOVI LIST d.d., Rijeka	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
11.	12. lipanj 2008.	DDR. AXEL DIEKMANN, Njemačka i NAXOS MEDIEN BETEILIGUNGEN GmbH, Austrija / NCL MEDIA GRUPA d.o.o., Zagreb	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)

*Ovim rješenjem izvršava se presuda Upravnog suda Republike Hrvatske, broj Us-5438/2003-7, od 26. listopada 2006 (NN 16/07) kojom je Upravni sud Republike Hrvatske uvažio tužbu poduzetnika Pliva d.d., Zagreb i poništio rješenje Agencije klasa UP/I 030-02/2002-01/44, od 13. veljače 2003., te presudom naložio Agenciji da donese novo rješenje pridržavajući se, u smislu članka 62. Zakona o upravnim sporovima (NN53/91, 9/92 i 77/92) pravnog shvaćanja Upravnog suda Republike Hrvatske i njegovih primjedaba u pogledu postupka.

12.	10. srpanj 2008.	PETROL d.d., Ljubljana, Slovenija / EURO-PETROL d.o.o., Rijeka	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
13.	10. srpanj 2008.	ADRIA MEDIA ZAGREB d.o.o., Zagreb / DAMJANA VJENČANJA d.o.o., Zagreb	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
14.	29. srpanj 2008.	VOLKSWAGEN AG, Njemačka / SCANIA AB, Švedska	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
15.	29. srpanj 2008.	ČAKOVEČKI MLINOVI d.d., Čakovec, GAVRANOVIĆ, d.o.o., Zagreb, METSS d.o.o., Čakovec, RIBOLA, d.o.o., Kaštel Lukšić, SONIK d.o.o., Zadar, TRGOVINA KRK d.d., Malinska, VICTA d.o.o., Split, i Antonio Vuksan-Čuso, Zagreb /TRGOCENTAR d.d., Virovitica	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
16.	29. srpanj 2008.	MARS Inc., SAD / Wm.: WRIGLEY Jr. Comp., SAD	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
17.	15. rujun 2008.	DUKAT MLJEČNA INDUSTRIJA d.d., Zagreb / KIM MLJEKARA KARLOVAC d.d., Karlovac	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
18.	15. rujun 2008.	GAVRILOVIĆ d.o.o., Petrinja / ISTRACOMMERCE d.d., Pazin	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
19.	2. listopada 2008.	PORSCHE AUTOMOBIL HOLDING SE, Njemačka /VOLKSWAGEN AG, Njemačka	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
20.	30. prosinac 2008.	GAVRILOVIĆ d.o.o., Petrinja / PURIS d.d., Pazin	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
21.	30. prosinac 2008.	KONZUM d.d., Zagreb / LOKICA d.o.o., Drniš	Koncentracija	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Rješenje o uvjetno dopuštenju koncentraciji (na 2. razini)
22.	26. veljača 2008.	STYRIA MEDIA INTERNATIONAL AG, Austria / DNEVNIK d.o.o., Zagreb i POSLOVNI DNEVNIK DIGITAL d.o.o., Zagreb	Koncentracija prema Zakonu o medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
23.	17. travanj 2008.	EUROPAPRESS HOLDING d.o.o., Zagreb / DUBROVAČKI VJESNIK d.o.o., Dubrovnik	Koncentracija prema Zakonu o medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
24.	31. siječanj 2008.	ZAGORSKA SPORTSKA MREŽA d.o.o.,Zagreb	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
25.	31. siječanj 2008.	TELEVIZIJA DALMACIJA d.o.o., Split	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
26.	14. veljača 2008.	ADRIATIC MEDIA d.o.o., Zagreb	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)

27.	12. ožujak 2008.	OAR d.o.o., Osijek	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
28.	12. ožujak 2008.	CIK "DR. BOŽO MILANOVIĆ" d.o.o., Pazin	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
29.	3. travanj 2008.	TV PLUS d.o.o., Jastrebarsko	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
30.	3. travanj 2008.	ADRIATIC MEDIA d.o.o., Zagreb	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
31.	17. travanj 2008.	TELEVIZIJA DALMACIJA d.o.o., Split	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
32.	12. lipanj 2008.	RADIO M - UDRUGA MLADEŽI, Vela Luka	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
33.	10. srpanj 2008.	RADIO KAŠTELA d.o.o., Kaštel Novi	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
34.	30. listopad 2008.	RADIO KOPRIVNICA d.o.o., Koprivnica	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
35.	13. studeni 2008.	RADIO ĐURĐEVAC d.o.o., Đurđevac	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
36.	2. Decembar 2008.	EPH d.o.o., Zagreb / INFORMATIKA-MEDIJA d.o.o., Sesvete	Koncentracija prema Zakonu o elektroničkim medijima**	stjecanje većinskog udjela i većinskog prava odlučivanja	Zahtjev stranke	Obavijest o odobrenju koncentraciji (na 1. razini)
37.	3. travanj 2008.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Nacrt prijedloga Zakona o uvođenju europske zadruga (Societes Cooperative Europea)	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrt zakona	Stručno mišljenje
38.	29. travanj 2008.	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE: zahtjev za davanjem mišljenja na Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pošti	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrt zakona	Stručno mišljenje
39.	8. svibanj 2008.	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE: zahtjev za davanjem mišljenja na Nacrt prijedloga Zakona o elektroničkim komunikacijama	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrt zakona	Stručno mišljenje
40.	8. svibanj 2008.	MINISTARSTVO PRAVOSUDA: zahtjev za davanjem mišljenja na Strateški dokument za izradu nacrt novog Zakona o upravnim sporovima	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacrt zakona	Stručno mišljenje

41.	8. svibanj 2008.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na nacrt Strategije gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacрта podzakonskog akta	Stručno mišljenje
42.	28. svibanj 2008.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog Rudarskog zakonika	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacрта zakona	Stručno mišljenje
43.	17. prosinac 2008.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na Prijedlog izmjena i dopuna Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacрта podzakonskog akta	Stručno mišljenje
44.	30. prosinac 2008.	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA: zahtjev za davanjem mišljenja na nacrt prijedloga Općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom	Mišljenje na zakone i akte		Suradnja pri izradi nacрта podzakonskog akta	Stručno mišljenje
45.	26. veljača 2008.	INA-INDUSTRIJA NAFTJE d.d., Zagreb: zahtjev za tumačenjem odredbi ZZTN	Mišljenje na zahtjev stranke	prodajni ugovori	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
46.	17. travanj 2008.	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA: zahtjev za davanjem mišljenja	Mišljenje na zahtjev stranke	dodatni uvjeti/obveze	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
47.	17. travanj 2008.	UNION PETROLIERE EUROPEENNE INDEPENNDANTE (UPEI), Pariz, Francuska: zahtjev za tumačenjem odredbi ZZTN	Mišljenje na zahtjev stranke	upit u svezi koncentracije između OMV, Austrija / MOL, Mađarska	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
48.	29. travanj 2008.	ODVJETNIK IGOR SVILAR, Zagreb: zahtjev za davanjem mišljenja vezano uz primjenu Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila	Mišljenje na zahtjev stranke	skupna izuzeća	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
49.	15. rujan 2008.	OPĆINA STARIGRAD -PAKLENICA, Paklenica	Mišljenje na zahtjev stranke	prepreke ulasku na tržište	Tumačenje zakona	Stručno mišljenje
50.	8. svibanj 2008.	PROPLIN d.o.o., Zagreb	Mišljenje na zahtjev stranke (zabranjeni sporazumi)	zahtjev Agencije	Po službenoj dužnosti	Izvršenje naloga Agencije u pismenoj formi

**Zakon o medijima, kao *lex specialis*, određuje obvezu prijave koncentracije u sektoru medija bez obzira na ostvareni promet sudionika koncentracije. Iznimno, za koncentracije u navedenom sektoru, gdje sudionici stječu više od 40% tržišnog udjela nakon provedbe koncentracije, vrijedi da su takve koncentracije zabranjene. Ostali kriteriji za ocjenu koncentracije utvrđuju se prema ZZTN. Bilo koja promjena vlasničke strukture u nakladniku elektroničkog medija mora biti podnijeta na ocjenu kako Vijeću za elektroničke medije, tako i Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja.

Izvor: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Napomena: Ovaj popis sadrži samo predmete iz uže nadležnosti Agencije, tj. predmete u kojima su se ocjenjivali sporazumi poduzetnika, utvrđivale zlouporabe vladajućeg položaja, ocjenjivale dopuštene koncentracije, kao i davala mišljenja o sukladnosti zakona i drugih pravnih akata s odredbama ZZTN.

Prilog 4. Izvadak iz popisa odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2008. godini

Klasa	UP/I 430-01/2008-54/03
Davatelj	Grad Čakovec
Naziv	Zahtjev za naknadno odobrenje državnog jamstva sadržanog u Odluci Gradskog vijeća Grada Čakovca o davanju jamstva za ispunjenje obveza po dugoročnom kreditu poduzetniku Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec
Korisnik	GP Ekom d.o.o., Čakovec
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	5. veljače 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Djelatnosti sportskih arena i stadiona (izgradnja sportske infrastrukture)
Instrument	Državno jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	19.456.204,00
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju od 26. veljače 2008. Poduzetnik GP Ekom d.o.o., a niti korisnici objekta Sportsko-rekreacijskog centra Mladost, dobivanjem jamstva nisu ostvarili ekonomsku prednost u mjeri u kojoj to može utjecati na narušavanje tržišnog natjecanja i na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Uporaba navedenih sportskih objekata predviđena je po tržišnim uvjetima i na nediskriminirajućoj osnovi. Jamstvo Grada Čakovca za zajam kojim će se financirati izgradnja navedene sportske infrastrukture predstavlja mjeru u okviru gradske nadležnosti usmjerene ispunjenju javnih potreba u sportu i dostizanju propisanih standarda sportske infrastrukture. Sukladno svemu navedenom, Agencija je zaključkom odbacila zahtjev za davanje naknadnog odobrenja državnog jamstva jer predmetno jamstvo ne predstavlja državnu potporu, budući da nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavka 1. Zakona o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/02
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Godišnji plan poticanja zapošljavanja za 2008.
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	1. veljače 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Svi sektori (zapošljavanje, usavršavanje)
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	201.768.035,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju od 26. veljače 2008. Od ukupno 48 mjera sadržanih u Prijedlogu Godišnjeg plana, Agencija je utvrdila koje su mjere u kojima su sadržane državne potpore za zapošljavanje i za usavršavanje, te su iste ocijenjene sukladnima odredbama Zakona o državnim potporama i Uredbe o državnim potporama („Narodne novine“, broj 121/03), koja se primjenjuje temeljem članka 10. Uredbe o državnim potporama („Narodne novine“, broj 50/06). Agencija je odobrila državne potpore za zapošljavanje sadržane u prijedlogu Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2008., navedene u dijelu Smjernica 1., 2. i 7., te državne potpore za usavršavanje navedene u dijelu Smjernice 3. jer su iste sukladne s odredbama Zakona o državnim potporama. Nadalje, utvrđeno je da je na državne potpore za male i srednje poduzetnike sadržane u prijedlogu Godišnjeg plana, navedene u dijelu Smjernice 2. Agencija donijela mišljenje 16. prosinca 2005., dok je na državnu potporu za male i srednje poduzetnike navedene u dijelu Smjernice 2. donijela mišljenje 9. svibnja 2006. Također, utvrđeno je da državne potpore sadržane u

	prijedlogu Godišnjeg plana, navedene u dijelu Smjernica 2. i 10. predstavljaju državne potpore male vrijednosti za koje nije potrebno odobrenje Agencije, te da dijelovi Smjernica 1., 2., 3., 4., 7., 9. i 10. ne sadrže državne potpore.
--	--

Klasa	UP/I 430-01/2008-34/01
Davatelj	Grad Zagreb
Naziv	Zahtjev za odobrenje financijskih sredstava poduzetniku Zagrebački električni tramvaj za 2008.
Korisnik	Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica Zagrebački električni tramvaj, Zagreb
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	9. siječnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Gradski i prigradski kopneni prijevoz putnika
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	890.000.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 8. svibnja 2008. Agencija je zaprimila zahtjev za dodjelu financijskih sredstava u vrijednosti od 890.000.000 kuna poduzetniku Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica Zagrebački električni tramvaj (dalje: ZET) za 2008. koja se odnose na pokriće troškova javnog prijevoza te plaćanje po kreditima za nabavu transportnih sredstava. Agencija je utvrdila da je javni prijevoz na području Grada Zagreba isključivo povjeren ZET-u i da ne postoji mogućnost da neki drugi poduzetnik obavlja javni prijevoz (tramvaj, autobus, žičara i uspinjača), na području Grada Zagreba, odnosno da tržište nije liberalizirano. Zbog činjenice da ne postoji tržište javnog prijevoza otvoreno i za ostale poduzetnike, subvencija/kompenzacija koju ZET prima od Grada Zagreba ne predstavlja državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama, jer nije ispunjen uvjet prema kojem se dodjelom financijskih sredstava ZET-u može narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore osobito u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske.

Klasa	UP/I 430-01/2008-03/05
Davatelj	Ministarstvo kulture
Naziv	Program financiranja nakladništva u 2008.
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	02. travnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Nakladništvo (kultura)
Instrument	A1 - subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	23.500.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju od 17. travnja 2008. Iz zaprimljenog zahtjeva utvrđeno je da će Ministarstvo kulture temeljem Programa financiranja nakladništva u 2008. odobravati državne potpore za: izdavanje knjiga, izdavanje časopisa, književne manifestacije i za književne programe u knjižarama. Sredstva za provedbu Prijedloga Programa osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2008. na poziciji Ministarstva kulture "književno izdavaštvo". Ukupna sredstva predviđena na rečenoj poziciji iznose 43.500.000,00 kuna, dok je za navedene mjere planirano ukupno 23.500.000,00 kuna. S obzirom da su državne potpore za kulturu i zaštitu baštine usklađene s odredbama iz članka 40. Uredbe o državnim potporama („Narodne novine“, br. 121/03; dalje: Uredba) koja se odnosi na rečene državne potpore, a da je Ministarstvo kulture dokazalo da su značajne za razvoj hrvatske kulture, Agencija je donijela rješenje o odobrenju državne potpore za kulturu namijenjene financiranju nakladništva iz Prijedloga Programa za

	financiranje nakladništva u 2008., temeljem članka 13. stavka 1. i 2. Zakona o državnim potporama.
--	--

Klasa	UP/I 430-01/2008-65/08
Davatelj	Fond za razvoj i zapošljavanje
Naziv	Prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja sredstava Fonda za razvoj i zapošljavanje i Prijedlog izmjena i dopuna Kriterija za financiranje razvojnih programa
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	23. svibnja 2008.
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj, zapošljavanje
Instrument	Subvencije, zajam pod povoljnijim uvjetima
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 10. srpnja 2008. Utvrđeno je da je u konkretnom slučaju riječ o programu koji se odnosi na dodjelu državne potpore male vrijednosti, sukladno članku 2. stavku 2. Odluke Vlade Republike Hrvatske o objavljivanju pravila o državnim potporama male vrijednosti. Iz Prijedloga Pravilnika utvrđeno je da će Fond postupati sukladno točki IV. Odluke o pravilima državne potpore male vrijednosti, odnosno da će: izvijestiti korisnika potpore da mu je dodijeljena državna potpora male vrijednosti; izvijestiti Agenciju o iznosu dodijeljene državne potpore male vrijednosti u roku od 15 dana od dana dodjele; voditi evidenciju o dodijeljenim potporama male vrijednosti po pojedinim korisnicima potpore, te čuvati podatke o dodijeljenim potporama male vrijednosti deset godina od dana dodjele. Također, Fond će prije raspodjele predmetnih sredstava, pisanim putem zahtijevati od poduzetnika očitovanje koliko je poduzetniku u tekućoj i kroz prethodne dvije fiskalne godine dodijeljeno državnih potpora male vrijednosti, sukladno članku 3. točki c. Odluke o državnim potporama male vrijednosti. Doneseno je rješenje o odbacivanju zahtjeva Fonda za razvoj i zapošljavanje jer nema uvjeta za pokretanje postupka, budući da u konkretnom slučaju nije riječ o državnoj potpori za koju je potrebno odobrenje Agencije.

Klasa	UP/I 430-01/2008-82/12
Davatelj	Garancijska agencija Varaždinske županije za poticanje malog gospodarstva d.o.o. (GARA d.o.o.)
Naziv	Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinu izdavanja garancija za poduzetničke kredite
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	10. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Mali i srednji poduzetnici – poduzetnički krediti
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 28. kolovoza 2008. U izmjenama i dopunama Pravilnika predviđeni su uvjeti, kriteriji i način izdavanja jamstva za poduzetničke kredite namijenjene malim i srednjim poduzetnicima koji ulažu na području Varaždinske županije. Prilikom utvrđivanja radi li se u konkretnom slučaju o državnoj potpori, odnosno predstavlja li državno jamstvo poduzetnika GARA d.o.o., sadržano u izmjenama i dopunama Pravilnika, državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama, razmatrano je jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti iz točke 4. Odluke Vlade Republike Hrvatske o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava («Narodne novine», broj 13/08), koji isključuju postojanje potpore. Primjenom uvjeta iz spomenute točke 4. na konkretni slučaj utvrđeno

	je da su oni kumulativno ispunjeni. Agencija je temeljem članka 7. Zakona o državnim potporama i članka 202. Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine», broj 53/91 i 103/96) donijela rješenje kojim se utvrđuje da Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinu izdavanja garancije na poduzetničke kredite poduzetnika GARA d.o.o. ne sadrži potporu koja se u smislu Zakona o državnim potporama smatra državnom potporom.
--	--

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/06
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Operativni program potpora inovacijama u brodogradnji
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	03. travnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja (istraživanje i razvoj i inovacije)
Instrument	A1 - Subvencije
Trajanje	2008. do 2012.
Iznos u kunama	1.500.000.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju od 27. lipnja 2008. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja odobrila je državnu potporu u obliku subvencije za razvojno istraživanje i inovacije u brodogradnji koja je predviđena Prijedlogom Operativnog programa potpora inovacijama u brodogradnji. Korisnici te državne potpore mogu biti poduzetnici koji se bave brodogradnjom, remontom i preinakom brodova duge plovidbe većih od 100 bruto registarskih tona. Dodijeljena sredstva mogu se koristiti u razdoblju od 2008. do 2012. godine i to za inovacije, razvoj i projektiranje nove klase broda, nove komponente ili novih brodskih sustava, te za razvoj i provođenje inovativnih procesa u proizvodnji, planiranju, logistici ili projektiranju. Potpora može biti odobrena do najviše 20 posto vrijednosti opravdanih troškova projektiranja, testiranja i studije izvedivosti. Također, ako je riječ o izgradnji nove klase broda, moguća je još i dodjela potpore za pokriće troškova radne snage s pripadajućim režijskim troškovima, do najviše 20 posto ukupnih troškova. Ovaj je prijedlog pripremio Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva na temelju Strateškog okvira za razvoj Republike Hrvatske od 2006. do 2013., Industrijske politike Republike Hrvatske u pripremi za članstvo u Europskoj uniji, te programa Vlade Republike Hrvatske u mandatnom razdoblju od 2008. do 2011. Poduzetnici koji se smatraju poduzetnicima u teškoćama mogu biti korisnici navedenih državnih potpora ukoliko, sukladno točki 8. Prijedloga Operativnog programa, Agenciji dostave Programe sanacije i restrukturiranja koji predviđaju dodjelu državnih potpora za inovacije.

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/09
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Državna potpora za razvoj i proizvodnju opreme za primjenu obnovljivih izvora energije
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	4. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Prerađivačka industrija (mali i srednji poduzetnici, regionalne, istraživanje i razvoj, usavršavanje)
Instrument	A1 - subvencije
Trajanje	2008. do 2011.
Iznos u kunama	14.820.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju od 29. srpnja 2008. Agencija je odobrila državne potpore sadržane u Prijedlogu mjera za poticanje razvoja i proizvodnje opreme za primjenu obnovljivih izvora energije u prerađivačkoj industriji Hrvatske koji joj je dostavilo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, a koji sukladno Zakonu o državnim potporama

	(„Narodne novine“, broj 140/05) predstavlja program državne potpore. Potpore u obliku subvencija predviđene gore navedenim Prijedlogom mjera osigurane su u Državnom proračunu Republike Hrvatske u visini od četrnaest milijuna i osamsto dvadeset tisuća kuna u razdoblju od 2008. do 2011., odnosno razdoblje važenja Prijedloga mjera, te su namijenjene poduzetnicima koji se bave razvojem i proizvodnjom opreme za primjenu obnovljivih izvora energije u hrvatskoj prerađivačkoj industriji. Prijedlogom mjera predviđene su potpore za male i srednje poduzetnike, regionalne državne potpore, državne potpore za istraživanje i razvoj te državne potpore za usavršavanje. Za svaku od kategorija državnih potpora predviđenih navedenim Prijedlogom mjera poštivani su kriteriji za određivanje opravdanih troškova te njihovi intenziteti koji su utvrđeni važećim propisima o državnim potporama.
--	--

Klasa	UP/I 430-01/2008-04/15
Davatelj	Ministarstvo turizma
Naziv	Program kreditiranja seoskog turizma «Razvoj turizma na selu»
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	25. srpnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Turizam (potpore male vrijednosti)
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 15. rujna 2008. Utvrđeno je da će Ministarstvo postupati sukladno točki IV. Odluke o pravilima državne potpore male vrijednosti, odnosno da će: izvijestiti korisnika potpore da mu je dodijeljena državna potpora male vrijednosti, kako bi isto poduzetnik proveo i u svojim poslovnim knjigama, odnosno kako bi i sam poduzetnik mogao voditi vlastitu evidenciju o primljenim potporama male vrijednosti; izvijestiti Agenciju o svakoj dodijeljenoj državnoj potpori male vrijednosti u roku od 15 dana od dana dodjele; voditi evidenciju o dodijeljenim potporama male vrijednosti po pojedinim korisnicima potpore te čuvati podatke o dodijeljenim potporama male vrijednosti deset godina od dana dodjele. Ministarstvo će prije raspodjele predmetnih sredstava pisanim putem zahtijevati od poduzetnika očitovanje o količini njemu dodijeljenih državnih potpora male vrijednosti u tekućoj i u prethodne dvije fiskalne godine, sukladno članku 3. točki c. Odluke o državnim potporama male vrijednosti. Agencija je primjenom članka 13. stavka 4. Zakona o državnim potporama rješenjem odbacila zahtjev Ministarstva turizma za donošenje odobrenja na Prijedlog programa kreditiranja seoskog turizma - «Razvoj turizma na selu», jer se potpora sadržana u Prijedlogu programa ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama.

Klasa	430-01/2008-81/08
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	Prijedlog Odluke o karti regionalnih potpora
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	17. ožujka 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Svi sektori (regionalni razvoj)
Instrument	Svi instrumenti
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje od 3. travnja 2008. Agencija je donijela pozitivno mišljenje o karti regionalnih državnih potpora Republike Hrvatske. Regionalne državne potpore u Europskoj uniji pa tako i u Hrvatskoj dodjeljuju se ponajprije za poticanje početnih ulaganja u svrhu

	<p>gospodarskog napretka manje razvijenih područja. Uvjet za to je postojanje karte regionalnih potpora kojom se određuju intenziteti odnosno dopušteni postotak državne potpore u ukupnim troškovima za svaku pojedinu prostornu jedinicu za statistiku. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i Europska komisija stoga ocjenjuju sukladnost karte regionalnih državnih potpora s pravnom stečevinom Europske unije, odnosno Smjericama za nacionalne regionalne potpore za 2007. do 2013. Donošenje karte regionalnih potpora sukladno je preuzetoj obvezi Hrvatske iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a omogućava provedbu pojedinih važnih zakona, kao što je to primjerice Zakon o poticanju ulaganja. Inače, pravila o regionalnim državnim potporama odraz su kohezijske politike Europske unije s ciljem ujednačavanja gospodarskog razvoja između pojedinih regija unutar zemalja i između zemalja članica Europske unije. Mišljenje je doneseno na prijedlog Odluke Vlade Republike Hrvatske koju je dostavilo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva.</p>
--	---

Klasa	430-01/2008-02/16
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	12. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 17. lipnja 2008. Agencija je 12. lipnja 2008. zaprimila od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Konačni Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama (dalje: Konačni Prijedlog zakona). Konačni Prijedlog zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, budući da članci 4. i 5. Konačnog Prijedloga zakona sadrže elemente državne potpore. Agencija je donijela prethodno obvezujuće mišljenje da je Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama sukladan sa Zakonom o državnim potporama i pravilima o potporama male vrijednosti.

Klasa	430-01/2008-81/17
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima, s konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	16. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 17. lipnja 2008. Nacrt prijedloga Zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, jer članci 2. i 3. sadrže element državne potpore u obliku poreza na dobit. Člankom 2. propisano je plaćanje poreza na dobit za poduzetnike koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva. Zbog činjenice da predmet Zakona o državnim potporama nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu, prilikom donošenja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja u obzir je uzet samo članak 3. Nacrta prijedloga

	Zakona u kojem je propisana visina plaćanja poreza na dobit za sve one obveznike poreza na dobit koji ne obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na brdsko-planinskom području. Agencija je donijela odluku da je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima, s konačnim prijedlogom Zakona sukladan sa Zakonom o državnim potporama i pravilima o potporama male vrijednosti.
--	---

Klasa	430-01/2008-81/18
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara, s konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	16. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 17. lipnja 2008. Nacrt prijedloga Zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, iz razloga što članci 8. i 9. sadrže elemente državne potpore. Člankom 8. propisano je plaćanje poreza na dobit za poduzetnike koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na području Grada Vukovara. Međutim, predmet Zakona o državnim potporama nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu, stoga je prilikom donošenja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja u obzir uzet samo članak 9. Nacrta prijedloga Zakona u kojem je propisana visina plaćanja poreza na dobit za sve one obveznike poreza na dobit koji ne obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na području Grada Vukovara. Agencija je donijela prethodno obvezujuće mišljenje da je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara, s konačnim prijedlogom Zakona, sukladan sa Zakonom o državnim potporama i pravilima o potporama male vrijednosti.

Klasa	430-01/2008-81/19
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	Prijedlog Zakona o područjima posebne državne skrbi s konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	16. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 17. lipnja 2008. Konačni Prijedlog Zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, jer članci 23. i 24. sadrže element državne potpore u obliku poreza na dobit. Člankom 23. propisano je plaćanje poreza na dobit za poduzetnike koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na području posebne državne skrbi. Zbog činjenice da predmet Zakona o državnim potporama nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu, prilikom donošenja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja u obzir je uzet samo članak 24. Prijedloga Zakona u kojem je propisana visina plaćanja poreza na dobit za sve one obveznike poreza na dobit koji ne obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na području posebne državne skrbi. Agencija je donijela odluku da je Konačni Prijedlog

	Zakona o područjima posebne državne skrbi s konačnim prijedlogom Zakona, sukladan sa Zakonom o državnim potporama, odnosno pravilima o potporama male vrijednosti.
--	--

Klasa	430-01/2008-02/29
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu s Konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	13. kolovoza 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Svi sektori (usavršavanje)
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 28. kolovoza 2008. Zakonom o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu radnika («Narodne novine», broj 109/07) predviđene su državne potpore za usavršavanje putem poreznih olakšica za poduzetnike koji upućuju svoje radnike na obrazovanje i usavršavanje te poduzetnike u čijim se pogonima i radionicama izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja. Prije usvajanja zakona, koji je stupio na snagu tijekom 2007., Agencija je izdala pozitivno prethodno obvezujuće mišljenje od 24. rujna 2007. Tim je zakonom predviđeno da se pri izračunu državne potpore osnovica poreza na dobit i dohodak umanjuje za propisani postotak opravdanih troškova općeg i posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika. Međutim, s obzirom na to da se sukladno Zakonu o porezu na dohodak («Narodne novine», broj 177/04 i 77/08) ukupna godišnja osnovica poreza na dohodak utvrđuje temeljem dohotka koji fizička osoba ostvaruje iz nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja i drugog dohotka, a da se Nacrtom prijedloga Zakona namjeravaju osigurati porezne olakšice za obrazovanje i izobrazbu radnika poreznim obveznicima koji dohodak ostvaruju samo od samostalne djelatnosti, potrebno je postojeći Zakon uskladiti sa Zakonom o porezu na dohodak. Slijedom navedenog, u Nacrtu prijedloga Zakona predviđeno je da se kao osnovica za izračun potpore za obrazovanje i izobrazbu fizičkim osobama koje obavljaju gospodarsku djelatnost treba odrediti «dohodak od samostalne djelatnosti», a ne «osnovica za obračun poreza na dohodak». Nacrt prijedloga Zakona usklađen je i s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o karti regionalnih potpora («Narodne novine», broj 52/08), budući da je predviđeno da se korisnicima državne potpore koji obavljaju djelatnost na području koje je regionalnom kartom državnih potpora određeno kao područje Središnje i Istočne (Panonske) Hrvatske i Jadranske Hrvatske može dozvoljeno smanjenje dohotka od samostalne djelatnosti ili porezne osnovice poreza na dobit uvećati do 10%, odnosno do 5% ako djelatnost obavljaju na području Sjeverozapadne Hrvatske. Temeljem navedenog, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama («Narodne novine», broj 140/05), Agencija je donijela prethodno obvezujuće mišljenje u kojem je utvrdila da Konačni prijedlog Zakona ne sadrži odredbe koje su u suprotnosti s odredbama Zakona o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2008-04/04
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog odluke o davanju suglasnosti Zračnoj luci Rijeka d.o.o. za zaduženje na domaćem tržištu kod kreditora Erste & Steiermarkische bank d.d., Rijeka u iznosu od 80.000.000 kuna uz uvećanje za kamate i troškove
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	17. ožujka 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Zračne luke (infrastruktura)

Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	80.000.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 27. lipnja 2008. Prema metodologiji razvrstavanja zračnih luka, zračna luka Rijeka, na temelju ostvarenog godišnjeg prometa s manje od 200.000 prevezenih putnika razvrstana je u razred kategorije D, odnosno s godišnjom količinom manjom od prevezenih milijun putnika predstavlja malu regionalnu luku. Stoga, Agencija je utvrdila da preduvjet iz članka 3. stavka 1. Zakona o državnim potporama koji se odnosi na postojanje narušavanja tržišnog natjecanja davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore nije ispunjen, pa je time odlučeno kako državno jamstvo iz Prijedloga Odluke ne predstavlja državnu potporu.

Klasa	UP/I 430-01/2008-04/10
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Program gradnje brodova za hrvatske brodare u domaćim brodogradilištima
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	09. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja, pomorski promet (zaštita okoliša)
Instrument	A1 - subvencije
Trajanje	2007. do 2011.
Iznos u kunama	202.372.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 29. srpnja 2008. Agencija je odobrila državne potpore za zaštitu okoliša sadržane u Programu gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011. koji je dostavilo Ministarstva mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske. Provedbom navedenog Programa ispunjavaju se obveze propisane Zakonom o postupnom isključenju iz plovidbe tankera bez dvostruke oplate («Narodne novine», broj 48/04). Potporom u obliku subvencije predviđenom Programom pokriva se do 30 posto opravdanih troškova dodatnog ulaganja u izgradnju brodova, u skladu s dopuštenim intenzitetom za državne potpore za zaštitu okoliša, i to za ukupno 11 novih brodova, za koje nadležno ministarstvo planira izdvojiti dvjesto dva milijuna i tristo sedamdeset dvije tisuće kuna odnosno više od 43 milijuna dolara u Državnom proračunu Republike Hrvatske za navedene proračunske godine i to za poticanje gradnje brodova za hrvatske brodare te izgradnju i rekonstrukciju plovnih objekata u hrvatskim brodogradilištima. Treba dodati da dodjela potpore ne smije biti uvjetovana gradnjom brodova u Republici Hrvatskoj budući da je to suprotno propisima o državnim potporama i Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, dok je nadležno ministarstvo u obvezi dostaviti dokaze o povlačenju iz plovidbe tankera s jednostrukom oplatom u vlasništvu hrvatskih brodara kojima je dodijeljena državna potpora temeljem navedenog Programa, najkasnije do 31. prosinca za svaku godinu u razdoblju njegovog trajanja.

Klasa	UP/I 430-01/2008-04/14
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog izmjena i dopuna Uredbe o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	10. srpnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Pomorski promet (usluge od općeg gospodarskog interesa)
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	

Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 14. listopada 2008. Agencija je utvrdila da se mjere sadržane u prijedlogu izmjena i dopuna Uredbe o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu, kojeg je Agencija zaprimila od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, ne sadrži nove niti ne mijenja postojeće državne potpore u smislu odredbi Zakona o državnim potporama već samo na precizniji način određuje pojam minimalnog iznosa potpore.
---	---

Klasa	UP/I 430-01/2008-05/16
Davatelj	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Naziv	Državne potpore za poduzetnika HOC Bjelolasica d.o.o.
Korisnik	HOC Bjelolasica d.o.o., Jasenak
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	12. kolovoza 2008. na zahtjev davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Sportske djelatnosti, osim marina (usluge od općeg gospodarskog interesa)
Instrument	A1 - subvencije
Trajanje	2008. do 2010.
Iznos u kunama	17.200.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 17. prosinca 2008. Odlučujući o zahtjevu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za dodjelom financijskih sredstava poduzetniku Hrvatski olimpijski centar Bjelolasica d.o.o., Agencija je odobrila državnu potporu u obliku subvencije koja se odnosi na naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa. HOC Bjelolasica d.o.o. tako je obavezan u razdoblju od 2008. do 2010. godine voditi zasebno interno knjigovodstvo za prihode i rashode koji se odnose na obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa te Agenciji o tome dostaviti dokaze vidljive iz godišnjih financijskih izvješća za navedeno razdoblje. Zbog činjenice da je rad skijališta isključivo vezan uz prirodni snijeg, koji nerijetko izostaje, kao i zbog činjenice da su oprema i uređaji zastarjeli, te da planirane skijaške staze i objekti nisu još izgrađeni, poduzetnik HOC Bjelolasica d.o.o. je u proteklim godinama ostvarivao znatan poslovni gubitak. Glavni razlog donošenja Odluke o obavljanju športsko-komunalnih usluga od općeg gospodarskog interesa poduzetniku HOC Bjelolasica d.o.o. proizlazi iz činjenice da nije moguće sportašima ponuditi kompletne pripreme ukoliko ne postoji dostatna izgrađenost olimpijskog centra tj. ukoliko nisu ispunjeni svi preduvjeti za kvalitetnu pripremu sportaša. Troškovi otplate kredita za ulaganja u sportsku infrastrukturu poduzetnika HOC Bjelolasica d.o.o. smatraju se opravdanima, budući da je riječ o troškovima infrastrukture koja je potrebna za obavljanje usluga vezanih uz športske djelatnosti.

Klasa	UP/I 430-01/2008-09/17
Davatelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
Naziv	Prijedlog za obnavljanje klauzule izuzeća na poslove izvozno kreditnog osiguranja
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	17. rujna 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Poticanje izvoza
Instrument	Izvozna kreditna osiguranja
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 14. listopada 2008. Agencija je ocijenila da se utrži rizi (politički i komercijalni), sve dok ne postoji tržište izvoznih osiguranja tržišnih rizika i dok ne postoje privatni osiguratelji koji bi pružali usluge za rečeni oblik osiguranja, privremeno smatraju neutrživima. S obzirom da se može smatrati da jedino Hrvatska banka za obnovu i razvitak na teritoriju Republike Hrvatske obavlja poslove izvozno kreditnog osiguranja, odnosno osigurava izvozne poslove od političkih i komercijalnih rizika, konkretno izuzeće

	može biti odobreno najdulje na razdoblje od 2 godine od donošenja odluke, odnosno u konkretnom slučaju do 14. listopada 2010. S obzirom da je u razdoblju trajanja izuzeća, ukoliko dođe do promjena stanja na tržištu, moguće izmijeniti odluku o davanju izuzeća, Hrvatska banka za obnovu i razvitak je u obvezi je Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostavljati podatke o tržištu izvozno-kreditnog osiguranja u Republici Hrvatskoj i to svakih šest mjeseci računajući od dana donošenja ovog rješenja, za cijelo vrijeme trajanja primjene klauzule izuzeća. Stoga je Agencija odobrila obnovu primjene klauzule izuzeća na poslove izvozno kreditnog osiguranja od utrživih rizika Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak na daljnje razdoblje od dvije godine, odnosno do 14. listopada 2010.
--	---

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/18
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Operativni program potpora razvoju industrije tekstila i odjeće i kožarske-obučarske industrije u Republici Hrvatskoj od 2008. do 2015.
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	19. rujna 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Tekstilna, odjevna i kožarsko-obučarska industrija (usavršavanje, regionalne)
Instrument	Subvencije
Trajanje	2008. do 2015.
Iznos u kunama	129.000.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 2. listopada 2008. Agencija je na zahtjev Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva odobrila Operativni program potpora razvoju industrije tekstila i obuće te kožarsko-obučarske industrije. Navedeni program ocijenjen je sukladnim Zakonu o državnim potporama, jer sadrži potpore za usavršavanje te regionalne potpore, koje će se prema propisanim pravilima i kriterijima o državnim potporama dodjeljivati poduzetnicima iz tekstilne industrije i industrije kože i obuće. Iznosi potpora ovisit će o opravdanim troškovima ulaganja svakog poduzetnika u spomenute aktivnosti. Tako primjerice potpore za usavršavanje za male poduzetnike ne smiju prijeći 35 posto opravdanih troškova ulaganja, dok je za velike poduzetnike taj granični iznos 25 posto. Regionalne potpore namijenjene su za poticanje materijalnih i nematerijalnih ulaganja, a predviđaju da i sami korisnici potpora, odnosno poduzetnici, osiguraju vlastiti doprinos u iznosu ne manjem od 25 posto opravdanih troškova ulaganja. Spomenute potpore ne mogu se dodjeljivati poduzetnicima u teškoćama i onim poduzetnicima koji imaju nepodmirene obveze prema državi i zaposlenicima. Financijska vrijednost ovog programa potpora iznosi 129 milijuna kuna, a potpore će biti osigurane u obliku subvencija. Pri određivanju intenziteta regionalnih potpora primijenjena je karta regionalnih potpora utvrđena odlukom Vlade Republike Hrvatske.

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/20
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Pravilnik o načinu izračuna izvršenih ulaganja i iskorištenih potpora za ulaganja i o načinu ostvarenja porezne povlastice za korisnike slobodnih zona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	02. listopada 2008. na prijedlog davatelja
Trajanje	
Iznos u kunama	

Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 13. studenog 2008. Agencija je zaprimila od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zahtjev za odobrenjem Nacrta pravilnika o načinu izračuna izvršenih ulaganja i iskorištenih potpora za ulaganja i o načinu ostvarenja porezne povlastice za korisnike slobodnih zona. Uvidom u dostavljeni Nacrt Pravilnika, Agencija je utvrdila da isti ne sadrži kategorije državne potpore za koje je potrebno odobrenje Agencije, već samo određuje metodu izračuna iznosa državne potpore dodijeljene za izvršena ulaganja i državnih potpora u obliku porezne povlastice. Stoga, Agencija je donijela rješenje kojim je utvrdila da Pravilnik o načinu izračuna izvršenih ulaganja i iskorištenih potpora za ulaganja i o načinu ostvarenja porezne povlastice za korisnike slobodnih zona ne sadrži državne potpore u smislu odredbi Zakona o državnim potporama.
---	---

Klasa	UP/I 430-01/2008-09/23
Davatelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
Naziv	Prethodno odobrenje na prijedlog Pravilnika o utvrđivanju referentne kamatne stope
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	24. listopada 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Metodologija izračuna referentne i diskontne kamatne stope
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 13. studenog 2008. Agencija je prilikom ocjenjivanja Prijedloga Pravilnika isključivo razmatralo dijelove istog koji se odnose na metodologiju izračuna referentne i diskontne kamatne stope temeljem Odluke o referentnoj kamatnoj stopi. Slijedom navedenog, Agencija je utvrdila da je metodologija izračuna referentne i diskontne kamatne stope, predviđena u Prijedlogu Pravilnika, sukladna pravilima iz Odluke o referentnoj kamatnoj stopi. U konkretnom slučaju, Prijedlog Pravilnika ne sadrži elemente državne potpore u smislu Zakona o državnim potporama, već se isti isključivo odnosi na metodologiju izračuna referentne i diskontne kamatne stope, te je utvrđeno da se Prijedlog Pravilnika o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope ne odnosi na državnu potporu u smislu odredbi Zakona o državnim potporama. Hrvatska banka za obnovu i razvitak će od 1. siječnja 2009. primjenjivati osnovnu referentnu kamatnu stopu izračunatu od strane Agencije temeljem prosječne stope prinosa na trezorske zapise Ministarstva financija s rokom dospijeca od 364 dana zabilježene u rujnu, listopadu i studenom 2008., a koja će biti objavljena na web-stranicama Agencije (www.aztn.hr).

Klasa	UP/I 430-01/2008-00/07
Davatelj	
Naziv	Postupak ocjene financijskih sredstava dodijeljenih Hrvatskoj radioteleviziji
Korisnik	Hrvatska radiotelevizija, Zagreb
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	16. travnja 2008. na prijedlog osobe koja ima pravni interes
Sektor, kategorija i namjena	Djelatnosti radija i televizije
Instrument	Radiotelevizijska pristojba
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o obustavi postupka od 23. prosinca 2008. Agencija je utvrdila da je radiotelevizijska pristojba utemeljena na Zakonu o Hrvatskoj radioteleviziji, koji je potrebno uskladiti sa Zakonom o državnim potporama, odnosno drugim pravilima koja reguliraju državne potpore za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa na području radiodifuzije. S tim ciljem predviđeno je usklađenje Zakona o Hrvatskoj

	radioteleviziji, temeljem zaključka Vlade Republike Hrvatske od 2. ožujka 2006., klasa: 421-01/06-02/01, urbroj: 5030116-06-2, kojim je usvojen Popis važećih programa državnih potpora i drugih akata kojim su odobrene ili dane državne potpore do stupanja na snagu Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, 47/03 i 60/04).
--	---

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/18
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja poduzetnika Elcon d.d., Zlatar-Bistrica
Korisnik	Elcon d.d., Zlatar-Bistrica
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	08. ožujka 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja električne opreme za motore i vozila (restrukturiranje)
Instrument	Državno jamstvo, pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Iznos u kunama	95.500.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o povratu državne potpore od 30. listopada 2008. Agencija je od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zaprimila Program restrukturiranja poduzetnika Elcon d.d. Nakon provedenog postupka utvrđeno je kako Program restrukturiranja ne omogućava poduzetniku Elcon d.d. samostalno poslovanje na tržištu nakon završetka procesa restrukturiranja. Uz navedeno, u međuvremenu je nad poduzetnikom Elcon d.d. otvoren stečajni postupak. Stoga, Agencija je donijela odluku kojom se odbija davanje odobrenja na prijedlog državnog jamstva za kredit u iznosu od 65.000.000,00 kuna te na prijedlog pretvaranja potraživanja državnih institucija u vlasnički udjel poduzetnika Elcon d.d., u iznosu od 30.500.000,00 kuna, te kojim se utvrđuje da sve potpore koje je poduzetnik Elcon d.d. primio u razdoblju od 2004. do 2007. predstavljaju nezakonitu državnu potporu za koju se nalaže povrat.

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/24
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja i konsolidacije poduzetnika Naronaplast d.o.o., Metković
Korisnik	Naronaplast d.o.o., Metković
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	2. travnja 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa (restrukturiranje)
Instrument	Otpis duga (državno jamstvo)
Trajanje	
Iznos u kunama	38.771.388,00
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o obustavi postupka od 17. travnja 08. Iz zahtjeva Ministarstva proizlazi da je poduzetniku Naronaplast d.o.o. u 1999. odobren kredit Hypo Alpe-Adria Bank d.d. Zagreb i Kärtner Landes-und Hypotheken Bank AG čija je namjena bila modernizacija proizvodnje. Po osnovi rečenih kredita Ministarstvo financija je kao instrument osiguranja povrata kredita u ime Republike Hrvatske izdalo državno jamstvo. Na dan 31. prosinca 2006. dug poduzetnika Naronaplast d.o.o. prema Ministarstvu financija po osnovi preuzetih kredita iznosio je 38.771.388,19 kuna. S obzirom da se poduzetnik Naronaplast d.o.o. smatra poduzetnikom u financijskim teškoćama, te ne može otplaćivati dug prema Ministarstvu financija po osnovi preuzetih kredita, Ministarstvo je predložilo Vladi Republike Hrvatske otpis rečenog duga. Budući da dostavljena dokumentacija nije bila dostatna za daljnje provođenje upravnog postupka, Agencija je zahtjevom u više navrata zatražila dodatnu dokumentaciju i očitovanja. Uvidom u dostavljeno, Agencija je utvrdila da ne raspolaže svom dokumentacijom potrebnom za utvrđivanje opravdanosti odobravanja tražene državne potpore za poduzetnika Naronaplast d.o.o., posebno u dijelu koji se odnosi na instrument dodjele državne potpore, te je stoga donijela zaključak

	o obustavi postupka jer i nakon ponovljenog zahtjeva davatelj državne potpore nije dostavio tražene podatke i isprave, te se smatra da je povukao prijedlog za odobravanje državne potpore.
--	---

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/34
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja poduzetnika Kordun d.d., Karlovac
Korisnik	Kordun d.d., Karlovac
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	20. srpnja 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja alata (restrukturiranje)
Instrument	Otpis duga; pretvaranje potraživanja u udjel
Trajanje	
Iznos u kunama	32.037.982,00
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o obustavi postupka od 17. travnja 2008. Agencija je od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zaprimila zahtjev u svezi odobrenja državne potpore za restrukturiranje poduzetnika Kordun proizvodnja i promet metalne robe d.d., Karlovac. S obzirom da zaprimljeno nije bilo dostatno za donošenje meritorne odluke, Agencija je zahtjevom od Ministarstva zatražila dostavu dodatne dokumentacije. Nakon zaprimanja zatražene dokumentacije, utvrđeno je da postoji velika vjerojatnost da su u slučaju poduzetnika Kordun d.d. nastale teškoće posljedica proizvoljne raspodjele troškova unutar grupe, odnosno da postoji čvrsta međusobna poslovna povezanost između poduzetnika u grupi Kordun. Dostavljeni Program restrukturiranja predviđa samo financijsko, ali ne i organizacijsko te poslovno restrukturiranje, a sukladno pravilima o državnim potporama za restrukturiranje, bez poslovnog restrukturiranja nije moguće odobriti Program restrukturiranja. Budući da u navedenom roku Agenciji nije dostavljena zatražena dokumentacija, Ministarstvu je ponovo upućen zahtjev, međutim niti nakon ponovljenog zahtjeva, Ministarstvo nije dostavilo zatraženo. Stoga je donesena odluka da se zaključkom obustavi postupak, jer Ministarstvo nije Agenciji u roku dostavilo dodatnu dokumentaciju i očitovanja pa se smatra da je prijedlog za odobrenje državne potpore za restrukturiranje poduzetnika Kordun d.d. povučen.

Klasa	UP/I 430-01/2007-76/37
Davatelj	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Naziv	Prijedlog državnog jamstva za poduzetnika Imunološki zavod d.d., Zagreb
Korisnik	Imunološki zavod d.d., Zagreb
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	25. listopada 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja farmaceutskih pripravaka
Instrument	Državno jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	50.000.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 10. srpnja 2008. Agencija je zaprimila zahtjev Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u svezi odobrenja državnog jamstva poduzetniku Imunološki zavod d.d. za proizvodnju lijekova, farmaceutskih proizvoda i znanstveno istraživački rad, Zagreb. S obzirom da je Odlukom Vlade Republike Hrvatske predmetno državno jamstvo već odobreno, smatra se da je u konkretnom slučaju državno jamstvo sadržano u Odluci Vlade Republike Hrvatske, podneseno na naknadno odobrenje. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, između ostalog je utvrđeno da državno jamstvo Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ne predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavka 1. Zakona o državnim potporama jer su kumulativno ispunjeni svi uvjeti iz točke 4.2. Odluke Vlade Republike Hrvatske o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva kojom su

	usvojena pravila o državnoj potpori u obliku jamstva sadržana u Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državnu potporu u obliku jamstva (Službeni list, C 71, od 11. ožujka 2000., str. 14. do 18.), koje je potrebno ispuniti da se predmetno jamstvo ne bi smatralo državnom potporom. Agencija je donijela rješenje o odbacivanju zahtjeva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknadno odobrenje državnog jamstva poduzetniku Imunološki zavod d.d., sadržanog u Odluci Vlade Republike Hrvatske od 19. srpnja 2008., jer državno jamstvo, u konkretnom slučaju, ne predstavlja državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama.
--	--

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/40
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Državna potpora za restrukturiranje poduzetnika Razvitak d.d.,Ilok
Korisnik	Razvitak d.d.,Ilok
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja opeke, crijepa i slično (restrukturiranje)
Instrument	Otpis duga, pretvaranje duga u vlasnički udjel, zajam pod povoljnijim uvjetima
Trajanje	
Iznos u kunama	17.010.860,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 12. ožujka 2008. Odobren je Program restrukturiranja poduzetnika Razvitak d.d. iz Iloka koji je Agenciji predložilo Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Program restrukturiranja sadrži državne potpore u obliku otpisa regresnog prava potraživanja Republike Hrvatske u vrijednosti nešto većoj od petnaest milijuna kuna, ugovora o kreditu Hrvatske banke za obnovu i razvitak pod uvjetima povoljnijim od tržišnih i ranijem pretvaranju potraživanja Hrvatskog fonda za privatizaciju u temeljni kapital poduzetnika Razvitak d.d. Navedene potpore trebaju omogućiti provedbu programa restrukturiranja kojeg je Agencija ocijenila održivim, a koji obuhvaća modernizaciju proizvodnje, optimizaciju broja zaposlenih i racionalizaciju troškova poslovanja što su realni ekonomski pokazatelji dugoročne održivosti poduzetnika. Odobrenje Agencije sadrži poseban uvjet o ulaganju većinskog vlasnika poduzetnika Razvitak d.d., tvrtke Opeka d.o.o. iz Osijeka, u iznosu nešto većem od deset milijuna kuna u proces restrukturiranja.

Klasa	UP/I 430-01/2007-71/35
Davatelj	SI-MO-RA Razvojna agencija Sisačko moslavačke županije
Naziv	Nacrtr pravilnika o garancijskoj shemi
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	10. rujna 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Poljoprivreda
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	1.500.000,00
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju od 3. travnja 2008. Agencija je zaprimila zahtjev Razvojne agencije Sisačko-moslavačke županije (dalje: SI-MO-RA d.o.o.) za odobrenje Nacrta Pravilnika o Garancijskoj shemi SI-MO-RA d.o.o. Zaprimljen je i dopis poduzetnika SI-MO-RA d.o.o. kojim se obavještava Agencija da se poduzetnik smatra izuzetnim od obveze podnošenja Nacrta Pravilnika o Garancijskoj shemi budući da se potpore koje će biti dodjeljivane temeljem istog u velikoj mjeri odnose na sektor poljoprivrede. Naime, sukladno članku 1. stavku 2. Zakona o državnim potporama, predmet Zakona nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu, te stoga ne postoji nadležnost Agencije za odobravanje i nadzor državnih potpora sadržanih u garancijama koje poduzetnik SI-MO-

	RA d.o.o. odobrava temeljem Pravilnika o garancijskog shemi za poljoprivredu i poljoprivrednu preradu.
--	--

Klasa	UP/I 430-01/2007-73/42
Davatelj	
Naziv	RTL Televizija - zahtjev za pokretanje postupka pred Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja
Korisnik	RTL Hrvatska d.o.o., Zagreb
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	20. prosinca 2007. na prijedlog osobe koja ima pravni interes
Sektor, kategorija i namjena	Djelatnosti radija i televizije
Instrument	Radiotelevizijska pristojba
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju od 31. siječnja 2008. Agencija nije prihvatila zahtjev poduzetnika RTL Hrvatska d.o.o. za pokretanje postupka protiv Hrvatske radiotelevizije (HRT) vezan uz najavljeno pokretanje televizijskih kanala HRT3 i HRT4. Zaključeno je da u konkretnom slučaju nije riječ o nekom od oblika narušavanja tržišnog natjecanja po propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Agencija je istodobno izvijestila RTL Hrvatsku da će njegove tvrdnje u dijelu koji se odnose na financiranje HRT-a iz obveznih pristojbi za emitiranje, što bi moglo imati elemente državne potpore i na taj način dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja, razmotriti u posebnom postupku koji se već vodi pred Agencijom.

Klasa	UP/I 430-01/2007-04/41
Davatelj	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka
Naziv	Subvencioniranje međuobalnog prometnog povezivanja
Korisnik	Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d., Mali Lošinj
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	28. studenog 2007.
Sektor, kategorija i namjena	Pomorski promet
Instrument	Subvencija
Trajanje	2008. do 2010.
Iznos u kunama	40.000.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 12. ožujka 2008. Agencija je od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje: Ministarstvo) zaprimila zahtjev za izdavanje odobrenja o sukladnosti mjere Međuobalna plovidba, vezano uz transfere financijskih sredstava u obliku subvencije koja je namijenjena poduzetniku Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d., Mali Lošinj. U prilogu predmetnog zahtjeva dostavljen je i izvještaj o državnoj potpori za međuobalno prometno povezivanje „Plava autocesta“ – Probni program za 2008. godinu. Ministarstvo planira u trogodišnjem razdoblju dodijeliti subvencije u iznosu od 40.000.000,00 kuna poduzetniku Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d. za usluge međuobalnog povezivanja na linijama Gioa Tauro – Bar – Split – Zadar i Gioa Tauro – Ploče. U konkretnom slučaju je utvrđeno da subvencija namijenjena pokriću troškova poslovanja predstavlja kompenzaciju poduzetniku za obavljanje usluge međuobalnog povezivanja koji bi, bez državnih potpora, bio onemogućen u obavljanju usluge prijevoza, uz uvjet da državna potpora predstavlja isključivo naknadu za obavljanje i provedbu te usluge, odnosno da se radi o izuzeću iz članka 4. stavka 3. točke e. Zakona o državnim potporama. Također je utvrđeno da su ispunjeni svi uvjeti iz točke 10. Smjernica Zajednice o državnim potporama u pomorskom prijevozu (službeni list Europske unije, serija C, broj 13 od 17. siječnja 2004.), koju Agencija primjenjuje sukladno članku 6. stavku 4. Zakona o državnim potporama i članku 70. stavka 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i

	njihovih država članica i Republike Hrvatske („Narodne novine“- Međunarodni ugovori, broj 14/01, 14/04, 1/05 i 7/05). Nadalje je utvrđeno da u 2008. godini Ministarstvo može poduzetniku isplatiti 14.998.500,00 kuna što iznosi 30 posto troškova ostvarenih na navedenim linijama. Međuobalno povezivanje, u odnosu na prijevoz tereta cestovnim putovima, nesumnjivo dovodi do zaštite okoliša. Agencija je donijela odluku kojom se odobrava državna potpora u obliku subvencije sadržana u Programu Međuobalna plovidba 2008. do 2010., jer je ista sukladna Zakonu o državnim potporama.
--	---

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/12 UP/I 430-01/2007-02/13 UP/I 430-01/2007-02/14 UP/I 430-01/2007-02/15 UP/I 430-01/2007-02/16
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja Brodograđevne industrije 3. Maj d.d., Rijeka Program restrukturiranja poduzetnika Brodosplit d.d., Split Program restrukturiranja poduzetnika Brodotrogir d.d., Trogir Program restrukturiranja poduzetnika Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica Program restrukturiranja poduzetnika Uljanik d.d., Pula
Korisnik	3. Maj Brodogradilište d.d., Rijeka Brodosplit - Brodogradilište d.o.o., Split Brodosplit - Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o., Split Brodotrogir d.d., Trogir Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica Uljanik Brodogradilište d.d., Pula
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	27. veljače 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja (restrukturiranje)
Instrument	Državna jamstva, subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	39.183.144.682,00
Datum i način okončanja postupka	Zaključci o prekidu postupaka od 29. srpnja 2008. Agencija je donijela zaključke o prekidu postupaka odobravanja prijedloga državnih potpora sadržanih u programima restrukturiranja za Brodograđevnu industriju 3. Maj, Brodosplit, Brodotrogir, Brodogradilište Kraljevica i Uljanik, a koji su bili pokrenuti temeljem zahtjeva Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Odluka Agencije temelji se na činjenici da će se, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske od 21. svibnja 2008. godine, započeti s privatizacijom spomenutih brodogradilišta temeljem Zakona o privatizaciji, dakle po posebnom propisu. Stoga se pravno gledajući postupak privatizacije brodogradilišta pojavljuje kao prethodno pitanje u postupku koji Agencija vodi prema odredbama Zakona o državnim potporama, budući da bez rješenja toga pitanja Agencija ne može okončati postupak odobravanja državnih potpora hrvatskim brodogradilištima temeljem pojedinačnih planova restrukturiranja koje su pripremile uprave tih brodogradilišta. Naime, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske, obveza novih investitora koji će biti odabrani u procesu privatizacije svakog brodogradilišta je, između ostaloga, izraditi plan ulaganja i poslovni plan, u skladu s kojima bi se trebalo izvršiti restrukturiranje brodogradilišta i uspostaviti njihova dugoročna održivost (rentabilnost) na tržišnim načelima, a prema pravilima i propisima o državnim potporama koji se odnose na dodjelu potpora poduzetnicima u teškoćama. U skladu s odlukom Agencije, postupak odobravanja državnih potpora za spomenuta brodogradilišta nastavit će se nakon što Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatski fond za privatizaciju Agenciju obavijeste o završetku provedbe procesa privatizacije i dostave joj plan ulaganja i poslovni plan investitora, te drugu potrebnu dokumentaciju i isprave sukladno propisima o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2006-02/38
Davatelj	Ministarstvo rada, gospodarstva i poduzetništva
Naziv	Nadzor provedbe odobrenih Mjera za poticanje razvoja i poboljšanja stanja u tekstilnoj i kožarsko-obučarskoj industriji u Hrvatskoj
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	20. srpnja 2006. po službenoj dužnosti
Sektor, kategorija i namjena	Tekstilna i kožarsko-obučarska industrija (istraživanje i razvoj, inovacije, usavršavanje, zaštita okoliša)
Instrument	Subvencije
Trajanje	2004. do 2006.
Iznos u kunama	52.500.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti od 28. svibnja 2008. Agencija je utvrdila određene nepravilnosti koje se odnose na način i uvjete dodjele državne potpore sadržane u Mjerama za poticanje razvoja i poboljšanja stanja u tekstilnoj i kožarsko – obučarskoj industriji Hrvatske. Rezultati nadzora ukazali su na to da je davatelj državne potpore Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva te potpore dodjeljivalo ne poštujući kriterije sadržane u programu potpora koji je odobrila Agencija. Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva određen je rok od tri mjeseca u kojem te nepravilnosti treba otkloniti jer će u protivnom Agencija zatražiti od davatelja odnosno korisnika državne potpore povrat sredstava koja su dodijeljena protivno propisima, uvećana za pripadajuće zakonske kamate.

Klasa	UP/I 430-01/2006-02/33
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Postupak nadzora mjera za poboljšanje teškog gospodarskog položaja grupacije proizvođača autodijelova sukladno članku 15. stavku 1. Zakona o državnim potporama
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	26. lipnja 2006. po službenoj dužnosti
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja autodijelova (sektorski razvoj, istraživanje i razvoj, inovacije)
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	35.000.000,00
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti od 28. svibnja 2008. Agencija je razmatrala rezultate postupka nadzora nad provedbom ranije odobrene državne potpore sadržane u Mjerama za poboljšanje teškog gospodarskog položaja grupacija proizvođača auto dijelova u Republici Hrvatskoj, te je utvrdila da postoje određene nepravilnosti u postupku dodjele državne potpore od strane Ministarstva koje se odnose na način utvrđivanja visine opravdanih troškova za istraživanje i razvoj kod pojedinih korisnika državne potpore. Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva određen je rok od tri mjeseca u kojem te nepravilnosti treba otkloniti jer će u protivnom Agencija zatražiti od davatelja odnosno korisnika državne potpore povrat sredstava koja su dodijeljena protivno propisima, uvećana za pripadajuće zakonske kamate.

Klasa	430-01/2005-01/07
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program za restrukturiranje i sanaciju željezara Sisak i Split
Korisnik	CMC Sisak d.o.o., Sisak Željezara Split d.d., Split

Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	04. travnja 2005. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja sirovoga željeza, čelika i ferolegura (restrukturiranje)
Instrument	Državna jamstva, zajam pod povoljnijim uvjetima, otpis potraživanja, oprost poreza i doprinosa
Trajanje	
Iznos u kunama	240.811.398,00
Datum i način okončanja postupka	<p>Mišljenje od 17. lipnja 2008. Temeljem članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Protokola 2. o proizvodima od čelika, čiji je sastavni dio, Republici Hrvatskoj bila je dozvoljena iznimna mogućnost da u roku od 5 godina od stupanja na snagu SSP-a, odnosno do 1. ožujka 2007., između ostalog, utvrdi državne potpore za restrukturiranje u sektoru čelika.</p> <p>Agencija je utvrdila da ukupan iznos državne potpore dodijeljen poduzetniku CMC Sisak d.o.o. putem državnog jamstva, zajma pod povoljnijim uvjetima i otpisa potraživanja u razdoblju od 2002. do 28. veljače 2007., iznosi 19.117.572 kuna. Ukupni trošak restrukturiranja iznosio je 572.554.538 kuna, a čini ga zbroj od 11.697.912 kuna otpisa, 234.356.626 kuna podmirenih obveza i 326.500.000 kuna novih investicija. Vlastiti udio poduzetnika u odnosu na ukupan trošak restrukturiranja iznosi 560.856.626 kuna, što je zbroj od 234.356.626 kuna podmirenih obveza i 326.500.000 kuna planiranih investicija. Sukladno Planu održivosti, u ukupnim troškovima restrukturiranja koji iznose 572.554.538 kuna, poduzetnik je sudjelovao s vlastitim sredstvima u iznosu od 560.856.626 kuna, što čini 98 posto. Agencija je utvrdila da s obzirom na visok vlastiti doprinos poduzetnika u troškovima restrukturiranja kao i ukupan iznos državne potpore ne dolazi do mogućnosti odobravanja prekomjerne državne potpore koju bi poduzetnik koristio za agresivniji nastup na tržištu, odnosno koju bi koristio za daljnji razvoj, a ne samo za one dozvoljene mjere koje su neophodne u razdoblju restrukturiranja.</p> <p>Utvrđeno je da državna potpora dodijeljena poduzetniku Željezara Split d.d. putem otpisa potraživanja, oprosta poreza i doprinosa, državnog jamstva i povoljnog zajma u razdoblju od 2002. do 28. veljače 2007. iznosi 221.693.825 kuna. Ukupni trošak restrukturiranja iznosi 492.707.867 kuna, a čini ga zbroj od 223.990.167 kuna otpisanih potraživanja, 131.717.700 kuna podmirenih obveza i 137.000.000 kuna novih investicija. Vlastiti udio poduzetnika u odnosu na ukupan trošak restrukturiranja iznosi 268.717.700 kuna, a čini ga zbroj od 131.717.700 kuna podmirenih obveza i 137.000.000 kuna planiranih novih investicija. Sukladno Planu održivosti, u ukupnim troškovima restrukturiranja koji iznose 492.707.867 kuna, poduzetnik će sudjelovati s vlastitim sredstvima u iznosu od 268.717.700 kuna što je vlastiti doprinos od 55 posto. Time je zadovoljen kriterij minimuma potrebnih financijskih sredstava za postizanje dugoročne poslovne održivosti poduzetnika.</p> <p>Sukladno odredbama SSP-a i Protokola 2., na sastanku održanom 15. i 16. svibnja 2008. između predstavnika Ministarstva, Europske komisije, predstavnika poduzetnika CMC Sisak d.o.o. i Željezare Split d.d., te Agencije, dogovoreno je da ukupni kapacitet toplo valjanih proizvoda na razini sektora čelika u Republici Hrvatskoj ne bi smio premašiti 620.000 tona.</p>

Prilog 5. Popis važećih zakona, propisa i uputa za primjenu propisa kojima je uređena zaštita tržišnog natjecanja i kontrola državnih potpora u Republici Hrvatskoj

Naziv	Objava
Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja	NN, broj 122/03
Uredba o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika	NN, broj 51/04
Uredba o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta	NN, broj 51/04
Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije	NN, broj 51/04
Uredba o sporazumima male vrijednosti	NN, broj 51/04
Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila	NN, broj 105/04
Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije	NN, broj 158/04
Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije	NN, broj 2/05
Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o osiguranju	NN, broj 54/05
Naputak u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika	www.aztn.hr
Naputak u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika na tržištu elektroničkih medija	www.aztn.hr
Naputak u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti horizontalnih koncentracija poduzetnika	www.aztn.hr

Zakon o državnim potporama	NN, broj 140/05
Uredba o državnim potporama	NN, broj 121/03
Uredba o državnim potporama	NN, broj 50/06
Pravilnik o obliku i sadržaju, te načinu prikupljanja podataka i vođenja evidencija državnih potpora	NN, broj 11/05

Odluka o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama (svaki od propisa iz rečenog popisa stupa na snagu danom objave prevedenog teksta u „Narodnim novinama“)	NN, broj 121/06
Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranja	NN, broj 20/07
Odluka o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti	NN, broj 45/07
Odluka o izmjenama Odluke o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama	NN, broj 45/07
Odluka o objavljivanju pravila o potporama za istraživanje i razvoj i inovacije	NN, broj 84/07
Odluka o objavljivanju pravila o potporama za zaštitu okoliša	NN, broj 98/07
Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva	NN, broj 13/08
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama	NN, broj 13/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge	NN, broj 39/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za male i srednje poduzetnike	NN, broj 39/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori za osiguranje kratkoročnih izvoznih kredita	NN, broj 39/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti	NN, broj 46/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u poštanskim uslugama	NN, broj 46/08
Odluka o objavljivanju pravila o primjeni propisa o državnim potporama na mjere koje se odnose na izravno oporezivanje poduzetnika	NN, broj 46/08
Odluka o karti regionalnih potpora	NN, broj 52/08
Odluka o objavljivanju pravila o potporama u obliku financijskih transfera javnim poduzetnicima	NN, broj 58/08
Odluka o objavljivanju pravila o regionalnim potporama	NN, broj 58/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge	NN, broj 68/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za zapošljavanje	NN, broj 68/08
Odluka o objavljivanju pravila o potporama za usavršavanje	NN, broj 68/08

Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za poticanje ulaganja rizičnog kapitala u male i srednje poduzetnike	NN, broj 91/08
Odluka o objavljivanju pravila o udjelu potpora kod prodaje zemljišta i zgrada od strane tijela javne vlasti	NN, broj 106/08
Odluka o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope	NN, broj 114/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori sektoru čelika	NN, broj 134/08
Odluka o objavljivanju Pravila o potpori u prometu	NN, broj 141/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za naknadu troškova uslijed liberalizacije tržišta električne energije	NN, broj 150/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša	NN, broj 154/08
Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje	NN, broj 154/08
Odluka o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama	NN, broj 12/09
Odluka o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora	NN, broj 37/09
Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva	NN, broj 39/09
Odluka o objavljivanju pravila privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi	NN, broj 56/09

Stanje na dan 31. srpnja 2009.

Prilog 6. IZVJEŠĆE EUROPSKE KOMISIJE O NAPRETKU HRVATSKE 2008. – dio koji se odnosi na tržišno natjecanje i državne potpore (prijevod AZTN)

Poglavlje 8. Politika tržišnog natjecanja

U području tržišnog natjecanja u užem smislu, dakle **anti-trusta i kontrole koncentracija** nije bilo daljnjih usklađenja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske zajednice.

U odnosu na administrativne kapacitete, u 2008. godini u Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) na predmetima koji se odnose na zaštitu tržišnog natjecanja radilo je 15 ekonomista i pravnika od ukupno 45 zaposlenih u Agenciji. Iako su zaposleni novi kadrovi, bilo je i odljeva stručne radne snage. Postoji potreba za povećanjem administrativnih kapaciteta AZTN-a.

U 2007. Agencija je donijela 56 meritornih odluka u području anti-trusta i kontrole koncentracija, dok je u prvom tromjesečju 2008. doneseno 9 odluka. Od navedenog broja 25 odnosilo se na koncentracije poduzetnika, pri čemu se njih 24 smatra dopuštenima, dok je jedna koncentracija, i to u sektoru maloprodaje i distribucije tiska uvjetno dopuštena. Nadalje, jedan je zabranjeni sporazum utvrđen u sektoru autobusnog prijevoza. Dva predmeta zlouporabe vladajućeg položaja potvrđena su na tržištu telekomunikacija i distribucije tiska. U oba slučaja zlouporabe poduzetnici su ispunili mjere, uvjete i rokove koje im je odredila Agencija. Dodatno, Agencija je radila na 27 predmeta koji su se odnosili na širenje kulture zaštite tržišnog natjecanja. U prvom tromjesečju 2008. doneseno je sljedećih 9 meritornih odluka, od kojih se 7 odnosilo na koncentracije poduzetnika koje su bile ocijenjene dopuštenima na tzv. prvoj razini. U drugom tromjesečju 2008., doneseno je 16 odluka, od toga se 7 odnosilo na koncentracije koje su ocijenjene dopuštenima. Agencija je nastavila s aktivnostima ocjenjivanja prijedloga zakona i drugih akata te davanjem stručnih mišljenja za potrebe Vlade RH.

Prekršajni sud u Zagrebu donio je presudu protiv jednog poduzetnika koji je sklopio zabranjeni sporazum s drugim poduzetnikom. Po prvi je puta izrečena značajna kazna kako protiv poduzetnika tako i protiv odgovornih osoba. No, još uvijek nije uspostavljen učinkovit sustav izricanja kazni koji bi Agenciji omogućio da njezine odluke imaju preventivni učinak. Isto tako nije uveden sustav oslobođenja od kazne ili smanjenja kazne i sudskog nadzora.

Napredak je ostvaren u području **državnih potpora**.

Hrvatska je u srpnju dovršila popis državnih potpora i dostavila podatke za sve mjere koje se smatraju državnom potporom u preostalim sektorima proizvodnje aluminija, metala, tekstila, kože i obuće, automobila i u sektoru turizma.

Akcijski plan s jasnim rasporedom usklađivanja programa državnih potpora koji su u popisu državnih potpora navedeni kao neusklađeni s obvezama koje proizlaze iz SSP-a dostavljen je Europskoj komisiji u lipnju.

U odnosu na provedbenu evidenciju državnih potpora od 1. siječnja do rujna 2008. Agencija je donijela 26 odluka i pokrenula po službenoj dužnosti postupke nadzora dodjele državnih potpora kako bi se uvjerila da su iste dodijeljene sukladno važećim propisima i programima potpora.

U travnju 2008. Agencija je pozitivno ocijenila kartu regionalnih državnih potpora i njezinu sukladnost s pravnom stečevinom Europske zajednice. Vlada RH usvojila je kartu regionalnih državnih potpora u svibnju 2008. Usvajanje karte regionalnih državnih potpora omogućuje postupno ukidanje neusklađenih programa potpora koji će biti zamijenjeni dopuštenim mjerama potpore koje su usklađene sa zakonom i ostalim propisima o državnim potporama. To se posebno odnosi na Zakon o poticanju ulaganja i njegove provedbene odredbe koje su stupile na snagu 2007. te na niz neusklađenih fiskalnih mjera koje su u potpunosti usklađene s pravnom stečevinom EZ-a u lipnju 2008.

U sektoru brodogradnje, Agencija je u veljači 2008. provela analizu šest predloženih programa restrukturiranja u razdoblju od 2007. – 2012. Agencija je zaključila da na osnovu dostavljenih programa nije moguće utvrditi dugoročnu održivost brodogradilišta na tržištu. Ta je ocjena dostavljena Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva koje je dopunilo i doradilo programe restrukturiranja te je takve nove programe restrukturiranja dostavilo Agenciji i Europskoj komisiji u svibnju 2008. U isto vrijeme, u svibnju 2008., Vlada RH donijela je odluku o privatizaciji svih hrvatskih brodogradilišta. Do sada poduzete aktivnosti Hrvatske ne smatraju se dostatnima kako bi se osigurala usklađenost s pravilima koja vrijede u EU i odredbama SSP-a.

Kada je riječ o sektoru čelika, dobar je napredak postignut u postupku privatizacije dviju željezara. Na osnovu pojedinačnih poslovnih planova koje su željezare dostavile Agenciji, a ona ih ocijenila, dopunjen je i izmijenjen Program restrukturiranja industrije čelika u RH, te ga je Vlada RH usvojila 30. lipnja 2008. Pod uvjetom da se u rečeni nacionalni program restrukturiranja industrije čelika usvojen 30. lipnja 2008. uvrste manje izmjene, on se može smatrati usklađenim s odredbama Protokola 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Zaključak

U ovom poglavlju ostvaren je stanovit napredak, posebno u odnosu na državne potpore u sektoru čelika, donošenjem karte regionalnih državnih potpora te usklađenjem programa fiskalnih potpora. Međutim, znatne napore potrebno je uložiti u odnosu na državne potpore za restrukturiranje brodogradilišta, pitanje koje treba rješavati u kontekstu njihove najavljene privatizacije.